

○

مقامات ارشادیه

تصنیف لطیف

قطب المحققین و المدققین قیوم نام غوث دوران امانا و شیخنا و وسیلتنا، شریعت پناه، حقیقت آگاه،
حضرت مولانا الحاج حافظ محمد عنایت اللہ خان صاحب نقشبندی مجددی رامپوری رضی اللہ تعالیٰ عنہ
رحمۃ اللہ علیہ

○

فہرست مضامین مقامات ارشاد یہ

نمبر صفحہ	عنوان	نمبر صفحہ	عنوان
			خطبۃ الکتاب
۱۵۱	عمل ہر لطیفہ در حیم انسانی و تحقیق قلب	۱۳۵	مقصد اول
۱۵۲	مراقبات - اقسام خطرات و علاج آنها		جامعیت انسان سبب دوری اوست از مقصد اول
۱۵۳	ولایت صغریٰ، مراقبہ معیت	۱۳۷	لزوم تزکیہ نفس برائے حصول مقصد
۱۵۴	ذکر اسم ذات و نفی و اثبات و تہلیل لسانی	۱۳۸	قائے قلب پیش از قائے نفس ضروری است
۱۵۴	ولایت کبریٰ - معنی اقریت	۱۳۹	کاش مرشد و صفات مرشد
۱۵۶	مراقبہ ولایت علیا	۱۴۰	مرید و مراد - آداب مرشد
۱۵۶	مراقبہ کمالات نبوت	۱۴۱	ضرورت سلوک و فقیلت طریقہ نقشبندیہ
۱۵۸	توحید وجودی و توحید شہودی	۱۴۲	ازالہ وہم
۱۵۹	مطلب قول انا الحق و کلام سبحانی	۱۴۵	فقیلت صدیق اکبر (علیہ السلام)
۱۶۰	سیر در حقان الہیہ، مراقبہ حقیقت کعبہ	۱۴۶	توضیح مزید پے ازالہ وہم و
۱۶۱	قلب انسان النموذج عرش الرحمن است {	۱۴۷	فقیلت خاتمہ غوث الاعظم (علیہ السلام)
	کہ درای از بیت اللہ نشان است {		لطائف عشرہ و بیان دائرہ امکان
۱۶۲	حقیقت محمدی فعل است یا حقیقت کعبہ	۱۴۸	اصل لطائف
۱۶۲	صورت کعبہ و حقیقت کعبہ	۱۴۹	بودن لطائف زیر اقدام انبیاء علیہم السلام {
۱۶۳	مراقبہ حقیقت قرآن	۱۴۹	و بیان تفصیل آن
۱۶۴	مراقبہ حقیقت صوم و دائرہ بیعت قاطع {		برادی تعینات
	چرا ترک کرده شد؟	۱۵۱	

نمبر صفحہ	عنوان	نمبر صفحہ	عنوان
۱۸۱	تفاوت در مراتب اقطاب	۱۶۵	مراقبہ حقیقت صلوٰۃ
۱۸۱	افراد	۱۶۶	سیر در حقائق انبیاء علیہم السلام
۱۸۲	تعداد ابدال	۱۶۷	مراقبہ حقیقت محمدی <small>صلی اللہ علیہ وسلم</small>
۱۸۲	سیر و سلوک و این چہار قسم است	۱۶۹	ضرورت مجدد الف ثانی <small>ع</small>
۱۸۳	اندر ارج النہایۃ فی البدایۃ	۱۷۰	طریقہ ادائے درود شریف
۱۸۴	العلم الیقین	۱۷۲	سہال در بارۃ عروج و نزول <small>وہ اللہ اعلم</small>
۱۸۴	البعین الیقین	۱۷۲	فرق میان عروج انبیاء علیہم السلام و اولیائے کرام
۱۸۵	حق الیقین		مقصد دوم
۱۸۶	الایمان الثابۃ	۱۷۳	وجہ بیان مصطلحات صوفیہ
۱۸۷	کفر طریقت و حقیقت	۱۷۴	تعریف تصوف
۱۸۹	مقام . حال . فرق . جمع . جمع الجمع	۱۷۴	تعریف صوفی
۱۹۰	فرق ثانی . مقام دعوت	۱۷۵	بیان شریعت و طریقت و حقیقت
۱۹۰	اصطلاحات مشائخ نقشبندیہ نظر بر قدم و غیرہ	۱۷۶	ولی کرامی گویند؟
۱۹۲	مقامات عشرہ	۱۷۶	ولایت عامہ و خاصہ
۱۹۲	فرق میان جذب و سلوک	۱۷۷	قا و بقا
۱۹۴	خاتمہ	۱۷۷	طبقات انسان
۱۹۸	علیہ شریف و اخلاق لطیف	۱۷۸	قلندر یہ
۲۰۲	در سموری اوقات	۱۷۹	بیان مراتب اولیاء
۲۰۵	در بیان کشف و کرامات	۱۸۰	منصب امامت
۲۱۳	وفات حسرت آیات	۱۸۰	قطب ارشاد قطب مدار قطب ابدال قطب اقطاب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حُطْبَةُ الْكِتَابِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَانْزَلَ عَلَيْهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ
لَهُ عِوَجًا قِيمًا لِيُنْذِرَ يَأْسًا شَدِيدًا لِقَوْمٍ كَذَبُوا وَبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الصِّرَاطَ أَنَّهُمْ لَهُمْ أَجْرٌ حَسَنٌ وَأَنَّهُمْ عَلَيْهِمْ أَنْزَلَهُ عَلَى رَسُولِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ
نَذِيرًا هَ فَمَنْ تَحَدَّى بِآقْصَى سُورَةٍ مِنْ سُوَرِ الْقُرْآنِ وَبَلَّغَهَا لِعَرَبٍ
فَلَمْ يَجِدْ بِهِ قَدِيرًا حَتَّى ظَنُّوا أَنَّهُمْ سَحَرُوا وَتَسَحَّرُوا وَطَقَرِيهِ قُلُوبُنَا عَنْ مَرَجِسِ
الشَّيْطَانِ وَالنَّفْسِ تَطْهِيرًا فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فَحَكَمْتُ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأَشْرَفُ
مُتَشَبِّهَاتٍ يَقُولُ الرَّاسِخُونَ الْكَامِلُونَ فِي الْعِلْمِ أَمَنَّا بِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا
اللَّهُ فَصَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ مَا حَقَّكَ بَ
قُوسَيْنِ أَوْ أَدْنَى شَمْسِ الطُّلُوعِ بِدَارِ الدُّجَى سَوَاجِرِ بِلَادِ اللَّهِ وَخَيْرِ عِبَادِ اللَّهِ مُحَمَّدٍ
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ الْأَجْمَعِينَ وَخُلَفَائِهِ الرَّاشِدِينَ وَ
أَزْوَاجِهِ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَسَائِرِ الْمُهَاجِرِينَ النَّاصِرِينَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ
أَكْمَلْ صَلَوَاتِكَ وَتَحِيَّاتِكَ يَا حُجُبَ الدَّاعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

اَمَّا بَعْدُ می گوید فقیر الی اللہ محمد المدعو بعنایت اللہ عفا اللہ عنہ رامپوری و طنا جعفری مذہب
 نقشبندی مجددی مشرباً کہ این عجالہ نافعہ مختصرست در بیان طریقہ ائینہ حضرات نقشبندیہ مجددیہ ذاتی
 مقامات سلوک ایشان و آداب شیخ کہ بر طالبان این راہ ضروریست و بیان بعضی مصطلحات صوفیائے
 متقدمین و متاخرین و حضرت مجدد الف ثانی ^{رحمۃ اللہ علیہ} از کتب معتبرہ این حضرات اخذ نموده پیش سالکان جادہ
 معرفت و حقیقت کردہ و در بیان بعضی حالات و کمالات حضرت سیدنا و مرشدنا و مولانا مہبط النوار طریقت
 مرکز دائرہ حقیقت آیتہ من آیات اللہ قدوسہ لمحقیقین زبدۃ العارفین سرآمد علمائے راسخین واقف اسرار
 قاب قوسین محبوب رب النشأتین حضرت مولانا محمد ارشاد حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہ و بعضی مقاصد قدسیہ کہ
 از فیوض آن محرم رازیزدانی حضرت ایشان و مدت سی سال بگوش ہوش اصفاء نمودم و مطالعہ اش بر طالبان
 این راہ لازم و سالکان طریق را موجب حصول بصیرت تامہ - و این رسالہ را برد و مقصد و خاتمہ و نیمہ ششم ختم
 واللہ ولی التوفیق و ہونیر رفیق -

مقصد اول در بیان طریقہ ائینہ سلوک حضرات نقشبندیہ مجددیہ رضوان اللہ تعالیٰ علیہم -
 مقصد دوم در بیان بعضی اصطلاحات صوفیائے متقدمین و متاخرین و مصطلحات حضرت مجدد الف
 ثانی رضی اللہ تعالیٰ عنہم اجمعین -

خاتمہ در بیان حالات حضرت ایشان قدس سرہ الاقدس -

ضمیمہ در بیان بعضی از اعمال و وظائف معمول بہ مشائخ این طریقہ عالیہ و شجرہ وغیرہ

مقصد اول

بدانکه مقصود از خلقت انسانی ادای وظایف بندگی است و دوام اقبال بجناب قدس سبحانه و تعالی
و این معنی بے تحقق کمال اتباع سید الاولین و آخرین ظاہراً و باطناً علیہ من بصرات اتمہا و ہجرات اکملہا صورت
نہ بند و سر ذقنا اللہ و رایاکم کمال اتباع علی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم قولاً و فعللاً ظاہراً و باطناً
عملاً و اعتقاداً آمین یا رب العالمین ۔

بعد از خواندن ہرچہ پرستند هیچ نیست بے دولت است آنکہ هیچ اختیار کرد

ہرچہ غیر از حق سبحانہ مقصود است معبود است و از عبادت غیر وقتے نجات نشود کہ غیر از حق سبحانہ جل و علا
مقصود نہماند اگرچہ از مقاصد اخروی و نعمات بہشتی باشد۔ ہرچہ بدین مقاصد از حسنات است آمانزد مقربان
لایزالی بمجملہ سینات ہر گاہ در امور اخروی حال بدین منوال باشد از امور دنیویہ چہ گردید کہ دنیا مقصود نہ حق سبحانہ
است تا اورا آفریدہ ہرگز بجناب او نگہ نکردہ حب او سرگنایان است و طالبان آن سگان مستحق لعن و طردمانند
الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ وَمَلْعُونٌ مَا فِيهَا إِلَّا ذِكْرُ اللَّهِ وَمَا وَالَاهُ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قُلِ اللَّهُ ثُمَّ
ذَرْهُمْ أَشَارَہ بآن مقصد عالی است۔

جامعیت انسان سبب دُوری اوست از مقصد صلی

و انسان چونکہ جامع ترین موجودات است و بواسطہ ہر جزئی از اجزای تعلق و گرفتاری در فہم موجودات متکثر شو
پیدا است پس فی الحقیقہ جامعیت و باعث دوری از جناب قدس خداوندی جل سلطانہ از ہمیشہ گشت تعلقات متعذر و

سبب محرومی او از همه زیاد بود اگر بتوفیق ایزدی عز شأنه خود را ازین تعلقات پراکنده جمع سازد و در حق
 قمری نماید فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا رَأَى لَا فَقَدْ ضَلَّ ضَلًّا لَا يَعِيدُ بهترین موجودات بواسطه جایت
 چونکه انسان است بدترین مخلوقات بواسطه همین جامعیت هم اوست آئینه بواسطه جامعیت اتم اگر در عالم
 دارد از هر چه گویند مکرر ترست و اگر رو بکن سبحانه و تعالی دارد و مصفا تر و از همه بیش نما سَ زَقْنَا اللَّهَ سُبْحَانَهُ
 وَآيَا كُتُبِنَا مِن هَذِهِ التَّخْلُقَاتِ بِحُرْمَةِ النَّبِيِّ الْمُصْطَفَى الْمَمْدُودِ بِقَوْلِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى
 مَا ذَاغَ الْبَصَارُ وَمَا حُفِيَ عَلَيْهِ وَعَلَى إِلَهٍ مِنَ الصَّلَوَاتِ آتَتْهَا وَمِنَ التَّسْلِيمَاتِ اكْتَمَلَهَا.

از و تمیز کینه نفس برائے حصول مقصد

پس مقصود و مطلوب حقیقی حق است سبحانه و تعالی و ایمان حقیقی با و سبحانه و این وابسته است
 بنفی هر دو آله آفاقی و انفسی آله آفاقی عبارت از معبودات باطله کفر و فحشه است مثل لات و عزری
 و غیره و آله انفسی عبارت از هوای نفسانی است کما قال الله تعالی أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ
 هَوَاهُ و حکم ظاهر شریعت مجبر و ابطال آله آفاقی نیز متحقق می شود و این قسم ایمان صورت ایمان است اما
 حقیقت ایمان منوط با بطل آله انفسی است صورت ایمان را احتمال زوال است و حقیقت ایمان ازین
 احتمال محفوظ چه در صورت ایمان اول نفس اماره از انکار و کفر خود بازمانده است بیش ازین نیست که
 تصدیق قلبی پیدا کرده است با وجود منازعت نفس اماره و در ایمان حقیقی نفس اماره که بالذات سرکش است
 با نقیض آمده است و از سرکشی بازمانده بشرف ایمان مشرف گشته مقصود از تکلیفات شرعیة تعجیز نفس است و تخریب
 او چه قلب فی حد ذاته منقاد احکام الهی است جل سلطانہ اگر خفته و ر قلب پیدا شده بواسطه مجاورت
 نفس است

تواضع زگر دن فرازان نکوست گداگر تواضع کند خوسه اوست

پس تزکیه نفس ضروری آمد تا حقیقت ایمان صورت بند و از زوال محفوظ ماند و تزکیه نفس مربوط
بدرجه ولایت است که عبارت از فنا و بقا است تا بدرجه ولایت نرسد اطمینان نفس محال و تا نفس باطمینان
نمی یوندد بوسه از حقیقت ایمان بنام جان نرسد و از خوف زوال مصون نماند **آلَا إِنَّ أَوَّلِيَاءَ اللَّهِ
لَاخَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ** ۱۳۵

از پیه این عیش و عشرت ساختن صد هزاران جان باید باختن
فنائی قلب پیش از فنائی نفس ضروری است

پس اولاً بفنائی قلب باید که شبیه که مقدمه است برائے فنائی نفس و ایمان امور مذکور موقوف
بر اخلاص و تقوی قال الله تبارک و تعالی **فَاعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ** الآية **فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا
اسْتَطَعْتُمْ** الآية هر که اخلاص و تقوی بیشتر ترقی او در مراتب قرب زیاده تر چنانچه قال تبارک و تعالی
إِن آتَاكُمْ عِنْدَ اللَّهِ الْفَتْحَ وَطَلَبَ زِيَادَتِ دَرَجَاتِ قُرْبٍ که غیر متناهی است از ضروریات
چنانچه فرمود او تعالی **وَقُلْ رَبِّ ارْزُقْنِي عِلْمًا** یعنی آنچه که حاصل شود پس نکند بقول سعدی شیرازی رقی
الله تعالی عنه ۱۳۶

^{قطره} چشم منش غایتی دارد نه سعدی را سخن پایان

بمیرد تشنه مستقی و دریا بمچمنان باقی!

وقاعت بران حرام گناه هم فیه و مرقن الامر اندک گویند و مولانا سه روم می فرماید ۱۳۷

اے برادر بے نهایت درگیست هر چه بر می رسی بر می بایست

و فرمود موسیٰ علی نبینا وعلیه السلام لا ابرمه حتی ابلغ جمع البحرین اذ افضی حقیبا و ایضا فرمود:
هَلْ اَتَّبَعْتَ عَلٰی اَنْ تَعْلَمَ وَتَعْلَمَ عِلْمًا وَرُشْدًا -

تلاش مرشد و صفات مرشد

پس امور مذکورہ از قبیل فرائض است و استحصال آن موقوف بر اتباع پیر کامل مکمل نہ ناقص چنانچہ
فرمود حق سبحانہ و تعالیٰ وَلَا تَطْعَمْ مِنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا
اے بسا ایس آدمی روئے ہست پس بہر دستے نباید داد دست

اگر طالب شخصے عالم است از کتاب و سنت خود علامات و احوال کما دریا بد اگر عالم نیست از علماء
پرسد فاسئلوا اهل الذکر ان کنتہ لا تعلمون و بعد طے مراحل اگر ارادہ بیعت نماید ضرورت کہ
ملاحظہ نماید کہ شخصے کہ بآن ارادہ بیعت دارد استقامت بر او امر و نواہی و کل امور شرعیہ داشتہ باشد و مستقیم
الاحوال بود کہ این اثر اطمینان قلب و نفس است و بہتر آن است کہ شیخ مشخص اسوال باشد یعنی تشخیص تام باحوال
طالب و بصیرت مالا کلام تشخیص خود داشتہ باشد مگر شخص موصوف بزمانہ کثیر و قرون متداولہ کہ امور مذکورہ
در آن بالا صالہ و بالذات متحقق شوند ظاہر و پیدامی شود پس اگر طالب را بزمانہ طلب دستیاب نشود باید کہ
بمقتبان شخص موصوف رجوع نماید ہر چند کہ تشخیص بالذات بآنها متحقق نیست لکن بالتبع و انہم غنیمت است
و بر تقدیر عدم آن رجوع نماید بطرف آن کس کہ معرفت در تلویح احوال طالب او را حاصل شود و بعد بیعت اگر
بنظر طالب امرے از وظائف شرع واقع شود تاویل نماید یا بر سر محمول یا بر عدم فہم معنی آن و اگر شعار آن فسق
باشد واجب است کہ ترک سازد و رجوع نماید بدیگرے و ایمانا اگر بمقتضائے بشریت واقع شود معذور باید
داشت چنانچہ بعضے را از صحابہ واقع شدہ -

مرید و مراد

و سالکان راه از دو حال خالی نیستند مریدند یا مراد اگر مراد اند طوبی الیم براه انجذاب و محبت کشان کشان خواهند برد و بمطلب اعلی خواهند رسانید و هر ادبیه که در کار است و متوسط یا بے توسط تعلیم شان خواهد شد و اگر زلّتی واقع شود و در متنبه خواهند فرمود و بر آن مواخذة نخواهند کرد و اگر به پیر ظاهراً اعتیاد جے داشته باشند بے سعی ایشان بآن دولت و لالت خواهند فرمود باجمده عنایت از لی جل سلطانه چکنفل حال این بزرگواران بسبب و بے سبب کار ایشان خواهند کرد **وَاللّٰهُ يَجْتَبِيْ اِلَيْهِ مَنْ يَّشَاءُ** و اگر مرید نواز شرائط و آداب ضروری که موقوف علیه اصلاح ایشان است در معرض بیان آورده می شود بگوش هموش باید شنید.

آداب مرشد

بدانکه طالب را باید که روئے دل خود را از جمیع جهات گردانیده متوجه پیر خود سازد و در حضورش بے اذن او بتوافل و اذکار نپردازد و بغیر او التفات ننماید و کلیشه متوجه او نبیند حتی که بذکر هم مشغول نشود مگر آنکه او امر کند و غیر از نماز فرض و سنت مؤکده در حضور او ادا نکند.

نقل کرده اند از سلطانے که وزیرش پیش او استاده بود، اتفاقاً درین اثنا آن وزیر التفاتے بجانب جماعه خود کرده بند آری بدست خود راست می ساخت درین حال نظر سلطان بر آن وزیر افتاد دید که بغیر او متوجه است بزبان عتاب گفت که این را منم نمی توانم کرد که تو وزیر من باشی و در حضور من به بند جامه التفات نمائی.

باید اندیشید که هرگاه که وسائل دنیاے دنیه را آداب و قیقه در کارست و سائل و ممول الی الله را بر چه اتم و اکمل رعایت این آداب لازم خواهد بود مهما ممکن و در جائے نه ایست که سایه او بر جامه یا سایه او افتد و در مصلائے او قدم ننهد و در متوفضائے او طهارت نکند و ظرف خاصه او استعمال نکند و در حضور او آب طعام

تاول نماید و بحسب آن گوید بلکه متوجه احدی نگیرد و در غیبت او باینکه دست پائے دراز نکند و براق زمین بجانب او نیندازد و هر چه بگوید او بشنود و از صواب و انداز چه بگوید بخواهد نماید او به چه می کند از او امر نمی کند باذن خداوندگار کار می کند برین تقدیر اعتراض را گنجائش نباشد اگر چه در بعضی موارد الهامش متعارف باید چه خطائے الهامی در رنگ خطائے اجتماعی است طاعت و اعتراض بدان مجوز نیست و ایضا چون برین را محبتی بایر پیدا شده است پس در نظر محب به چه از محبوب صادر شود محبوب نماید مجال اعتراض به تقدیر نیست و در کف و جزوی آنکه اشیا سبب در خوردن و پوشیدن و چه در خفتن و طاعت کردن و نماز را بطور بدو باید کرده و فقه را از عمل او اخذ باید نمود

از آنکه سرشته نگار است فارغ است از باغ و بوستان و تماشائے لاله زار
لغض میچو متراض را در حرکات و سکنات او مجال بدد اگر چه نقد از حبه خردله باشد زیرا که اعتراض غیر از همان نتیجه نیست و بے سعادت ترین جمیع خدایان این طایفه علییه است بحاکم الله سبحانه و تعالی
الداء الغضیب و طلب نراق و کرامات از شیخ خود نمند اگر چه این طلب بطریق خواطر و وساوس باشد میچو
ننیده که موت از بغیر نیست و بحدیث خود با شد معجزه طلبان کفارند و ابل انکاره

معجزات از بهر قهر دشمن است بوسه جنسیت پے دل بردن است
موجب ایمان نباشد معجزات بر شے جنسیت کند حذب صفات
اگر خدشه پیدا شود در خاطر از بے توقف عرض نماید اگر صل نشود تقصیر بر خود نهند و میچو نفقت بجانب
شیخ مانند زود و دقت که رود و از شیخ پنهان ندرد و تعبیر و تالیف از و طلب کند و تعبیر یک به طالب مشکشف شود
نیز عرض نماید و صواب و خطا را از وجود و کثوف خود بهر گز اعتماد نکند که حق با باطل درین دار محترج است

و صواب با خط مختلط و بی ضرورت و بے اذن او از وجد نشود که غیر او را بر می زندین منافی ارادت است و
 آواز خود را بر آواز او بلند نکند با او سخن بلند نگوید که سوء ادب است چنانچه قال تبارک و تعالی بشان نبی کریم
 ﷺ بآیها الذین آمنوا لا ترفعوا اصواتکم فوق صوت النبی و لا تجهموا ذلک و
 کجھیر بکفیکم بعض و هر فیضی که برسد و هر فتوحی که مدرک شود آن را بتوسط شیخ متعوی نماید و اگر در
 واقع بیند که فیض از مشایخ دیگر رسیده است آنرا نیز از پی خود داند و داند که چون پیچا مع کمالات و فیض است
 فیض خاص از پی مناسب استعداد خاص مرید ملائم کمال شیخ از شاخ که صورت افاضه از وی ظاهر شده و
 بر مرید رسیده است و لطیفه از لطائف پیر که مناسبت بآن فیض دارد بصورت آن شیخ ظاهر شده است
 بواسطه ابتلاء مرید آن لطیفه را شیخ دیگر خیال نموده است و فیض را از آن دانسته این مغلطه عظیمه است و بجا
 منزلت اقدام حق سبحانه تعالی از زلت قدم نگه دارد و بر محبت و اعتقاد پیر مستقیم و در محبت پیر الهی علی آله
 الصلوات و التسلیات اتمها و اکملها یا تجننه الخیرین کلہ آداب پنج بے ادب بخند از سر سه

از خدا خواهم تو رفیق ادب! بے ادب محروم ماند از فضل رب

و اگر مرید خود را در رعایت بعضی از آداب مختصر داند و در دایه مانع می رسد و سعی هم نتواند از عمد بر آید
 عفو است اما از اعتراف بتقصیر چاره است و اگر عیاذ بالله سبحانه رعایت آداب نکند و خود را مقصد هم نداند از
 برکات این بزرگواران محروم است

هر کار و شے به عبودیت داشت دیدن روئے نبی سود نداشت

آرے مریدے کہ بہرکت توجہ بہ برتریہ فناء و بقا برسد و راہ اہام و حرقی فراست بر وی ظاہر نشود و پیر
 از اسلام دارد و بجا او گوئی دہمی رسد کہ یعنی اہام بہ پیر خود خلاف کند و بمقتضائے اہام خود عمل کند

اگر چه تریب و خلاف آن متحقق شود چه این مرید درین وقت از رتبه تقلید برآمده است و تقلید در حق و سخط است نمی بینی که اصحاب پیغمبر صلی الله علیه و سلم و علمای الصلوات و التسلیمات در امور اجتماعی و احکام غیر منزله بآن سرور خلاف کرده اند و در بعضی اوقات صواب بجانب اصحاب ظاهر شده است که لایقی علی ارباب العلم.

ضرورت سلوک و فیض است طریق نقشبندیه

پس باید دانست که چون این امور منوط با خلاص است کما قال تبارک و تعالی اَلَا لِلّٰهِ الدِّیْنُ مُنْتَصِرٌ و آن بے فی صورت نه بند و محبت ذاتیه تصدق نشود و جرم سلوک طریق صوفیه که محصل فنا و محبت ذاتیه است نیز ضروری آمد تا حقیقه اخلاص متحقق شود و طرق صوفیه در مراتب کمال و تکمیل چونکه متفاوت اند پس هر طریق که منظم تابعیت نسبت سینه باشد از برای اختیار اولی و انسب است و آن طریق اکابر نقشبندیه است قدس الله تعالی سرارهم العلیه چه این بزرگواران درین طریق التزام سنت نموده اند و جتنا ببدعت فرموده و بما امكن عمل بر خصلت تجویز نمی کنند اگر چه بظاهر در باطن نافع یا بند و عمل بعزیمت از دست نمی دهند اگر چه بصورت در سیرت مظهر و احوال و مواجید را تابع احکام شرعیه ساخته اند و اذواق و معارف را خادم علوم و مبدء انسته و او هر نفیس شرعیه را در رنگ طفلان بجز و مویز و جد و حال عوض نمی کنند و بتشریفات صوفیه مغرور و مفتون نمی گردند از نفس غرض نمی گرانند و از فتوحات مدنی که وحی است بفتوحات میکی که کشف است التفات نمی نمایند و ذلک طریق ایشان موصل و اقرب طرق است چه نسبت ایشان بحضرت صدیق اکبر رضی الله عنه منسوب است فوق همه نسبتها شایع: اما فهم هر کس بمذاق این اکابر رسد حضرت خواجہ احرار رضی الله عنه فرموده اند که خواجگان این طریقه علیه بهر زرقی و در قاصی نسبت ندارند کارخانه ایشان به دست هـ

جیت باشد شربت او اندر جهان ! همچو راز عشق باید در خشان !

لیک گفتم وصف اوقاتا ره برند ! پیش ازان کز فوت و حسرت غورند

اگر دفاتر در بیان خصائص و کمالات این برگزیدگان ثبت نموده آید حکم قطره دار و از دریائے بی نهایت

ع داویم نشان زر گنج مقصود ترا

ازالہ و ہے

مترجم نشود کہ اکابر سلاسل دیگر بغیب ذات و نقطۂ نہایت، نہایت رسیده اند بخلاف سلسلہ ہذا،

مَعَاذَ اللَّهِ عَنْ ذَلِكَ بَرَأْرُ قَوْمِہُمْ مَذکور عبارت حضرت امام ربانی مود و نور الف ثانی صنی الشریعہ از

رسالہ مکاشفہ نقل می شود، گوش ہوش باید شنید :

باید دانست کہ سلوک حضرت صدیق اکبر ^{رضی اللہ عنہ} بعد از تحصیل جہ بہ نہ سلوک فوقانی است کہ بحضرت امیر کرم تہذیب

منسوب است و در تعبیر باین عبارت فرمودہ اند سَمَوَاتٍ مِنْ طُوقِ السَّمَاءِ فِي رَأْعِ طُوقِ

السَّمَوَاتِ مِنْكَ قِنْ طُوقِ السَّمَاءِ وَ مِنْ طُوقِ السَّمَاءِ قِنْ طُوقِ السَّمَاءِ وَ مِنْ طُوقِ السَّمَاءِ قِنْ طُوقِ السَّمَاءِ

بآن می، مذکور نقی از غنہ جہ بہ لندہ اند و ما غیب ذات رسیده اند و بآن، رفته اند حضرت رسالہ فی ہیت.

علیہ من العلوات اقلام من النجیات اکمل نیز زمین را بہ نہایت رسیده اند و سلوک فوقانی نیز کہ بہ سادگی

تعلق دارد و چند مقبوس از مشکوۃ آن حضرت است علیہ الصلوۃ والسلام اما محفوس حضرت امیر است خلفائے

ثمنا از رہائے دیگر غیب رفتہ اند سلوک حضرت صدیق کبر معبود گشت و سلوک حضرت فاروق و حضرت

دجین حضرت ابوالموہبین طریق علیہ و دارند و سیک مارکان باین سالک اربع وقع است سیک

سلوک حضرت امیر خود شائع است و اکثر سلسل بہان سالک نیز جہ تصودند و همچنین سلوک حضرت صدیق

در سلسل دیگر مخصوص بساطت عواید است اما شاخ کبار از غیر این سلسله نیز بان مسلک سلوک نموده بمقتضای
 اند چون تسلیک این مسلک بواسطه خفا و تسرعت و تپه داشت چنانچه مولوی بان اشاره فرموده
 نقشبندی عجب فاضل را داند که برادر و پنهان بجزم قاضی را
 و همچنین سلسله حضرت فاروق و حضرت ذی النورین و شفا و داشتند و تسلیک اند مقصود
 بود و مسلک حضرت میر و فائوری داشت بمان مسلک حضرت امیر و شافع گشت و شاخ همین مسلک
 که بهر اعیان و درویشا چون حضرت سید و نبوت و سلسله بیت ان شیوخ و سید و درویش و سلسله بان تسب
 اثن و همان حد را حقیق نموده به بعضی قاصد همان تسلیک تشکیل را مخصوص حضرت میر و داند و خفا
 از کمال و خیال می باشد و در بر نهاده این جور سلوک ایشان مسلک حضرت امیر واقع شده است
 و سلسله از انجی و درویش و سلسله بان تسب و شیوخ می گردند

حقان گشته که در سلسله نمانست زمین و آسمان او همانست

بن حیدر بنفله کاشاخ رده که بسلسله حضرت فاروق و سلوک نموده اند و حضرت غوث نقشبین
 باین کتاب بنفله و اصل گشته و در مسلک حضرت امیر از ان و بقا که او در و دیات است از ان نموده
 و حضرت سید ابوسعید بن سلسله حضرت فاروق و سلسله گشته اند و گشته اند و پیغمبر علیه السلام
 تمام من تعبات فلما فرموده تَوَدَّ أَنْ يَبْعِدَ عَنْ نَحْوِ لَكَاتِ عُمَرُو بْنِ الْخَطَّابِ الرَّعْنِي تَكُنْ أَفَادَهُ دَرِيشَان
 نمی برد تسلیک ان شاخ بسلسله حضرت فاروق و از کبار و سلسله و لا تَكُونَنَّ مِنَ الْقَادِرِينَ

تغیلت صدیق اکبر

و بعضی حضرت علی و طریقه ایشان را بر طریقه صدیق اکبر از حدیث اَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِيٌّ بَابُهَا

ترجیح داده اند و از حدیث مذکور ترجیح هرگز ثابت نمی شود زیرا که علم و عرفان بعروج متفق و ثابت می شود
و از اقرب ولایت می نامند و ترجیح نبوت را بر ولایت از تصانیف امامان الطریقہ ظاهر و باهر و حضرت صدیق اکبر
بکمالات نبوت متصف شده اند چنانچه در شان او شان وارد است *وَأَبُو بَكْرٍ كَمَثَلِ نَبِيٍّ لَا تَبْعُهُنَّ وَدُرِّ*
شان حضرت فاروق فرموده اند *لَوْ كَانَ بَعْدِي نَبِيٌّ لَكَانَ عُمَرَوُ بْنُ الْخَطَّابِ* و علی هذا در شان حضرت
ذی النورین^ع پس از احادیث که در شان این بزرگواران وارد آمده ق فیم بینهم^ع که به و بابا گشت و به
حضرت امام ربانی^ع فرموده اند:

توضیح مزید پیرایه ازاله وهم و فضیلت خاصه غوث الاعظم

باید دانست که در صحن ذلت این بزرگوار که با فردی مقرب از نیز قل قلیل اندر کار صحت است
اشاعره از اهل بیت رضوان الله تعالی علیهم اجمعین باین دولت فائزند و از کار بر او یا الله غوث اختیار قطب
ربانی محی الدین شیخ عبدالقادر جیلانی قدس شد سوره القدس باین دولت مت زنده و در بر مقام تبارک و تعالی
که او یاسی دیگر ازین خصوصیت قبل انصیب اند و همین امین از فضل باعث محو ذلت شان شده است
فرموده اند *فَدَمِي هَذِهِ عَلَى رَأْسِ قَبْلَةٍ كُنْ وَلِيُّ اللَّهِ* که چه دم من بر منافع و کمالات است
قرب ایشان بار عصمت از همه زیاده نیست در و چون بآن معیت کسی پیشانی خود را به روی او
اشاعره درین باب مشارک اند *ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ*

لطائف عشره و بیان دائره امکان

لذا امور ضروریه برائے تزکیه نفس بتفصیل کمالات باطنیه بروفق بیان این اکابر از اقوال ایشان اقتباس نموده در معرض بیان می آریم - وَ هِيَ الدَّائِرَةُ التَّوْفِيقِيَّةُ -

بدان که انسان مرکب از لطائف عشره است. پنج از عالم امر و پنج از عالم خلق. اکابر این طائفه علیه شروع تعلیم مبتدی از لطائف عالم امر مقرر فرموده اند زیرا که کمالاتی که

بعالم امر تعلق دارند مقدمات اند و معارج کمالاتی را که بعالم خلق متعلق اند و کمالات دلی از ظلیته خانی نیستند و مخصوص اند بحالات ولایت و کمالات ثانیة از شایسته ظلیت که مناسب ظهورات این نشا و نیویه اند برآمده اند از

مقامات نبوت نصیب کامل یافته پس طریقت و حقیقت که بولایت مربوط اند خادمان باشند در شریعت را که ناشی از مرتبه نبوت است و ولایت زمینه باشد مروج نبوت را -

بدان که تَشَدُّكَ اللَّهُ تَعَالَى که ولایت عبارت از قرب الهی است جل سلطان که به شایسته ظلیت صورت نه بند و بجهل حیلولة حجب حصول نه پذیرد اگر ولایت اولیا است البته بدایع ظلیت متمم است ولایت انبیاء علیهم الصلوات و التسلیمات هر چند از ظلیت برآمده اما به حیلولة حجب اسما و صفات متحقق نیست ولایت اولاد علی هر چند از حجب اسما و صفات بلند رفته لیکن از حجب شیون و اعتبارات ذانیه چاره ندارد و نبوت و رسالت است که شایسته ظلیت با و راه نیافته است و حجب اسما و صفات و اعتبارات را دور راه گذاشته پس ناچار نبوت از ولایت افضل باشد و قرب نبوت ذاتی و اصلی باشد و مَنْ كَمْ يَطْلِعُ عَلَى حَقِيقَتِهَا حَكَمَ

بِالْعَكْسِ وَجَزَهُ بِالتَّغْلِبِ پس چون ولایت زمینه باشد مرعروج نبوت را معلوم شد که میر که کار بر نفسش بدیده
 قدس اسرار بهم اختیار کرده اند و ابتدا از عالم امر نموده اولی و انبست چه زرقی ز ادنی که عالم امرست با علی که
 عالم خلقست باید نمودند از اعلی با دنی چنانچه انبیاء علیهم الصلوات و التسلیمات شروع میگردانند از عالم امر نموده اند
 و از شریعت بحقیقت آمده اند که تعلق بعالم خلق دارد و فایده دَلَّا تَكُنْ مِنَ الْمُنْذِرِينَ -

اصل لطائف

باید دانست که اصل هر لطیفه که از عالم خلقست اصل لطیفه از لطائف عالم امرست مثلاً اصل نفس اصل
 قلبست و اصل باد اصل روح و اصل آب اصل سردی و اصل نار اصل خفگی و اصل خاک اصل خفگیست

بودن لطائف بر اقدام انبیاء علیهم السلام و بیان تخصیص آن

و بر یک لطیفه زیر قدم یک از انبیاء ^{علیهم السلام} اولوا العزم واقعست و بیان تخصیص هر یک از لطائف باین
 از انبیاء اولوا العزم یعنی بر چند مقاماتست -

مقدمه اولی ولایت بر پنج درجه است - درجه اول مناسبت بتجلی افعالی دارد و از مقام قلب لویند
 و درجه ثانیه مناسبت بتجلی صفات ثبوتیه دارد و از مقام روح نامند و درجه ثالثه مناسبت بتجلی ثبوتات ثبوتیه
 دارد و از مقام سر گفته اند و درجه رابعه مناسبت بتجلی صفات سلویه دارد که مقام تقدیس و تنزیه است از مقام
 خفگی گویند و درجه خامسه که جامع جمیع درجاتست و قابلیت تجلی ذاتی دارد و از مقام اخفی تعبیر کنند -

مقدمه ثانیه حقائق ممکنات ظلال اسماء و صفات الهیه جل شانہ اند که با عدم تعبیر که دومی شوند یعنی عدم
 که مضاف باشد بسوئے صفت و حقائق انبیاء علیهم السلام اصول آن ظلال اند یعنی صفات و هو بربه حق تعالی جل شانہ

مقدمه است. غلیظ‌شده در مرتبه ثانیه است از آنجا که بر تاول صفت تکوین حقیقت آدم علیه السلام است
 و این صفت منشأ صدور است اگر گشته و بر توالی حقیقت غایب است که محل تجلی افعالی است باین وجه
 لطیفه تقدیم بر قدم مبارک حضرت آدم علیه السلام است زیرا که حقیقت آدم علیه السلام صفت تکوین گشته
 و بقصدت قلب محل تجلی افعالی است و اصل منشأ افعال صفت تکوین است پس حقیقت آدم علیه السلام مرتبه حقیقت
 قاب است علی بن ابی طالب از حقیقت بر ائمه علیه السلام و رب و صفت اعلم است که اجمع جمیع صفات ذاتیه
 و خبیثه روح که محل تجلی است صفات ذاتیه است بجهت مناسبت عایت و محبت مرتبط باو شان گشته
 یعنی نسبت اندام مبارک حضرت بر ائمه علیه السلام است و چه نه روح علیه السلام و این امر بایشان مشارکت
 دارند در اعلیٰ رتبه باطنی و آن وجه مذکور است و خبیثه سرمل تجلیات حیوانات است و
 رب و حقیقت موسی علیه السلام از شیوات زبان الکلام است این وجه لطیفه مذکوره را بقدم آن حضرت مرتبط
 ساخته اند و صفت و رب موسی علیه السلام از صفات سبیل است که موطن تنزیه و تقدیس است و حقیقت لطیفه
 صغریٰ مل تجلیات صفات سبیل است از ان رتباطش با آن مسکون است و درجه خامسه را از درجات ولایت که
 قابیبت تجلی ذاتی در دو تجلیه کند و آن بر قدم حضرت خاتم النبیین است صفوات الله علیه و تسلیات زیرا که
 آن سروده ذات مظهر موجودات صلی الله علیه و سلم رب الارباب است که در شیوات از تعبیرات آن علم
 کرد و فی شود در تعین بی و جامع جمیع صفات و شیوات ذاتیه است فلذا مرکز و ماوانی همه است
 صلی الله علیه و سلم چونکه لطیفه انجمنی محل تجلی ذاتی الهی است و حقیقت آن سرور صلی الله علیه و سلم جامع جمیع صفات
 و شیوات است و تجلی ظهورشی بمرتبه ثانیه است لذا از بر قدم آن حضرت صلی الله علیه و سلم آید صریح گفته شده
 موجب از هوش رفت یک بر تو صفت
 تو عین ذات می نگری در تبسم

طایفه را که موصولش از لطیفه قلب باشد آدمی المشرب گویند و هر که موصولش از لطیفه روح بود بهیچ
 المشرب باشد و آنکه موصولش از لطیفه سر باشد و موسوی المشرب باشد و هر که موصول او از لطیفه خفی بود او عیون
 المشرب است و هر که موصولش از لطیفه اخفی بود او محمدی المشرب است صلی الله علیه و سلم و علی بن ابی طالب
 و المریدین.

مبادی تعینات

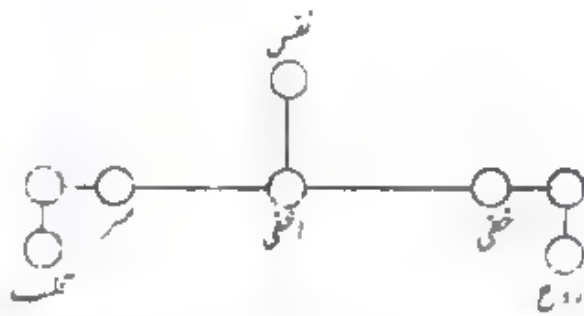
و باید دانست که هر که مبادی تعینات او صفت کلی تعینات دیگر که مبادی تعینات عزیمت آن است
 تابع آن کس خواهند بود و زیر قدم او روند تا به خواست خود برسند و این است که گویند قدم به بند
 و فلانی زیر قدم موسی و فلانی زیر قدم عیسی علیهم الصلوات و السلام و اینها مبادی تعینات است
 زیر قدم آدم و روح زیر قدم نوح و اینها مبادی تعینات است و هر که زیر قدم موسی و عیسی علیهم السلام و نوح
 محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم.

محل هر لطیفه در جسم انسانی و تحقیق قلب

و جناب باری محل هر یک از لطائف در جسم انسان به صورتی است که در این کتاب
 پستان چپ بفاصله دو انگشت.

متمم نشود که در از قلب مصغره است از جسم انسان و در از قلب مصغره است از جسم انسان و در از قلب مصغره است از جسم انسان
 که تنگ محض و طی و در وسط سینه مائل بجان چپ محادی پستان چپ است و در از قلب مصغره است از جسم انسان
 معتبره طب مذکور است پس مراد از قلب مصغره نیست بلکه لطیفه از رانج عالم و در از قلب مصغره است از جسم انسان
 است و محلش فوق عرش حق سبحانه و تعالی از حدت غامضه خویش باین جا نشسته و سبب رده است در

بعض از صوفیه کرام عنوان الله علیهم اطلاق مصغه بر قلب نیز می فرمایند برین تقدیر مراد از قلب حقیقت
جامعه انسانی خواهد بود که مرکب لطائف عالم امر و عالم خلق است و اطلاق مصغه بدان باعتبار عناصر است حق
تعالی باین با تعلق پیدا کرده است و آن سه شکل مخروطی و نه موجود زیر پستان چپ بلکه محله تعلق اوست باین جا
و محل روح زیر پستان راست بقاصه مذکوره و

محل سر بر پستان چپ بقاصه دو انگشت ثلث سینه
و محل غنی بر پستان راست بقاصه دو انگشت مائل

بر سه سینه و محل لیلخه اتفی در میان سینه و محل لطیفه عنصر یعنی لطیفه قلوبیه تمام بدن است و محل نفس پیشانی
و طریق ذکر زبان را بکام چسبانیده که متحرک نشود لفظ مبارک الله از آن محل و از محال مذکوره از
خیال بگوید بعد از انفرغ از ذکر مذکوره و مذکوره مراقبات شروع می شود

مراقبات

اول مراقبه احدیت باین محاذ که فیض می آید از ذاتیک جامع جمیع صفات است و منزه از جمیع
نقصانات بر لطیفه قلب و بعد توجه مرثیه علامت تمامیت آنکه خطره تادیر نگذرد
و منظره رجبیه قسم است بعضی از آن که طالب را از آن ضروری است بیان کرده می شود

اقسام خطرات و علاج آنها

خطره قلبی و نفسی و قابی و علاج هر یک از دیگرے فی الجمله جدا و ممتاز است. علاج خطرات قلبی کثرت
ذکر که هر نمه در لوم ربیظه نافر نباشد چنانچه فرمود حق سبحانه و تعالی فا ذکرُوا الله قیاماً و قعوداً و علی جنوبکم

و عزالت از اغیار با قلب غذا بقدر مسنون و علاج خطرات نفسی کثرت تقی و اثبات بحبس دم و مخالفت نفس
در حرکات و سکنت و دیگر امور که متعلق آن باشند بسیار تفرع و ذاری با ذکر خفی و مراقبه که متعلق مقام باشد
لما قال الله تعالی وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً. و علاج خطرات قالبی کثرت تهلیل سانی
است و کثرت زوافل خصوصاً زوافل مسنون و مع هذا توجه و التفات شیخ کامل و مکمل هر جا ضرورت بغیر او هیچ
کار نمی برآید

بے عنایات حق و خاصان حق! گر ملک باشد مستیش ورق

و بعضی را بدین اوزار و غیره تمام می شود و طایفه را که استعداد کامل دارد فائز قلب در مراقبت
قلبی حاصل می شود و همه تعلقات قلبی زائل می شوند و اکثری را در مراقبات نفس فائز مذکور دست می دهد شیخ
کامل اگر خواهد با دقتی التفاتش فائز مذکور در همین مراقبات مذکور بمنصه ظهور جلوه گردد و زبیرت تا نفس
نمی رسد.

ولایت صغری - مراقبه معیت

بعد از ان مراقبه معیت مقوم آید که میوه و هو معکم آیتما کنند و مورد فیض هم درین جا قلب است
و درین جا ذکر تهلیل سانی بسیار مفید باشد و درین جا سیر تجلیات افعالی و انکشاف
توحید وجودی می باشد و این را ولایت صغری نامند و ولایت اولیا و قرب ایان قرب
معیت است که دائره ظلال است آنرا وجود نیست مگر در علم واجب اول سوفی بدان و اصل می شود که اصل
اوست و درین جا معیت با ظلال بهم می رسد با صفاتی که در علم موجود است که متعلق بولایت کبری و علیان آن
صفات که در خارج موجود است که معیت آن بمقامات دیگر تعلق دارد و استغراق و بے خودی و دوام حضور و

نسیان ماسوا دین جا حاصل می شود و گاہے درین مقام سکر مستی و جذبات فنا و بقا و نیز حالات دیگر وارد می شوند حسب تعداد طالب همین امور بر تہایت مراقبہ موصوفہ دلالت می دارند

ذکر اسم ذات و نفی و اثبات و تہلیل لسانی

و عدد اسم ذات بست و پنج ہزار و نفی و اثبات یازدہ صد و تہلیل لسانی از پنج ہزار کم نشود۔

ولایت کبریٰ

بعد ازین شروع می شود سیر در ولایت کبریٰ و ولایت کبریٰ متضمن ست بسہ دائرہ و یک قوس۔

دائرہ اولی مراقبہ اقربیت مفہوم آیہ تشریف و تحن کثرت البیہ من حبیب

مراقبہ قرابت

التویر دید یعنی فیض می آید از ذاتیکہ نزدیک ترست بسوئے جان من از رگ جان من

و منشادائرہ اولائے ولایت کبریٰ ست بر لطیفہ نفس و لطائف خمسہ۔

معنی اقربیت

معنی اقربیت اینکہ اصل نطل از ذات نطل اقرب ست۔ پس باید دانست کہ چہ کلمہ اصل نطل از ذات

نطل اقرب ست، همچنین اصل الاصل نطل از ذات نطل و ہم از ذات اصل اول و سے اقرب ست و همچنین

اصل اصل الاصل از ہمہ اقرب ست پس ذات واجب تعالی شانہ ممکن اقرب ست از شیونات و شیوات

بر سے اقرب اند از صفات و صفات اقرب اند بر سے از ظلال و ظلال اقرب اند از ذات و سے و درین جا

کثرت تہلیل بسیار ترقی بخش و حضور نگہ فی و عروج و نزول و جذبات مثل قلب حاصل می شود و گر حالات

ایجابے رنگ و بے مزہ است و بعد قوت گرفتن حالات نفس حالات قلبیہ فراموش می گردند و ہمین علامت

اتمام مراقبہ است۔

دائرة ثانیه مراقبه محبت ماخوذ از آیه شریفه *وَيُحِبُّونَهُ* یعنی فیض می آید از ذاتیکه مراد دوست

می دارد و من اورا دوست می دارم و منشأ دائرة ثانیه ولایت کبری است که اصل دائرة

مراقبه محبت

اولی است و مورد فیض درین دائرة لطیفه نفس است نقطه

و در دائرة ثالث نیز همین مراقبه این لحاظ که فیض می آید از ذاتیکه مراد دوست می دارد و من اورا دوست

می دارم و منشأ دائرة ثالث که اصل دائرة ثانی ولایت کبری است می کنند و همین طور مراقبه قوس که فیض

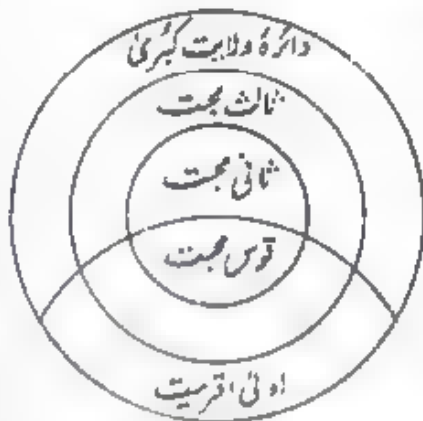
می آید از ذاتیکه مراد دوست می دارد و من اورا دوست می دارم و منشأ قوس که اصل دائرة ثالث ولایت

کبری است - این سه گانه بذات مقدس در حضرت ذات اعتباراتند که

مبادی صفات و شیونات گشته اند درین مقام شرح صدر واقع

می شود چنانچه فرمود حق سبحانه و تعالی بشان نبی کریم *اللَّهُ تَشْرَحُ لَكَ*

صَدْرَكَ اشارت است بجانب کمالات لطیفه اخفی که محل تجلی ذاتی

الهی است و تجلی ظهورش بمرتبه ثانی است پس ذات حق سبحانه بلطیفه اخفی بجمیع شیونات و صفات و اسما خود

ظهور فرموده است و هر که ذات منکشف گشت تمامی امور که منتسب بذات اند بر او منکشف خواهند بود و این

وجه فرموده علیه السلام *أَفَرَأَيْتُمْ عِلْمَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ* علوم اولین و آخرین بتمامه هویدا و ظاهر گشت

بر آنحضرت صلی الله علیه و سلم درین جا مقام صبر و شکر در ضا دست می دهد و بقبول تکالیف شریعیه و خدای تعالی

نماید و نظریات بدیهیات می شود و سالک در مراقبات دوازده گانه و قوس اگر نظر دقیق دارد و ایتیا از فیما بینهما

تواند کرد یعنی در اقربیت ذات مع الصفات الشمانیه متمیزه و در مراقبه محبت اولی اصول آن اعتبارات و

در ثانیه محبت اصول اصول غیر متمیزه و در قوس ذات معرفت که در تعین علمی ظاهر گشت و مشهود گردد و هر یک

از امور مذکوره متنازعی باشد بنظر دقیق معارف اینها کتاب وسنت است.

مراقبه ولایت علیا

پس بعد تمام شدن ولایت کبری و سیر اسم الظاهر شروع در سیر اسم الباطن و ولایت علیا که
 ولایت طاء اعلی است مشهودی شود و کار بعنا صرثه سوائے عنصر خاک می افتد.

دائرة ولایت علیا

باید دانست که تفسیر علی اسم الظاهر سیر در صفات است بے آنکه در ضمن آنها ذات ملحوظ شود تعالی و
 تقدس و در سیر اسم الباطن که مناسب حال این سیر است تا رتبطن است سیر در اسم است اما در ضمن آنها ذات
 او تعالی ملحوظ است آن اسما در رنگ ستر با اند که مادر است آنها ذات ملحوظ می گردد و تعالی و تقدس مثلاً و صفت
 علم ذات اصلاً ملحوظ نیست و در اسم لعلم ملحوظ ذات است در پس پرده صفت علم زیرا که علیم ذاتی است که
 مراور علم است قَالَسَّيْرُ فِي الْعِلْمِ سَيْرٌ فِي اسْمِ الظَّاهِرِ وَ السَّيْرُ فِي الْعِلْمِ سَيْرٌ فِي اسْمِ الْبَاطِنِ
 وَ قَسَّ عَلَى هَذَا سَائِرُ الصِّفَاتِ وَالْأَسْمَاءِ دَرِین مراقبه فیض می آید از ذاتیکه موسوم با اسم الباطن است و
 منشاء ولایت علیا بعنا صرثه سوائے عنصر خاک در اینجا ذکر تبیل لسانی و صلوة نافله ترقی می دهد و توجیه و
 حضور و عروج و نزول عناصر صرثه را حاصل می شود و وسعت عجیب و مناسبت بملا اعلی پیدای می گردد بلکه بعض
 اوقات ملائکه کرام مبصر می شوند.

مراقبه کمالات نبوت

مقامات ارتدیه

بعد از ان مراقبه کمالات نبوت باین لحاظ که فیض می آید از ذات بحت که منشا کمالات نبوت است

دائرة کمالات نبوت

بر لطیفه عنصر خاک که شی عجیب است یعنی مظهر تجلی ذاتی الهی است بیشتر باعث کرب
 و قوت نزع بهمین است که روح تحمل مفارقت محل ظهور محبوب خود را نمی تواند کرد و در عنصر موصوف

نیستی محض و در جانب آخر هستی محض کافهمه تُعَرَّفُ الْأَشْيَاءُ بِأَصْدَادِهَا و در اینجا حضور بے جهت حاصل
می گردد و نگرانی و طلب بیانی و شوق دوری گردد و یقین کامل را سخ می باشد حال و مقام و معرفت از اینجا
کوتاه لَا تَدْرِي كَيْفَ الْآبَعَا سُرْ بِحَالِ اِيْشَانِ شَاهِدِ كَامِلِ آمِدِه

اتصال بے تکلیف بے قیاس هست رب الناس را با جان تاس

و وصول است حصول نئے و وصول عبارت از فنا کردن خود بغلبه عشق در ذات حق پس موجد مانند که صدائے
تَوْحِيدِیْنَ اِزَانِ بر خیزد که مقام اولیاست درین مقام انبیا اتباع شرع با کمال وسعت نسبت باطن بیکفیی و
یاس و حرمان دست می دهد این مقام مقام انبیاست بغیر تبعیت ایشان حاصل نمی شود و با مقام توحید
بیچ سروکار ندارد که آن متعلق ولایت است و نیز درین مقام تَجَلّی ذاتی دائمی است بے پرده شیون و
اسمار و صفات معامله قنای نفس نتیجه تجلی صفات است و از گذشته آن کار و بار با تجلی ذات و معامله این
تجلی از گفت بیرون است ذوقی و وجدانی است نه بیانی و ترجمانی این قدر هست که این تجلی ذاتی دائمی است
لَاَنَّ الدَّاتِ اِذَا تَجَلّی لَا اِسْتَنَاسَرَ لَهُ اِزِیْنِجَا معلوم شد که تَجَلّی بَرُوْقِی که گفته اند نه تجلی ذات است
تجلی شانی است از شیونات ذات او تعالی که اصل اسمی است که مبداء یقین سادک است باین عداقه آئینه دار می
صورت عارف نموده است و برنگ آن برآمده نه تجلی ذات او تعالی و کمالات رسالات و کمالات اولو الامر
موصیست از دریائے کمالات نبوت این هر سه دره با هم مثل ابره و استرند و مثل مرکز و محیط از علی تفاوت در
مرتبه دارند که بر اولی الابصار ظاهر می شود چون درین محبت ذکر توحیدین اعنی و توحیدی و شهودی در میان آمده
دین زمان فساد که ناحق را حق پندارند گان بسیارند و حق را حق دانند گان قلیل لازم آمد که بیان هر دو قسم آن
و اخفای حق نموده شود و این امر در مکتوب چهل و سیوم جلد اول حضرت امام ربانی مجدد و منور الف ثانی رسی است

عندکائینی مذکور است لهذا عبارت ضروریہ آن لمخصاً نقل نموده شد و ہذا :

توحید وجودی و توحید شہودی

توحیدیکہ در آثار راہ این طائفہ علیہ را دست می دهد دو قسم است توحید شہودی و توحید وجودی۔ توحید شہودی یکے دیدن است یعنی مشہود سالک بجز یکے نباشد توحید وجودی یک موجود داشتن است و غیر اورا معدوم اثبات داشتن و با وجود عدمیت مجائے و مظاہر آن یکے پنداشتن پس توحید وجودی از قبل علم الیقین آمد و شہودی از قسم یقین۔ توحید شہودی از ضروریات این راہ است چہ قلابے این توحید متحقق نمی شود و یقین بے آن میسر نمی شود زیرا کہ ردیت یکے با استدلالے او مستلزم عدم ردیت ماسوائی اوست بخلاف توحید وجودی کہ نہ چنین است یعنی ضروری نیست چہ علم الیقین بے آن معرفت حاصل است چہ علم الیقین مستلزم نفی ماسوائے او نیست غایتہ ما فی الباب مستلزم نفی علم ماسوائے اوست در وقت غلبہ استدلالے علم آن یکے مثلاً شخصے کہ یقینے بوجود آفتاب پیدا کرد استدلالے این یقین مستلزم آن نیست کہ ستارہ را در آن وقت منتفی و معدوم دانداما وقتی کہ آفتاب را دید لہذا ستارہ را نخواہد دید و مشہود او جز آفتاب نخواہد بود و درین زمان کہ ستارہ را نمی بیند می داند کہ ستارہ معدوم نیستند بلکہ می داند کہ هستند اما مستورند و در نشان نور آفتاب مغلوب اند و این شخص با جماعہ کہ نفی وجود ستارہ در آن وقت کنند در مقام انکار است و می داند کہ آن معرفت غیر واقع است پس توحید وجودی کہ نفی ماسوائے یک ذات است نقائی و تقدس با غفل و شرع در جنگ است بخلاف شہودی کہ در یکے دیدن هیچ مخالفت نیست مثلاً در وقت طلوع آفتاب ستارہ را نفی کردن و معدوم دانستن خلاف واقع است اما ستارہ را در آن وقت نادیدن خلاف واقع نیست بلکہ آن نادیدن بواسطہ غلبہ طور نور آفتاب است و ضعف بصرائی اگر بصرائی بنور همان آفتاب محکقل شود و وقت پیدا کند ستارہ را از آفتاب جدا بیند

این دید در حق البقین است

مطلب قول انا الحق و کلام سبحانی

پس اقوال بعضی از مشایخ که بظاهر شریعت حقه مخالفت می نمایند و بتوحید و جود بی بعضی مردم آنها را فرود می آرند مثل قول ابن منصور الحلج انا الحق و ابی یزید البسطامی ^{و ابی یزید} سبحانی و امثال اینها اولی و انب است که بتوحید شهودی فرود باید آید. و مخالفت را در باید ساخت هرگاه ما سوائے حق سبحانه از نظر شان غفلت شد در غلبه آن حال باین الفاظ تکلم فرمودند و غیر از حق سبحانه اثبات نمودند معنی انا الحق آنست که حق است نه من چون خود را نمی بیند آنکه خود را می بیند و از حق می گوید این خود کفر است اینجا کسی گوید که اثبات نکردن نفی می کشد و آن بعینه توحید و جود است زیرا که گوئیم که از عدم اثبات نفی لازم نمی آید بلکه در آن موطن حیرت است که ما بپناه ساقط شده اند و در سبحانی نیز تنزیه حق است نه تنزیه خود که او بتمامه از نظر رفع شده است بلکه باقی می گزید و امثال این سخنان در مقام عین یقین که مقام حیرت است بعضی را می دهد و چون زین مقام می گذرانند و بحق یقین می رسانند از امثال این کلمات شکی می نمایند و از حد عدال تجاوز نمی فرمایند اینجا کسی گوید که در باب توحید و جود نیز چنین نمی گوییم می دانند یکی می بیند پس از عین یقین نیز نصیبی دارند زیرا که در جواب گوئیم که در بابین توحید صورت مثالی توحید شهودی را دیده اند و آنکه بآن توحید متحقق شده و آن توحید شهودی را باین صورت مثالی وافی بحقیقت هیچ مناسبت نیست زیرا که در وقت حصول آن توحید حیرت است حکم بامست و آن موطن نیست و صاحب توحید و جود با وجود شهود صورت مثالی آن توحید شهودی از ارباب معصومست چه نفی جود و حق کند و نفی حکمی است از احکام از مقوله علم حیرت و علم بایک و دیگر جمع نمی شوند پس ثابت شد که صاحب جود و جود و مقام عین یقین بهره ندارد از صاحب توحید شهودی را بعد از مقام حیرت اگر ترقی واقع شود بقاء معرفت که حق یقین است

نی رسانند و در آن موطن علم و حیرت جمع می شوند و محمی که به حیرت است و پیش از حیرت است علم الیقین است
 این خوب بشکلی واضح گردد مثلاً شخصی در خواب بواسطه مناسبت که بمقام پادشاه است دارد خود را پادشاه
 دیده و لوازم پادشاهت در خود یافت و معلوم است که آن شخص پادشاه نشده است بلکه صورت مثالی پادشاه
 را در خود دیده است و فی الحقیقه پادشاهت را آن صورت مثالی هیچ مناسبت نیست آری آن شهود اگر چه
 بصورت مثالی باشد از استعداد آن شخص متحقق شدن بحقیقت آن صورت خبر می دهد اگر جان بکند و عنایت
 خداوندی بل سبب زوال عالم او شود پس مقام می رسد از قوت تامل فرقی بسیار است بسا آن که قابلیت
 مراقبت دسترس باشد یا مرآت شود بدست پادشاهان رسد و در حصون جمال شان بهره نیابد انتی لمخصاً
 بعد از آن مراقبه کمالات رسالت یعنی فیض می آید از ذات بحت که منشأ کمالات رسالت است

مقامات ارشادیه
 در مقامات رسالت

بر هیئت وحدانی سالک سراج و نزول و انبساط تمام بدن را حاصل گردد و تداوت
 قرآن شریف و کثرت نماز در کمالات ثلثه و حقائق که پیش می آیند ترقی می بخشد.

بعد از آن مراقبه کمالات اولوا العزم یعنی فیض می آید از ذات بحت که منشأ کمالات اولوا العزم است
 بر هیات وحدانی سالک نسبت کمالات ثلثه با فرق چون نسبت ظل با اصل است و
 فی الواقع میردین جاد و نفس وجود است که ظل ذات بحت است نه در ذات و هیأت
 وحدانی فوق خود مشهود می گردد و تداوت قرآن مجید کم از کم سه پاره و اشتغال و اذکار و اموریکه موافق اتباع سنت
 سنی باشد فایده عظیم می بخشد.

سیر در حقائق الهیه، مراقبه حقیقت کعبه

بعد از آن مراقبه حقیقت کعبه ربانی که فیض می آید از ذات بحت که منشأ حقیقت کعبه ربانی است بر هیات

و صدائی سالک درین مقام عظمت و کبر بانی حق مشهود می گردد و سبب عجیب بر باطن سالک
 غلبه می کند و فنا و بقا حاصل می شود چونکه طالب متصف بحقیقت کعبه ربانی نباشد بنظر
 باطن خود می بیند که خفیفست مقدسه تمامی عالم را احاطه کرده است بعده می یابد که سوا سے آن بیچ شے موجود
 نیست -

قلب انسان نمود ج عرش رحمن است که در آن از بیت الله نشان است

بدانکه در انسان چنانکه قلب نموده عرش رحمن است جل سلطانه و ظهور مبینی او نمود ج ظهور رحمنی است
 از بیت الله تیز در آن نشانه است که میانه است و از زمین و شمال به یکا نه و حسن سبقت یکی نه از باب دوم
 دولت بالا صالته انبیاء علیهم الصلوات و التسلیمات و تعجیب و وراثت این به روزگار از رحمت بی نهایت
 ایشان سرگرا باین دولت مشرف سازند ظهور عرش سرچند فوق همه ظنورات است و معانی را در این است
 المقدس و بوط است فوق همه ظهورات و تعجیب است این نام تجلی و ظهور بر این ملک است و در این است
 حکم محیط دایره دارند و این معامله در حکم مرکز آن دایره است و شک نیست که میباید دایره وجود و است
 دایره است زیرا که همان نقطه مرکز ظل خود را پس رفته است و برنگ همه نقطه برآمده محیط دایره است
 و در ما سخن فی تعبیر بنقطه تعبیر با قرب اثبات است و الا سببی نقطه نیز در رنگ در و عقده در است و در هر آنجا
 و نه مظهر را در آن موطن محل و نه اصل کنی نش در دو نقطه اصل نیز در آن دوست سر در رنگ ظل در و نه
 مانده است -

چه گویم بالوازم غیثه نشانه
 که با اعتقاد بود بهم آشنایی نه
 ز غنقا هست نام پیش مردم
 ز مرغ من بود آن نام بهم گم

در فے تعبیه است بلے تا چنین باشد شایان سجودیت نبود و بهترین موجودات علیہ الصلوات والتسلیمات
 بشوق و آرزو قبلہ خود اختیار نفرمودند و فیہ آیات یتبات در شان آن نفس قاطع است و من
 دخلک کان اہمنا در حق و سے قرآن ماح بیت اللہ است کہ کیونکہ فی نفس صاحب راجل شہادت
 است و اظلال و نسبت مجہول الکلیفیت بے چون و سبے چون را با و و فیہ التمس الاعلی در عام مجز کہ
 قطرہ حقیقت است بیت منہی از بی توت است کہ جائے قرار و آرام گاہ صاحب خانہ است ارباب دین
 را ہر چند نشنگاہ سار است و اکملہ نشست و برخاست بے شمار تا خانہ است کہ روح مت غیر
 بیگانہ است و مکن آرام گاہ جان نہ است اگر ہر حکم حدیث قدسی را یکو تسمیہ و قسب علیہ و سے
 گنجائش ضرور بے چونی پیدا کند لیکن نسبت بنیت کہ منہی از بی توت است از بی پیدا کند و منہ و سے
 کہ از ازم بیت است از کجا آید و چون غیر و غیریت را در آن مومن بدخل نمودن چاہر بود و خداوندی شد کہ پاسہ
 را سجدہ نمود و غیریت منافی سجودیت بود محمد رسول اللہ بجانب خود سجدہ تجویز نمودند و سبب بیت است برون
 در غنٹ سجدہ نمودند ستر تفاوت را از بنیاد ریاب شتان ما بین الساجد و المستجود۔

اسے برادر چون شمر ز صورت کہ بہ معلوم نمودی انکوں لکھنے از حقیقت کہ بہ معطل بشنوت نسبت کہ بہ
 عبارت از بی چون واجب الوجود است جل سلطانہ کہ کرے از ظہور ظلیت بر سے و نیافت است تبارین ہوتا
 و عبودیت است ابن حقیقت راجل سلطانہ اگر مسجود حقیقت پیری گوید چہ مخدوم بہ و انشاء است ابن زین
 چہ قصور دار و اسے حقیقت محمدی از خفای سائر افراد علیہ افضل است اما جماعت علیہ موعظہ عالم است
 این نسبت نمودہ بود و افضلیت او توقف کردہ شود عجب است کہ تفاوت صو این و صاحب دست
 بساجدیت و سجودیت عقلائے ذوقن و انرا بے تفاوت بیان نہ برده است کہ در مقام اعتراف مانہ مذکور

معن و تشبیح است و حضرت خلی سحانه انصاف شایسته که نا فمیده و اوست نمکنند سر تبتنا اغفر لک

ذَنبًا وَاَسْرًا فَتَرَىٰ اَصْرًا وَاَنْتَ اَقْدَامًا وَاَنْصُرْنَا عَلٰی الْقَوْمِ الْكَافِرِینَ ۝ اَتَمَّ

و در تصدیق تمام باین مقام مذکور خود را سجود می نماید عالم می یابد شیخ کامل اگر مناسب حال باب
می داند تبدیل مقام می فرماید لیکن راسته ناقص تبدیل این مقام آن وقت مناسب است که فنادین مقام
حاصل شود یعنی بعد از تصدیق و غیره نه خود را نه مقام خود را بلکه شئی من الشیاء را نمی یابد پس آن وقت تکمیل
مقام می گردد و از آن جدا اگر تبدیل کرده شود اولی و نسبت

مراقبه حقیقت قرآن

بعد از آن مراقبه حقیقت قرآن بجا آید که فیض می آید ز ذات بخت که منشأ حقیقت قرآن است بر

بیات وحدانی ساکن می کنند بر طین کلام الله درین مراقبه ظاهر می گردد و در خواندن
زبان قوی می گردد همچو موسوی پیدائی کند بلکه تمام بدن سکم زبان دارد و بعضی اوقات درد
و تشنگی با من ساکن می شود آیه کریمه اِنَّا سَنُلْقِیْ عَلَیْكَ قَوًّا ثَقِیْلًا بران بران تمام است و حرف
و صوت نیز بر طرف می گردد و کلام نفسی را با حرف و صوت و بلاغت تمام و تاخر کلمات مشاهده می کند و بعد از تمام
درین مقام تمام شود و در متصف بکلام نفسی می یابد بلکه بجز کلام نفسی خود را نمی بیند بعد از هیچ نمی یابد و نمی بیند پس
درین جایگاه حاصل می شود تبدیل مقام بقوفائی می باید کرد

مراقبه حقیقت صوم و دایره سیف قاطع چرخ ترک کرده شده

درین مراقبه حقیقت صوم را ندانند زیرا که مراقبه حقیقت قرآن از انفس من است چنانچه

امام الطریقه حضرت امام ربانی مجدد الف ثانی رضی الله عنه در مکتوبات قدسی آیات در مکتوب صد و شصت از

جلداول بتفصیح فرموده اند و نیز قاضی ثنائی الله اسب پانی پتی رضی الله عنه فرموده اند که حقیقت صوم در پهلوسه
 حقیقت قرآن است و دایره سیف قاطع و پهلوسه ولایت کبری است و خا بر سیف قاطع و وصیت از اسماء
 صفات و اواز قبیل ولایت کبری است چون نفس را فکات اتم آنجا دست دهد لذت تمام او سیف قاطع سر شد
 مراقبه مستقل نیست

مراقبه حقیقت صلوٰۃ

بعد از آن مراقبه حقیقت صلوٰۃ که فیض می آید از ذات بخت که مدتها حقیقت صلوٰۃ است بر بیات وحدانی
 سالک درین جا دو جزو سالک را میسر می گردد حقیقت قرآن و حقیقت صلوٰۃ پس در صلوٰۃ
 امری عجب رومی دبد که ازین دار فانی بر می آید و در در آخر وی داخل می شود و مضمون حدیث
 شریف **أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ** بوجه کمال لایح می گردد و نیز **أَصَلِّهِ مَعْرَاضَ الْمُؤْمِنِينَ** اشاره است باین
وَأَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنَ الرَّبِّ فِي الصَّلَاةِ وَفَرَقَةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ تسبیح بیس ما جرات و درایت
 اشتغال و انهماک در مقام مذکور نزد سالک هیچ فرق در میان نمابد و معبود نمی داند و خصوص در جده که در ذات خود
 پس فرق که مبنی است بر ثننیت ساقط گردد و لذت این آن می داند که می داند چه لذت سمع و نغمه و چه ذوق و جود
 تواند در جنب آن هیچ در نمی ندارد و اع

چون ندیدند حقیقت روحانیه زودتر

وَلِي مَعَ اللَّهِ فَتَّ حَبَّ عَجَبُ كَمَا بَيْنَ أَشَارِهِ بِأَشَدِّ

بعد مراقبه معبودیت صرفه که فیض می آید از ذات بخت که معبود صرف است بر
 بیات وحدانی سارف درین مقام قدم کوتاه و نظر در جولان تنیا پنجه قف **لَا تُحَدِّدُ أَشَارَهُ**

(در حدیث است)

کلمات پر کرد و ایم و مخصوص اتباع این مرتبه در مرتبه است و اَوَّلَ الَّذِیْنَ یُخَدِّعُ

ادب و حیثیت است

بَعْدَ ذَٰلِكَ کَمَرًا و بعد از ظهور تمام می فرمودند اَنَا اَوَّلُ وَلَدِ اَدَمَ و ...

نَهَ کَانَ مُوَسٰی حَیًّا و قَالَ اللّٰهُ سُبْحٰنَهُ اَیُّوْمَ اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنََکُمْ و اَنْذَرْتُ عَلَیْکُمْ نَارَ سَعِیْرٍ و کَمَرًا و دینا درین مقام مذکور کثرت در و شریف بسیار مفید می باشد و این فایده و خیرت با اختصاص مرآتک رب بجانب باری و بالعکس حاصل می شود و بعد تکمیل این مقام بوجه این اختصاص نادر با ذات حق پنج التفات بجانب اس باقی ماند

بعد از سیر عارف در حقیقت موسوی که محبت به نه است شرح می شود و درین جا مراقبه و از حقیقت ... موسوی که فیض می آید از ذات محبت که منشأ حقیقت موسوی است بریت است و ... می کنند درین مقام محبت ذات مر ذات خویش را جلوه گرمی شود و با وجود نور محبت ذاتی نشان استفتا و سبب نیازی آشکارا می گردد ازین سبب بعضی کلمات از حدیث موسی علیه السلام سرزد و شود و اندکی قال الله تعالی حکایتی عن قوله علیه السلام ان ریحی لا یونسک و درین مقام کثرت در و در حقیقت ... صِرَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَاَعْلٰی جَمِیْعِهِمْ لَا یَاۡتِیْهِمْ اِلَّا بِرِزْقٍ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ و ... فائده و نکته می بخشد

مراقبه حقیقت محمدی

و فرقی این مراقبه حقیقت محمدی است که مراد از حقیقت محمدی است صلی الله علیه و سلم که این مرتبه است محبت که منشأ حقیقت محمدی است بریت و صدق مالک و ذات مبارک موسوی درین مقام متصف است با محبت و محبوبیت چنانچه از اسم مبارک که متضمن دو معنی است همین نشانه

است که مسمی بدو اسم است که به دو اسم مبارک او در ذل آن مجید مسطور است فرمود او تعالی شانته مُحَمَّدٌ دَسُّوْلُ اللّٰهِ
 ونیز فرمود در حکایت بشارت رَحِمَ اللّٰهُ اَسْمَهُ اَحْمَدٌ و هر کدام این دو اسم را ولایت علی خود است ولایت
 محمدی سرچشمه ناشی از مقام عبودیت اوست علیه صلوة والسلام تا آنجا محبوبیت صرف کائن نیست مزیجی
 از ثبوت محبت دارد اگر چه آن مزج با صفت ثبوت نباشد اما مانع مقام محبوبیت صرف کائن ولایت احمدی
 از محبوبیت صرف است که شارح محبت ندارد این ولایت از ولایت سابق پیش قدم است و یک مرحله از مطلوب
 نزدیک تر و محبوب تر و جوی که محبوب چندانکه در محبوبیت تمام تر بود و استغناء و بے نیازی او کامل تر باشد و در نظر
 محبوب تر بود و در غایت از نایب و بیشه محبوب و بخود جذب سازد و شیفته و واله تر گرداند

تمیز آسمان زیبائی و مست بر کس من ز ناپروائی اوست

مراد از بد فرد عشق است که محبوب و تن است بجان الله احمد عجیب اسمی است سامی که مرکب از کلمه
 مقدس احد است و حلقه حرف میم که از خواص اسرار الهی است جل شانته که در عالم چون تعبیر از آن سر کنون بغیر از سر
 حلقه میم خوان رود اگر کجانی می داشت حضرت حق بسی نه و قدس بآن تعبیر فرمود و احمد احد است که لا شریک له
 است و حلقه میم بطریق عبودیت است که بند و راز و ولی متمیز گردانیده است پس بنده همان حلقه میم است و نقطه
 از بر تعظیم آمده و ظاهر اخذ اس نموده عبیده علی آله صلوة والسلام

چون نام اینست نام در چه باشد مکرر تر بود از هر چه باشد

بعد از هزار سال که آنرا تاثیر نهاده اند در تغییر امور عظام معامله آن ولایت باین ولایت کشیده ولایت
 محمدی بولایت احمدی انجا میدوکار و بار از دو طوق عبودیت یک طوق رسید و بجای طوق نخستین جواف
 که بر سر از لب اوست متمکن گشت تا محمد احمد گشت علیه علی آله صلوة والسلام بیا نش این است که دو طوق عبودیت

عبارت از دو حلقه میم است که در اسم مبارک محمد صلی الله علیه و سلم اندراج یافته است توان بدو که آید و بطریق اثر در
 بدو تعیین او باشد یکی از آن دو تعیین جسدی بشریت و دوم تعیین روحی ملکی در تعیین جسدی هر چند بواسطه عرض و
 فتور سے راه یافته و تعیین روحی قوت گرفته اما اثر آن تعیین باقی ماند و بعد از سال بایست تا آن اثر نیز زایل
 شود و نشانے از آن تعیین باقی نماند و چون سال آخر شد و اثر سے از آن تعیین باقی نماند و بعد از سال بایست تا آن اثر نیز زایل
 از آن دو طوق گسسته شد و زوایا و وفای طاری گشت و الف الوهیت که نزد نام بخت یافته
 توان گفت بجای آن نبشت ناچار محمد احمد گشت و ولایت محمدی بولایت محمدی انتقال فرمود پس
 محمد صلی الله علیه و سلم عبارت از دو تعیین آمد و احمد کنایه از یک تعیین شد پس بنام بخت بدو قوت شد
 و از عام دور تر.

ضرورت مجدد الف ثانی

و چونکه ولایت مذکور به متبدل گشت لهذا بجای او شکی باید که تمام کار و فایده آن در دلت ثانی بود
 رحمت الله علیه که کار ولایت محمدیه با و تفویض نموده شد تا بافت ثالث و علی بن ابی طالب را و بعد از آن
 مجد الف ثانی بعد مدت بمرتبہ مذکور خواهد رسید که بجای و بعد الف ثانی تا آنکه در سالی
 فقیهت جزئی بر تمام مجد دان الف دار و زیرا که مجد و موسوف خاص نام مناسب و بخت محمدی در
 است و دیگران بواسطه آن مجد و موسوف ذیل حق تعالی بنام خداوند است و در آن
 و نیز درین مآقبه فقا و بقا بطریق حسن می شود و عارف را که از حد خرم و بیرون است

لذت سے شناسی بخدا تا نچشتی !

و اتحاد خاص و نسبت با خدا و خاص بان سرور پیدا می شود و توسط و تبعیت بفرمانک از بیرون خرم و معلوم

می شود تا به برکت مقبوع سر چپ می گیرد از اصل می گدازد گویا هر دو از یک جایی گیرند و محبت خاص آن سر و جسم پیدا
 می شود چنانچه امام لطیفه حضرت امام ربانی یعنی الله عنه فرموده اند که خدا سے عت و میل را بر سے آن دست میدارم
 که ریت محمد است و نیز درین مقام مجمع امور از حوت و سنت اتباع علی وجه الاماں با سید المرسلین مرغوب میباشد
 باید دانست که حقیقت محمدی حقیقه اعراقی است و دیگر چه حقائق بنیاد چه حقائق ملکه کرام مثل ظل ست مراد
 و وسعت عجیب و مناسبت خاص با جسد بزرگ پیدائی شود و درود شریف که بعد ازین بیان کرده شود مفید و
 خاص می رساند -

طریقه اول درود شریف

و طریقه مستغنی دادست درود شریف بین سنت که توجه بطرف اقدس جناب سر در کلمات مظهر محجوزت
 اصل اف جلیه آله بسم بوده و نمک مستغرق شود و درود فیض و انوار لطیف مناسب مقام و سکنه تمام فائز می گردد
 که از این در باطن سالک انشراح و انبساط عجیب پیدائی شود و مناسبت خاصه نیز بآن حضور بر نوبت و باریا و پیرانشین
 آن بعد مراقبه زائر و حقیقت احمدی که فیض می رسد از ذات بخت که منشا حقیقت احمدی است بر
 بیانات وحدتی سرگشته کیفیت عجیب و غلو نسبت با شمعشون نور ظهور فرماید که در بیان افزون و انکسار مجربیت
 درین مقام بطرز خاص حاصل می شود و نیز قیاس و قیاس در بقای مصداق بلکه انتقال از
 مرتبه محبت بطرف مرتبه عالیة محبوبیه ذاتیه تعین روحی است و ول تعین جسمی و بعد کمال
 تعین هر یک کیفیت امتزاجی و جامعیت پیدائی شود و هر چند که جسد مبارک آن سرور حکم روح داشته باشد که
 تطبیع شریعت فرما شدن ذات مقدسه معراج بحسب خاص خود و در صورت بقای حکم جسمیت رفتن و خروج
 بآن مرتبه عالیة محال بود و این امر کسی را از غرس ماسل نشده است چنانچه حضرت حکیم الله خواستگار این امر شده اند

درود حضرت محمدی
 درود حضرت محمدی

سَرِیتِ اَبرَرِیْ أَنْظُرْ اِلَیْكَ بِحُكْمِ لَنْ تَرَانِیْ مَقْبُولِ نَفَرِ مَرْدِیْ كِه اِخْتِصَاصِ اِیْنِ بَاسِیْدِ الْمَرْسِیْنِ بُوْدِه وُورِدِ وُشْرَعِیْتِ
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَصْحَابِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ أَفْضَلُ صَلَوَاتِكَ
 وَعَدَدَ مَعْلُومَاتِكَ وَبَابِ رُتَبِ سَلَامَتِكَ فَاعْلَمُوا عَظِيمِی دِهْدِه

بعد ازین مراقبه حب صرف که فیض می آید از ذات بحت که منشا حب صرف است بر هیات وحدانی
 سالک می کند علو و برنگل و ریخی رزم است که این راقب از ذات شفق و تعین است و آن
 شے که دل از ذات پاک بظهور آید و حب صرف است که منش ظهور و مبدی خلق ملذقات
 است چنانچه در حدیث مرئی و روایت گشت کُنَّا اَلْحَقِیْقَةَ فَاحْبَبْتُمْ اَنْ اَعْرِفَ وَفَخَلَقْتُ الْخَلْقَ اَعْرَافًا
 نزد محققین صوفیائے اکبر هم عنوان الله علیهم جمیعین همین حقیقت محمدیست پس الله علیه و سلم و یث تورات و
 اَصْحَابُ الرُّسُلِ سَلَامٌ وَاَلِیَّ اَسَلْتُ بَرِّیْنِ بِرَعَاوِیْچِه در حقائق سابقه گذشت ظل این مقام برده است و آنچه درین
 مَشْنُوع و مشهور می باشد بطور اسل فافهمه وَ تَكُنْ مَرَّ اَعْرَافِیْنِ

بعد ازین مراقبه راجعین است که فیض می آید از ذات بحت که به او منزه است از تعینات و باطن
 سالک سیه نظریه و درین مقام حیران و سرگردان گاهی می باشد و گاهی مستقر و محسوس
 کامل و درین چه حالت عجیب پیدا می شود نسبت خود را فراموش می کند و زودتر از زمان پند آید
 درین چه نسبت اثر است نسبت معلوم می شود یا نه و گاهی به نام خدا استغفار کرده بود و درین وقت که نسبت
 داشت توجه با مبدء ان خویش نمی تواند بدقت عده همین است که خدا صانع بجانب او توجه می شود مستغرق می باشد
 یک می فیض محبت او فیض است دارد از هزار سال به گشت ذَلِیْلَ وَصَلَّی اللّٰهُ بِرُؤُوسِهِ مِنْ نَسَاكٍ اَعْرَافِیْنِ
 متصف شد و در این صفات مرتبه حکم عنقا دارند

لَتَسْتَخِرُنَا لَمَّا أَهْبَأَهُمُ اللَّهُ نَعَالًا لَّيْلِ لَّا يَجِدُكُمْ تَخِبُونَ اللَّهُ تَعَالَى بِحَيْثُ لَا يَجِدُكُمْ تَخِبُونَ اللَّهُ تَعَالَى وَفَالَا أَجْزَلُ لَكُمْ فِي
كَأَنَّكُمْ فِي مِثْلِ زَيْنِ سَبْتٍ وَرَقَاضٍ وَنُورَتِي. اَيْنَ هُم تَعْرِيفُهُ صَوْنِي مَبَايِنُ يَكْدِيرُ نَبِيٍّ تَسْتَدْبِكُهُ مَوْنِي
هَسْتَد.

بیان شریعت، طریقت و حقیقت

[illegible]

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى رُسُلِكَ وَارْزُقْنَا فَهَامَهُ عَلَى الشَّرِيعَةِ عِلْمًا وَعَمَلًا حَيَاةَ اللَّهِ وَسَلَامَهُ عَلَى صَاحِبِهَا

ولی کرامی گویند:

[illegible]

هو الذي عاكس الميراث عن اسماء في المعروض عن الانبياء الكوا والذات وشهوات

هذا هو الغرض من كتابنا في الفقه وهو أن يكون من حوله الباقى في

من أهداة الخدم، كينك عن نفسه اختياراً، لا مع الغير قياساً.

در رساله پیرامون که در این او متنی است در این معنی مضمون و این است که حق تعالی امتوی مور او باشد

ہاں کہ تعالیٰ ائمہ اربعہ میں اور ان کے روحِ تعالیٰ سوئے نفس اور یک لمحہ وہم و جذبہ ہاں

مفسرین نے یہ روایت مرادفی گوینا۔ دو فعل معنی بسمہ قائلین کے مت کہ توبی کردہ عبادت

عمر تقی را از اجیب است و زنی و بختی و از تقی بر سبیل است تقی و از سبیل و در و در مقصد حق تعالی و در و در تقی

۱۰. اعضا و از شرط اولی آن است که موقوف باشد از هر وجهی که در معصیت چنانکه شرط نبی است که معصوم باشد و نیز از شرط

ان سنّت کو اُخت سے اہل خود کشد پ نکر از شرط نبی ست کہ ظہار اہل خود کند پس ہر سیکہ اعمال و شریعت

اولاً : استأنف نوعاً منة ورست في خاتمة أسبوعك ابقو عزمك من المعص فهو الذي يكون

عسکریہ - ۱۔ اہل اذان کے تہ - ۲۔ خلقِ حق و الامداد - ۳۔ علی الدری ناحق پورا بندہ - ۴۔ مکوں کا مینگر

— *دولت*

ولایت عامہ و خاصہ

ولایت و قسمت عامه و خاصه. ولایت عامه مشترک است میان همه مومنان و عبارتست از قرب

بلطف حق و همه مؤمنان قریبند بلطف حق چرا که اینها را از ظلمت کفر بیرون آورد و بنور ایمان شرف رسانند
 قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَلِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ و درایت خاصه مخصوص است
 بواسطه ان از ارباب سلوک و هی عبارته عن فناء العبد فی الحق و بقائه بالحق.

فنا و بقا

یعنی درایت خاصه مرکب است از فنا و بقا و در حق و بقا و بنده بحق فنا در حق سقوطه شعور است ازین
 و بقا بحق شعور است بحق با عدم شعور بغیر

طبقات انسان

و مراتب طبقات مردم علی اختلاف درجات سه قسم است قسم اول واصلین و کاملین و آن طبقه عیاست
 قسم دوم سالکان طریق کمال و آن طبقه وسطی است قسم سوم مقیمان زمین و مفاک و آن طبقه فلی است که بجهت
 ایشان تربیت بدن است از حصول خواهشات نفسانی و تشوئی بطن و فرج و لباس و تنگ و ناموس و غیره و از
 عبادات و طاعات بجز تحریک زبان نصیب ندارند.

و واصلان دو قسم اند: اول مشایخ صوفیه که بواسطه کمال متبع حضرت نبوی علیه السلام مازون
 شده اند. این طائفه کاملان اند و مکمل که عنایت الهی ایشان را بعد از استغراق در عین جمع از شکمهای فاضله
 داده و بصل و میدان بقا رسانیده. دوم آن جماعت که بعد از وصول بدرجه کمال حواله تکمیل و رجوع خلق بایشان
 نشده و غرق بحر جمع گشتند و در شکمهای فنا و مستحک شدند و بنا حیه بقا نرسیدند.

و سالکان نیز دو قسم اند: طالبان وجه الله و طالبان بهشت و آخرت. و طالبان حق و طائفه
 اند. متصوفه محقق و ملامتیه. متصوفه محقق آن جماعت اند که از نقص صفات بشری فارغ

یافته اند و بعضی احوال صوفیه مطلع نهایت ایشان گشته و لیکن هنوز ببقای نفس متشبث مانده باشند و بدان سبب از اصول بقا و نهایت اهل قرب و صوفیه متخلف گشته اند اما ملائمه جماعتی اند که رعایت معنی اخلاص و صدق بغایت سعی کنند و در سر عبادات و کتم طاعات از خلق اهتمام لازم دانند چنانچه عاصی کتم معاصی کند ایشان از طور عبادات بجهت منظمه ریاضه می باشد و هیچ چیز از اعمال صالحه ترک نکنند و مشرب ایشان همیشه معنی خدایست و این طایفه هر چند عزیز است لیکن هنوز بسبب حجاب وجود بشری در قلوب ایشان انگشت تمام نیافته اند از جمال توحید محبوب مانده اند چه در اخفای اعمال خود نظر دل بخود نسبت و کمال آنست که خود را نه بیند و نه دوستغرق ذات باشد صوفیه را جذبه عنایت ازلی الهی از وجود پرور گشته و حجاب خلقت و انانیت از دیده شهود برداشته و بمرتبه رسانیده که خود را و خلق را نمی بینند پس ملائمتیان مخلص کعبه اند و صوفیه نفس بسته است یعنی در تیره حال خود اخاص می سازند از شائبه ریاضه صوفیه را حق تعالی فی نفس نگریته و غفست که حق تعالی را باشد نه غیر و را.

اما راه و طایفه اند که هنوز ایمان و ایقان حقیقت آخرت و جمال عقبی را مشاهده کنند و دنیا را بقایه عقوبتی قبیح شمردند و از متفقیات نفس بکی عراض می نمایند و مقصود جمال اخروی دارند.

اما عباد و طایفه اند که پیوسته بفرائض و نوافل و وظائف مداومت نمایند از برای ثواب اخروی.

قلندریه

و جماعتی که در تحزیب نفس حق مبارات می نمایند و اکثر سعی ایشان در تحزیب رسوم و عادات و اطلاق از قیود آداب مخالطات بود و در بایه حال جز فراغ خاطر و طیب قلب نبود و رسم بر رسوم زیاد و عبادات ایشان صورت نه بند و ازار نوافل و طاعات نمایند و جز براداری فرائض مواظبت نمایند و جمع با سنگسار

اسباب دنیوی بایشان منسوب باشد و بطبیعت قلب قانع و طلب مزید احوال ننمایند ایشان را قلندریه خوانند.
و این طاعه جهت عدم ریاء باطنیه و ثبات در اند فرقی میان ایشان و ملائیکه آنست که ملائیکه جمیع افعال
و طاعات تمسک جویند لیکن آنرا از نظر خلق پنهان دارند. اما قلندریه از عذوق نفس درگذرند و باطنی و خفایه
اعمال مفید نشوند. اما طائفه که دین را مانع بنام قلندری موسوم اند و رتبه اسلام از گردن برداشته اند از اوصاف
مذکوره خالی اند این اسم بر ایشان عاریت است و ایشان را مستوریه گفتند و حق است. انتی.
این بیان را چندان حاجت نبود مگر برای بصیرت فی الجمله مفید بود

بیان مناصب اولیاء

اکنون مناصب اولیا را بیان می کنم. بدانکه برای کمال تابعان نبی علیه و علیهم الصلوات و التسلیات حسب

اندازان جمله

قیوم آنکه قیام جمیع حقائق عالم بذات او وابسته باشد و دار هستی تمام عالم بر ذرات او استوار است
که جمیع عوالم من اقطاب و غوث و فرد و ابدال و غیره نائب و پیشکار او بند خلیفه کمال ذات و جلال وجود

است و قبله توجه هر ذره از ذرات عالم بایه او از بقیه طبیعت رسوالت صلی الله علیه و آله باشد

کار جهان بسر زود بے رهنائے او! در دست او دست بختی نه چرخ رهنم.

بر جمله خاکدان روان است حکم او! چون جاود و صوری و چون موج در بحر.

ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

مجدد: مجد د م ت بعد از صد سال یا کمای باشد که در آن صد سال فیض و هدایت و رشد کس

کہ منصب نمود بطیفیل او و براسطہ آن مجدد باشد مستفیضان خواہ غوث باشند و قطب وغیرہ

مجدد الف: در ہزار سال یک کس باشد کہ ہمہ ویامع مجددان ماتہ بواسطہ اوفیض یا ب از ذات
مجدد قیاض باشد خواہ کسی را کیفیتش معلوم شود یا نہ زیرا کہ عادت اللہ جاریست کہ بعد از ہزار سال پیغمبر
اولوالعزم ظهور پذیرد کہ دین لہی را بطریق جدید رواج دہد مگر درین امت با وجود انقطاع سلسلہ نبوت و
رسالت و انقطاع تبدیل و نسخ همچنین عزیز الوجود سے را ضرورت افتاد کہ علوم و معارف حضرت سرور کائنات
صلی اللہ علیہ وسلم بتبعیتہ آن سرور وارث شدہ تر قیام نہ کند و کمالات و علو سے کہ بذات بخت متعلق اند بران
ظاہر شوند آن مجدد الف ثانی اندر حق اللہ عنہ۔

منصب امامت

و چون کمل تابعان بہ تبعیت او کمالات مقام نبوت اتمام کنند بعضی ایشان را بمنصب امامت سرفراز
می سازند و بعضی را بمجر و حصول آن کمال اکتفا می فرمایند و این ہر دو بزرگ در نفس حصول آن کمال برابرند تفاوت
در منصب عدم منصب است و در امور یکہ تعلق بآن منصب دارند و چون کمل تابعان کمالات کبری را تمام
کنند بعضی را بہ منصب خلافت مشرف سازند اگر صاحب منصب باشد و بعضی را بمجر و حصول آن کمال
اکتفا نمایند۔

قطب ارشاد، قطب مدار، قطب ابدال و قطب الاقطاب در احاطہ مہم

این ہر دو منصب اتفق بکمالات صبیہ دارند و در کمالات ظلیہ مناسب منصب امامت منصب قطب ارشاد
و من سب منصب خلافت منصب قطب مدار گویند این دو مقام کہ در سخت انداختہ لال آن دو مقام کہ در فوق اند۔
و اللہ اعلم بالصواب
غوث: نزد حضرت امام ربانی قیوم زمانی غوث غیر قطب مدار است بلکہ مدد و معاون روزگار است

قطب مدار در بعضی امور از دسے مدو خواهد و در نصب مناصب ابدال نیز او را داخل است و قطب مدار با اعتبار اعموان
و انصار نیز گویند چه اعموان و انصار قطب الاقطاب بمنزله دست و پاست و بیند و همین قطب مدار قطب ابدال
است حضرت امام ربانی قطب زمانی در معرفتی فرمایند که قطب ابدال واسطه وصول فیوض است که بوجود
عالم و بقای آن تعلق دارد و قطب ارشاد واسطه حصول فیوض است که با ارشاد عالم و هدایت مخلوق تعلق دارد
پس تخلیق و تزئین و ازالہ بیات و رفع امراض و حصول عافیت و صحت منوط بفیوض مخصوصه قطب ابدال است
و ایمان و هدایت و توفیق حسنات و انابت از سیئات نتیجه فیوض قطب ارشاد و قطب ابدال در همه وقت
در کار است و خلوع عالم از دسے متصور نیست که نظام عالم پوسے مربوط است اگر یکے از افراد این قطب میرود گیرے
بر جائے او نصب کنند اما قطب ارشاد لازم نیست که در همه وقت کائن بود و وقت باشد که عالم همه را ایمان و
هدایت بالکل خالی بود۔

تفاوت و مراتب اقطاب

و تفاوت بحسب کمال و افراد این اقطاب بسیار است بعد از ان وصلوا الی درجۃ الاولاد۔

افراد

و فرد اکمل از اقطاب ارشاد بر قدم خاتم الرسل است علیه علیهم من تسلیات و التسمیات و کمال
ذلک الفرد مطابق لکماله صلی الله علیه و سلم و اندک الفرق بينهما بالاصح لذلک و التبعیه لا غیر
جمع اقسام ولایت از دسے قیام دارد و علی ہذا القیاس بر ہر مقام قسبے است براسے محافلست آن مقام
خواہ در آن مومنان باشند یا کافرن و چون قطب ارشاد زرقی کند بمقام فردانیت رسد و فردانیت
آنکہ او را مراد نباشد مراد او همه مراد حق باشد و قطب ابدال رئیس جمیع ابدال باشد ازین جهت ہر جا نفوذ

می کند البته صاحب مناسب ساسب علم باشد

تعداد ابدال

الابدال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد راء الحق ادعون سر جذا انت عتبه بانسان
وعدا وعتدون بالعراق وعلق نصف اشرقي مي گوید حضرت رسالت پناه صلي الله عليه وسلم عالم را دو قسم کرد
نصف شرقي و نصف غربي و از عراق نصف شرقي خواسته چنانچه خراسان و هندوستان و ترکستان و
سار بده و شبه در عراق داخل اند و از شام نصف غربي خواسته چون شام و مصر و سائر بلاد غربي پس نيف اين پس
تن مذکور بر تقسيم عام ساريت الله تعالى ايتان را قوت داده که هر چه خواهند بطبي الارض مي روند - مولوی
عبد الغفور در مشابهت نقحات نو آرد لفظ ابدال در عرف صوفيه شش ک لفظ است تارة اطلاق کنند جمع که تبديل
کرده ايه صفات متبديه - صفات متبدل و عدد و ايشان مخففه نيست و تارة اطلاق کنند بر عدد معين بر تندير طرد
بر عاين معين بعضي بر چهل تن اطلاق کنند چنانکه گذشت و بعضي بر هفت اطلاق کنند از اين بعضي بعضي آيند
که اوقات و ابدال خارج اند و بعضي گویند اوقات و نیز از جمله ابدال اند و دوازين ابدال اما مانند و یکی ازین هفت
قطب ابدال و این هفت تن را ابدال از ان گویند که چون یکی ازینها بر دو دیگر می که بحسب مرتبه و وفود
بود بجای او نشینند و مخففه مرتبه او کند

سیر و سلوک و این چهار قسم است

در سیر و سلوک عبارت از حرکت و انتقال علمیه است که از مقوله کیف است حرکت اینی یعنی انتقال
مکانی را در سیر و سلوک بیچ دخل نیست - اول سیر الی الله باشد از علم افضل بعلم اعلی میرود و از ان اعلی
بالعلاست و غیر تا منتی شود و بعلم واجب تعالی بعد طے علوم الممكنات کلمات و اوال آن با سیر این حالت را بقنا

تعبیری کند و ثانی سیر فی الشعارات از حرکت علیہ است در مراتب و حجب از اسماء و صفات و شیون و اعتبارات و تقدیسات و تمیزیهات حتی که منتی شود بمرتبه که از وی بیخ عبارت تعبیری نزنند کرد و مشاراً الیه ہم نمی شود نیست موسوم باسم و نام معلوم بکنایت و نه در ادراک بدر کے آید این سیر موسوم بقیاس است و ثالث سیر عن الشد بالشعارات از حرکت علیہ است کہ از علم علی بعلم عقل فرو و ذی آید و از عقل با عقل دیگر حتی کہ رجوع کند رجوع قمری و نزول کند از علوم مراتب الوجوب بکلمات و صاحب این سیر هو القاریت الذی سَوَّاهُ اللَّهُ بِاللَّهِ وَ سَجَّعَ عَنِ اللَّهِ بِاللَّهِ وَ هُوَ لَوْ جِدَّ الْفَاقِدُ وَ هُوَ لَوْ صَلَّ الْمَفْجُورُ دُمُومًا الْقَرِيبُ الْبَعِيدُ و سیر رابع سیر در اشیاء است یعنی عبارت از حصول علوم اشیاء است ثانیاً بعد زوال علوم اشیاء با سیر اول پس سیر رابع مقابل سیر اول است و سیر ثالث مقابل سیر ثانی را و سیر رابع الشد و سیر فی الشد از برای تفصیل نفس و ایت است کہ عبارت از فنا و بقا است و سیر ثالث و رابع از برای حصول مقام وسعت کہ مخصوص با نبیائے مرسل است صلوات اللہ علیہم و متابیان کمال را از مقامین بزرگواران نیز نصیب است قُلْ هَذِهِ مَبِیِّئَتِي اَدْعُوْا اِلَى اللّٰهِ عَنَى بَصْبَةٍ کَانَ مِنَ الْمُتَعَوِّ

بر شکر غلیظہ اے سفرایان! از برای کوری سودایان

اندر ارجح النہایۃ فی البدایۃ

بزرگواران این طریقہ علیہ کہ شروع از مقام جذبہ می نمایند و بعد از تذات و ترقی می نمایند این انجذاب و حق ایشان در رنگ ریاضیات و مباحثات است در حق دیران پس آنچه دیدان را مانع وصول است این بزرگواران را حمد و معاون - امکانیت عالم را عین مکانیت تصور نمود و بلا مکانی حقیقی توجہ نمایند و بیچونی آن عالم را عین چون دانسته به بیچون حقیقی ارتقا نمایند و بجز در وجه و حال در رنگ دیران مفتون

نمی گردند و بخود میزبان راه بر مثال غفلت گریختن نمی شوند و بهتر است صوفیه بیایات نمی کنند و بشطیبات
 مشایخ اختیار می نمایند و متوجه حدیث معرفت اند و از رسم و صفت جز ذات مقدس نمی خواهند بخلاف سالکان
 طریق بقدر نزکیه در بیانات شاکه و مجاهدات شدید که قطع با دیهاس عالم خلق نموده چون شروع سیر در
 عازم نمایند و در انجذاب قلبی و التذاذ روحی افتند بسیار است که باین انجذاب قناعت کنند باین
 التذاذ کنایست و رزق و غله و امکانات این عالم دامگیرشان شود و شائبه بے چونی آن عالم را از نیچون
 حقیقتی باز دروهم و دین منعام سست فرموده که سالی روح را بخدای پرستیدم و دیگرے گفته که سر استوا
 و تمیزیه فوق العرش ز معارف غامضه است که فی الحقیقت داخل دایره امکان است تشبیه تشریه نداشت
 پس تشریح نمودن از مرقم جذبه و وارد شدن بر ایشان عار است که منتیان دیگر مرق را وارد نشود و اندر ج نهان
 ایشان در بدایت ایشان است -

اعلم الیقین

علم یقین در ذات حق سبحانه و تعالی عبارت از شهود آیات است که دال بر قدرت او تعالی و شهود آن
 آیات را سیر آفاقی گویند و شهود حضور ذی جبر و سیر انفسی مقصور نیست -

العبین الیقین

عبین یقین عبارت از شهود حق است یزد سحانه بعد از آن گمان معلوم آن یعلم الیقین این شهود مستلزم
 فنا سالک است در غلبه این شهود یقین بالکلیه گم می گردد و در دیده شهود او اثری از آن باقی نماند فانی
 و مستملک می گردد و از این طائفه علیه این شهود را تعبیر با دراک بسیط و معرفت کنند و این عبین الیقین حجاب علم
 الیقین است چرا که در وقت تحقق این شهود همه حیرت و نادانی نقد و وقت است علم را در آن موطن اصل گنج نیست

حق الیقین

حق الیقین عبارت از شهود اوست سبحانه بعد از نفاخ البغیثین و رضید خلای التَّعَبِثِ اما این شهود او
حق را سبحانه بحق ست جل و علا اذ لا یجمل عطاء النبی الا صیاء و این در تقابالتی که مقتضای
یَسْمَعُ رَبِّیْ یُبْصِرُ است صورت بند وجود موهوب تقانی عبارت از انکشاف عین ثابت است یعنی
بعض موهبت حق سبحانه و تعالی بعد از فنا فی تعینات کونیة برو ظاهر شده است که تعین و همان تعین بسبب است
که مرتبه جمع است این هر سه تعین را عبارت دیگر بیان می کنم:

علم الیقین در ذات حق سبحانه عبارت از شهود آفاقی است که دلالت می کند بر ذات او جل سعادت چه
شهود و ظهور ذات حق در نفس متجلی نشود و آنچه در بیرون خود مشهود است همه آثار و دلائل و تعینات اند دلالت
می کند بر ذات جل و علا پس تجلیات که در صورت و انوار می باشد غیر صورت متجلی است و در علم الیقین است
هر صورتی که باشد و هر نور که ظاهر می شود نور بارنگ و بے رنگ درین مصادیق است حضرت نذوی موان
عبد الرحمن الحامی قدس الله تعالی تره السانی در شرح لمعات می فرماید در بیان این بیت

اے دوست ترا بر مکان می بستم هر دو خیرت ازین و آن می بستم

که این بیت اشاره بمشاهده آفاقی است که مفید علم الیقین است و این شهود آفاقی چون از متصو به نسبت نوریه
و حضور آن نمی بخشد الا بالاثار و العلامات چنانکه دو دوارت مفید حضور اکثر است الا بالاثار و بالاثار
العلامات لاجرم از وارد علم نمی بر آید و مفید عین الیقین نمی شود.

عین الیقین عبارت از شهود و عبادت مرحق سبحانه را بعد از تعلق حجاب تعین و سیرت و در بیان طاعت
علیه قدس الله تعالی اسرار هم معتبر است با دراک بسبب و این ادراک عامه را حاصل است بیان فوق آنست

که خواص را وجود غیر حق سبحانه مزاجم آگاهی نیست و در دیده و شهودشان جز حق سبحانه مشهود نه و عوام را بخلاف
آنست و این ادراک منافی علم است که آنجا همه حیرت است چنانکه علم منافی این شهودست عین حجاب
آن علم است که مذکور است شیخ الاکبر رضی الله عنه فی کتاب الحجب عنه الیقین بحجاب عین الیقین و عین
الیقین بحجاب عین الیقین

حق الیقین عبارت از شهود اوست جل شانه باو تعالی و یافتن او را سبحانه عین خود و این در بقا باشد
صورت بند که بعد از تحقق بفحاشه حقیقی حق سبحانه او را نزد خود بوجود موهوب حقانی مشرف گرداند و از سر
حال و بن خودی صحیح فائده بخشد آنجا علم عین حجاب یک دیگر نباشد و عین شهود عالم است و در عین علم شانه
و این تعیین که آنرا عین حقیقی دانند درین مرتبه نه تعیین کوئی است چه اثری از آن نمانده است بلکه حقانی است که
نزد اکابر معبر بوجود موهوب حقانی است کما ینسب و آنکه در باب تجلیات صوری تعینات و صور خود را
حق می دانند تعینات کوئی است که فمابان راه نیافته و این فرق چون بر بعضی متوسطان راه مخفی شده است خیال
کردند که در حق الیقین نیز همین تعینات کوئی را حق می دانند و این بهمیال منجر با کبر قدس الله تعالی امر را هم گشته است
نمکن بود و این که بن حق الیقین ما را در قدم اول که بشکل صوری است و تعبیر از آن بکشف ملکوت می کنند
را می شود

الْأَخْبَانُ الثَّابِتَةُ

اینکه از سیماسه بارش می که بعد از تعین و قیوم و رب سبک است و از عین ثابت و گویند یعنی ممتد است
سرمد است همان سبک که بعد از تعین است و بعد از وجود و عین ثابت خود سیر را در سائر عین ثابت و است
زیر که از آن شامل است بر شذرات را که در شایسته و این سیر را سیر فی الله گویند زیرا که تعین علمی او تعینی است که از مرتبه

جمع وصفاته که او متحمل بر آن است صفات الهی مذکور فی پس فی الحقیقت سیر فی الله باشد

کفر طریقت و حقیقت

در شریعت چنانکه کفر و اسلام است در طریقت نیز کفر و اسلام ثابت است و چنانچه در شریعت کفر شرارت و نقص است و اسلام کمال در طریقت نیز کفر طریقت نقص است و اسلام طریقت کمال کفر طریقت عبارت از مقام جمع است که محل اشتراست تمیز حق از باطل در بین موطن مفقود است چه شود سالک در این عالم بیدار و ذیل جمال وحدت محبوب است پس غیر و شر و کمال و نقص را جز مظاہر و ظلال آن وحدت نمی یابد و بود و نیکار که ناشی از تمیز است در حق او معدوم چهار همه در مقام صلح است و همه را بر صراط مستقیم می یابد و بین آید که می تواند می نماید ما من دعا بیه الا هو اخذ بنا صیبه فان سرقی علی صراط مستقیم و گاه است ظهیر بین ظاهر و انست غلق را حق می انگار و در محبوب را عین رب می داند این همه گلهاست که زمزمه جمیع شافعه حسین منصور درین مقام می گیرد

كُفَرْتُ بِدِينِ اللَّهِ وَالْكُفْرُ وَاجِبٌ لِّكَ دِيْنٌ وَغَدَاةُ الْمُنَافِقِينَ قَدْ مَنَّ

این کفر طریقت بکفر شریعت مناسبت تمام دارد هر چند کافر شریعت مردود است و مستحق عذاب و کاسته طریقت مقبول است و مستوجب درجات چه این کفر طریقت از استیلا و غلبه محبت محبوب تفسیق ناشی شد و است غیر محبوب همه را فراموش ساخته پس مقبول بود و آن کفر استیلاست و بعد از بیدار شدن چنانچه بود و باشد و اسلام طریقت عبارت از مقام فرق است بعد از جمع که موطن تمیز است حق از باطل و خبر و شر این جا تمیز این اسلام طریقت را با اسلام شریعت مناسبت تمام است بلکه چون اسلام شریعت بکمال می رسد نسبت اتحاد باین اسلام پیدائی کند بلکه هر دو اسلام اسلام شریعت اند و فرق در میان اینها بظاہر شریعت باطل شریعت

است و بصورت شریعت و حقیقت شریعت مرتبه کفر طریقت از اسلام صورت شریعت بلند ترست هر چند نسبت با اسلام حقیقت شریعت است و اوون است

آسمان نسبت بعرشش آمد فرود یک بس عالی ست پیش خاک تود

و از مشایخ کسیکه بشرطیات تکلم نموده است و سخن مخالف ظاهر شریعت گفته هم در مقام کفر طریقت بود که موطن کفر و بی نیازی است و بزرگانی که بدولت اسلام طریقت مشرب گشته اند از امثال این سخنها پاک و تیر اند و بظاهر باطن اوقات را با بی دارند و متابع ایشانند عظیم صلوات و تسلیات پس واضح گشت تشفی که چه معمولین حال و دهن بدربه کمال کفر طریقت باین سخنها حکم نماید همه را بر حق و صراط مستقیم و اند و تمیز باطن از حق نمی یارند زنادقه و ملاحد است که مقصودش ابطال شریعت است و مملو بشرف و علمات انبیا که رحمت عایمانند عظیم الصوات و التسلیات پس این کلمات از محقق هم صادر شوند و از مبطل هم حق را آب جیاتند و مبطل را سم قاتل در رنگ مار نیل که بنی اسرائیل را آب خوشگوار بوده و قبطیان را خون ناگوار این مقام مزله اقدام است حجم غفیر از اهل اسلام بتقلید سخنان اکابر باب سکر و صراط مستقیم مخرب گشته و دین خود را بر باد داده اند و استند اند که بدلین سخنان مشروط بشرط است که در باب سکر موه ندود ایشان منقذ و منظم این شرائط نسیان با سوسه اوست سبحانه که دبیز آن قبول است و ابتیاز محض از نبیل است و بر شریعت و عدم انقاست بر شریعت آنکه محقق است باز خیر بارگران پانصد رکعت نماز نافله ادای کرد و نعامید از دست فلک می رسید اگر چه از جهل بوده نمی خورد و آنکه مبطل است ایتان احکام شرعی بروی چون کوه قاف گران است ای کرمه کبر علی النبی کین ما ند عوهمه لینه نشان حال شان سر بت اینها من لک دنت سر حمله و هیتی لک من امرنا شد

الْمَقَامُ مَا يَحَقُّ بِهِ الْعَبْدُ وَيَتَّصِفُ بِهِ عَيْنِي مَقَامِ آن است که صاحب آن بان متحقق باشد
و متصف باشد و هر گاه که خواهد بنوع تصرف بآن برسد و بضرع فطلب در آن متحقق شود پس مقام کبر
موضع اقامت اوست باین تصرف و تطلب و شرط او آنکه تا انصاف او بان مقام کمال یعنی وفات او در
آن مقام نشود ترقی بمقام عالی ازان مترتب نگردد

الْحَالِ حال - البته که وارد شود بر سالک بغیر قصد و اراده و بغیر التلب او از تطلب و حزن و بسط و
قبض و شوق و از عالج و همیت و غیره پس فرق در میان مقام و حال اینست که احوال و عیب است و مقام مکاسب
و صاحب الاحوال ترقی می کند از حال خود و صاحب مقام متمکن باشد در مقام -

الْفَرْقُ : فرق مرتبه ایست که منسوب باشد بتو یعنی عبارت است از امتیاز در میان غیر و شرف و نقص
و کمال و عابد و معبود و اعمال صالحه و غیر صالحه و ایتان آنها که بقصد و اراده از سالک صادر شوند -

الْجَمْعُ جمع عبارت است از آن مرتبه که مملوب باشد از سالک امتیاز در میان غیر و شرف و نقص و کمال و
عابد و معبود و ایتان اعمال صالحه و غیر صالحه بقصد و اراده خود و با هر کس در مقام صبح بودن بسبب ورود و تلبات
صفاتی به شیوایی که مقدمه قناست و این مقام منتها سیر الی الله مع قن است این مقام چهرت است هر چه داند
حق داند و هر چه بیند از حق بیند -

جمع الجمع مرتبه اعلی است از جمع که در آن علم و ادراک فنا سے خود در حق که سالک است
نماند یعنی درین مقام علم حضوری سالک بخود مفقود باشد بانگی در ذات از ادراکی که قیوم اوست و بیخ تحقیق
از تعبیرات کونیه در نظرش نباشد و درین مرتبه هیچ تصرف از سالک باقی نماند و در بادی النظر چه از وسع و ریاض
از تصرفات حق است بجان سالک و درین جا تا لقیبت بیرون آمدن از سالک است و این را بقنا سے نام تعبیر کنند

و سیر فی الله گویند

فرق ثانی - مقام دعوت

بعد ازین اگر فضل ایزد متعال بر دو کار او باشد سالتی عزیز رود و آثر الفرق ثانی و ثانیات نام تعبیر کنند که سالك از مغالوت خود ز غی غفلت رجوع نماید این مقام دعوت است انبیا راست بالا صالیه و کس تابعان را نیز به چنین این مقام است و درین مقام تعیین که سالك مقصد است با و نه از تعینات گویند است بلکه بعضی محبت این تعیین از خود و ده اند که هر وجود محبوب حقانی است این سیر را سیر عن الله بانه گویند و فرقی که قبل از جمع باشد مانده است و فرقی که بعد از جمع مرتب شود محبتش بنیاست و کار دعوت با و موط است و محبت این قوم است.

و اما در این یک حد است و الله باین نقش بنده مقرر فرموده است:

اول نظر بر قدم است عبارت از آن است که طالب را باید که در رفتن نظر خود بر قدم دارد چه در وقت رفتن نظر بر آگهی می کند و محسوسات ثبوتیه اندک در اصل می شود اگر نظر را بر قدم دوخته شود جمعیت اقرب باشد این براسه و رفع تفرقه است که از آفاق می خیزد

دوم هوش در دم عبارت از هوشیاری بودن سالك در هر نفس که ذکر است یا غافل این لحاظ بتدریج به دوام حضوری رساند و در رعایت این معنی دفع غرقه نفس است این معنی هم عبارت از توقف زمانی است ثانوی سفر در وطن عبارت از سیر و انفس است که منشا حصول اندراج النهایه فی البدایه است که مخصوص باین طریق علیته است هر چند که سیر نفس در جمیع طرق است اما بعد از سیر آفاقی است و درین طریق شرف ازین سیر است و سیر آفاقی در ضمن این میزن است سالك را باید که تفحص کند نفس خود را آیا باقی است در آن حب غیر

یا نه اگر میاید از سر نو توبه کند و بگوید لا نفی آن نماید و بگوید لا اله الا الله اثبات محبت حق پس سبحانه کند و بعد از امت این
کلمه طیبیه صفات ذمیه خود را چون بغض و حسد و بغل و عداوت و غیره دور باید ساخت

چهارم خلوت و انجمن: هرگاه که سفر در وطن متحقق نشود پس در انجمن نیز در خلوت خانه و در خلوت نماید

پس باید که در انجمن تفرقه نکند و نمی طیب نباشد و ملتفت احدی نگردد و این همه تکلیفات و تحکیمات در ابتداست و در وسط
و انتها هیچ از اینها در کار نیست در عین تفرقه جمعیت است و در نفس غفلت و ضمیر یعنی تفرقه و عدم تفرقه در جمعیت

با آن سالک برابر است مع ذلک اگر ظاهر را باطن جمع سازد و تفرقه را از ظاهر نیز دفع نماید اولی واجب خواهد بود

آیه که میسر جانی لا یفیهض تجارداً ولا بیعاً عن ذکر الله در شان ایشان است باید دانست که در بعضی اوقات

از تفرقه ظاهر چاره نبود که حقوق عقلی و ادراکی پس تفرقه ظاهر نیز در بعضی اوقات محسن باشد مانند تفرقه باطن و بیخ

و قی از اوقات محسن نیست که آن ظاهر بر احوال حق است سبحانه پس بعد از عبادت مسلم از راه حق

باشد جل شانه باطن تمام و نصف از ظاهر و نصف دیگر از ظاهر بر احوال حق است حقوق خلق مانند در راه حق

حقوق چونکه امثال او امر حق است آن نصف دیگر هم راجع بحق است تعالی و تقدس الجبار عزوجل

كُلُّهُ قَاعِبُدُهُ

پنجم یاد کرد: اما یاد کرد عبارت از ذکر است اسم ذات باشد یا نفسی و اثبات و درستی

موجب فنا و بقا است ذکر است که میسر عمل بخداست

ذکر از ذکر تا قراجهان است پاکی دل نه ذکر نیز واجب است

و ذکر الله که میسر است که غیبه حق تعالی قاطع برین معنی است

ششم یاد داشت کنایه زمان است که بعد از چند بار ذکر کردن بدن مناجات بحق تعالی است و تعالی

می کرد و با تدا الهی مقصود من توفی و رضائے تو ترک کردم و نیا و آخرت را برائے تو نعمت خود بر من تمام کن و روزی ده وصال تمام بجناب قدس غریش و این شرط عظیم است در فکر کردن این تغافل نکند و بسیار مفید است

هفتم نگاہداشت: عبارت از دفع وساوس و خطرات از قلب. سالک را ضروری است که همواره بیدار باشد از خطو و خطرات در قلب نگذارد که اندرون رود و استیلا نماید پس مثل شود از آن آن از این طریق بیکه جمعیت و طمانینت حاصل می شود و چون خطر از قلب باطل منتفی گردد فائز قلب حاصل گشت اما از داغ و ریزان می شود و بعد از فائز نفس از داغ نیز نازل شود بعد از آن در ادراک خطر که از کجا می آید حیرت است. تنقاسی شمره پیش از باب عقول معقول نیست لیکن طریقہ دوستان خدا و راسے طور عقل است

کایا کان را قیاس از خود میگیر
آن خیال است که دام او ییاست

گرچه باشد در نوشتن شیر شیر
عکس مریوان بستان قد است

مقامات عشره

و بیان بتفاهم و لایت بغیر حصول مقامات عشره که توبه و انابت و زهد و قناعت و ورع و عبودیت و شکر و
توکل و سیام و زهد است متصور نیست و خدا را بهر جمال باشد سپینا پنجه در طریقه این تخته نقش بندید مجد و به قدس الله
سرا را از این که در این خدا ان نسبت اجمالی جذبی است یا تفصیل کما فی السلاسل را آنکه سیر در اینجا تفصیلی
و سلوکی است.

فرق میان جذب و سلوک

سَمَاعًا مَا يَبْغِي الْجَدِيدَ وَالسَّلَوكِ كَمَا نَدَى إِلَهُكُمْ أَعْرَفَ الرَّبِّ فِي الْقِيَمِ الزَّمَانِي الْجَدِيدِ
وَأَسْفُوسُ لَدَى سَبِّكَ يَا رَبِّ زِيَارَتِي وَمَعْرِفَتِي مِنْ مَعَارِفِكَ :

”سنان مجذوب در معرفت بر مجذوب سالک منیت و در معرفت سکن آن پر که مجذوب سالک ربی و
 اللہ سبحانہ است من ادلی الاخیر“ بخیر و تربیت کردہ اور بہت خاص و جذب نمودہ بطرف سنان
 فدر خیش بغایت کامل و در معرفت معرفت کہ متعلق است بتجلیات افعالیہ یعنی معرفت اشبا و کون و
 متعلق است بصفات اضافیہ الہیہ اما معرفت کہ متعلق است بذات حق و آن عبارت از جہل و معرفت کہ متعلق
 بصفات سلبیہ تنزیہیہ است مثل است بجزت و معرفت کہ متعلق است بصفات ذاتیہ موجودہ متعلق است بشیون
 ذاتیہ اعتباریہ پس مجذوب سالک حق است باہند و ولی است بتناہیدها لیکن معارف کہ متعلق است بصفات
 عشرہ من الزبد والتملک و بصیر و ارض و غیرہ پس سالک مجذوب حدود است بیست و یک سالک سن فاعل رده بن
 مقامات را تفصیلاً و عبور نمودہ ترتیباً و قائل ہر مقام تفصیلی بود و اندک فی داند از مجذوب سالک حرکت ریبہ است
 یا بر مقامات اجزائی وصل نمودہ زبد ہر مقام و قدر سہ آن سالک با غلبہ نہاد و صورت تم است و این سنان
 و مجذوب سالک اعتباریہ و حاصل کامل است در ہنہاد و در من و مکن نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد
 ناشی و مقام زبد و نکل و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد
 بوجل نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد
 است جل سلطانہ و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد
 مثلاً اگر نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد و نہاد
 اعتقلاً لا جل رب اوست جل سلطانہ“

ہشتم یا دواشت عبارت است از تہ صروف مجرد از الفاظ و تجلیات و تصور بہ نسبت یعنی حصول
 ذات حضرت ست تعالی و تقدس بے تحمل حجب نیروئی و اعتبارات حق نیست این زجہا سنان فی شور سنان

بعد نما سے اقامہ و بقائے اکمل۔

اقامہ و قوت عددی عبارت از رعایت نمون عدد و حاق ست در نفی و اثبات .
و وقوف قلبی عبارت از توجہ بئوئے قلب کہ زیر پستان چپ بقاصدہ دو انگشت واقع است
و سکت دین نوبہ مانند حکمت در رعایت ضرب است زویک خاندان جیلانیہ۔

خاتمہ

در بیان ہشت از عادات و واقعات کرمت آیات آن روح مجسم درایت نفس محکم ولایت شمع ثبتستان
ہدایت بحر موج فاضلت و قادت ہادی راہ شریعت و حقیقت محرم راز خلوت خانہ گنت کثرًا خفیفًا
و قف اسرار سراپردہ گنت ربیعہ صبح وصال قسیم اذواق و حال ہفت دستہ ابھیش جہاد دینی
اللہ یکے تاز معرکہ فیضی سیدیل بندہ ساقی صبا سے محبت و اخلاص چاشنی فرمائے الطاف خاص انحص
نظارہ گی قماشائے جبروت خنقاے ہوائے لاهوت مقام شناس قاب قوسین مخدوم عالم مراد اعظم بیرون
مرشد حضرت مولانا محمد ارشاد حسین قدس اللہ تعالیٰ ہرؤ الا قدس بزبان فہم حوالہ می رود اگرچہ
حالات شریفہ مقامات ربیعہ خدام مالی شان از اندازہ نطق بیان برتر و وہم و فہم از ادراک شمعہ ازان حلقہ نیست
اما نثر بقالہ مَا لَا يَدْرِي كَلِمَةً كَلِمَةً نَفْخَ اِزَانِ خَمْنٍ وَ رَاخِ اِزَانِ حَمْنٍ بِقَدْرِ قَدْتِ مَشْكِشِ نَاطِرِينَ مَقْتَرِينَ
فی ساز و دو بین خدمت بر سعادت بخت خود می نازد تار ہر وان طریقت را بجائے بانگ در او سالکان کعبہ حقیقت
را رہنما گردود۔

وطن اصلی بزرگان حضرت ایشان خطہ فائزہ سرہند کہ سرہند ت بود و پیرہ دینی قوم سکسان و جبر و تعدی
ایشان بر همه سائین عموماً و بر خواص مسلیمین خصوصاً رنگ آن ریختہ کہ احدا و امجاد حضرت ایشان دل از ذہن
برایختہ جاہ ہمایہ افکار و امصار گردیدند از اہل آبادی فسخ تقاضے خدمت و رین دبار رسیدہ سکونت
ببلدہ بریلی و زند و از آنجا بہ اجداد ایشان بدار السہ و مصطفیٰ آہد عرف پور اقامت گزیدند و ایان ریاست
نہ کہ کہ تقدیر دانی اہل کمال معروف و مشہور بارادقتدی اس و رئیس نامزد و یک و دور بودند متب تقسیم تکریم
حضرات چنانکہ پایہ و ثابہ تقسیم رسانیدہ و در و مسعود ایشان را نعمت عظمی و غنیمت کبری شمرده روز بروز ترقی یافت
و ادائے لوازم خدمت می افزودند از ابتدا تا انتہائے ظهور و روت با کرامت حضرت ایشان دین شہ سعادت
ہر چہار و ہم صفر ۱۲۴۸ اتفاق افتاد و در خیر و برکت بروست بانی ین دبار کشادہ از آنجا کہ سب رشتہ او
عارف روم کہ ہے

ہر کے را بہر گاہے ساختند میل آزاد و رشتہ انداختند

ذات اقدس را برائے کارے در مجاہدے ہونہ آورد و بودند ہمین کہ چاشنی شہ بیت قمیہ بید ایشان تمیز و بفرس
ارادت و داعی سعادت بخدمت و آمد بہر خود و ہم افادت شیخ احمد دینی صاحب مرور و دستاد
آفاق و دینون خود باقی ہو نہ تکمیل فن فارسی فرمودہ و صحبت عارفان غلام نبی صاحب مولوی بدلا الیہ
صاحب و مولوی نصیب الدین خان صاحب کہ سر یک شہر زند و در کتب و نو با بکانہ بودند تقسیم شد
و نحوہ جز آن نمودند بعد از آن در شہر فردوس مثال لکھنؤ کتب منقول را بہ تمام رسانیدہ پس چہرے دولت
خود بصحت علامہ دوران ملا محمد نواب صاحب بنابر استفادہ باقی ماندہ کتب معقول و غیرہ جمع نمود
از آنجا کہ مولانا سہ موصوف در آن روز بہ تعلیم و تہذیب نواب محمد کلب علی خان صاحب ہمد و عالم

صغیر سنی مامور بودند ناچار حضرت ایشان ^{رحمہ اللہ} باتفاق ایشان در مجلس استقادت نواب محمد و ح موحب گری ہنگام
صحبت می شدند چونکہ جدا جدا ایشان ^{رحمہ اللہ} یعنی نواب محمد سعید خان والی ریاست بغرض تعلیم و تلقین مذہبی دولسن
از ایامی بھنور کہ مجتہد و تہمت بودند در خدمت نواب مذکور انصاف و بند اقبال کہ تا پیدایز و با کمال متعدد حال ایشان بود
نقد و داشتند آنچه بجهت ان ماموران نقد مخصوصہ خود ہا و روز بروز و ہر نواب صاحب سابق الاوصاف
عقل می بستند حضرت ایشان در صحبت شب باب عفاف اظہار حق ہمہ آن نقشہاے سربانی را پاک می شستند
کوست شرمزدان ہمہ را کھن می افتاد و سود سرمایہ نہا سر سر نتیجہ بیان می داد و آخر کار حکایت شکایت بہ پیش گاہ
دولت رسید و بہت حضرت ایشان با نواب و صاحب محمد و ح بمفارقت انجامید حضرت ہادی با کمال آزادی
بہرامک دہی رونق افزا شدند و از حسن تفاق بناب نمودن ہم عنقریب علاقہ اینجا گسستہ در دہلی با حضرت
ایشان عقد صحبت را استقامت افزا شدند شب مفارقت روی در پردہ عدم کشید و مجلس افادت و استقادت بہر
گرم گریدید تا آنکہ صحبت کلمات حضرت محدودی گوش آفاق را ناخستہ و عالمیان را آرزو مند استفادہ ساختہ بعد
از فراغ این کار بہر تہ اشارہ جناب مودنا محمد نواب عا صاحب کامیاب فیض صحبت کیما خانیست حضرت
قبیلہ نامہ جمع خاص و عام شاہ احمد سعید صاحب مجددی شدند و بکمال صدق ارادت و حسن عقیدت شرف
بیعت قبول رده منار ل سرک ہر بقت و مدارج خروج معرفت در اسرع اوقات طے فرمودہ و بسند اجازت
و نفدت منار و سر فرازا آمدند چنانکہ از مقام محبت محبوبیت رسیدند از اینجا قیاس باید کرد کہ صاحبزادگان حضرت
در رشک افزودن و مدارت حضرت ایشان را بہ بان صدق بیان علی رؤس الاشتمال مستوفیہ روزی در میان
صاحبزادگان توصیف و حضرت اشکرا بی پدید آمد حضرت ایشان ^{رحمہ اللہ} بیاس ادب از حضرت قبلہ التماس خلعت
نمود در میان آوردند و درین خصوص اصرار و بہالغہ را در کار کردند در جواب ارشاد شد کہ کسے از دل و جان خود دوری

در پیور مانور شده می‌دست فرمودند بعد از درود و بجلوت و عزت اوقات گرامی بسر نمودند در تفریق کثاده بود
و خوان هرگز نعمت آماده -

حلیه شریف و اخلاق لطیف

قادت با اتقان متوسل سریش که پیشانی کشاده پیش انبوه چشم سپاه سرخی مائل ابرو دراز
از هم چو تپه مراد بل بلبل سحابت اعتدال عذار با جمال چهره گندم رنگ بسان بدر مدور با سیت
جلال روشن چون آفتاب افق دندان باب قناب گوی سلک در تاب هر که دیده را بحال با کمان آتش
می کرد زبان حال مضمون این بیت ادنی کرده

بیت غنست این از خلق نیست هدیت این مرد صاحب دلق نیست

کنز از محبان و غیر ایشان در بیت حضرت رسالت مآب علیه الصلوات و التسلیمات در صورت
مثالی حضرت ایشان رد داده باب ارادت و عقیدت بر روی ایشان کشاده -

سینه فراخ کشاده میان بایک سو سر و پیش سر سپاه و نه تاریک الحاصل از سرتاپا با تمام اعضا
در غایت اعتدال صورت معنی سن و جمال - عزمه مفید متوسل بر سر قبض مشفق الصدر در رجمه و عصا دست
شش از دست رزم گفتار حرف و تقریب هر فرزا بیگانگان را بیگانه نما، بهر یک با عفا بعد با دست
بفقیران بعل با میران لغنا، با بزرگان با دلب و خدمت با خردان بترحم و شفقت علم با عمل کلام با نقل
و اول تیمیان - غم گسار بیوگان را تیمار دار غم همه ابالی شهر گوی مرید بودند و بنده زر خرید چه مومن چه کافر
بجایگزین بدل و بن مسخر خلق و محبت حضرت گردن همگان را طوق بود و حرمت و ادب ایشان بر جمیع حکما
و امراء فوق -

در عهد سندی نشینی نواب محمد شتاق علی خان غلظت نواب محمد کلب علی خان مرحوم و ولیفیه معتمد علی خانقاہ
 بایم اسے بعضے موقوف گردید از خزائنہ غیب خرچ خانقاہ بقدر کفایت برابر سید بنائے این خانقاہ
 عہد ریاست نواب کلب علی خان صاحب مرحوم از جانب مہاراجہ اندور در زمانے کہ راجہ موصوف مہمان رہا
 بود تعمیر یافتہ بتولیت حضرت ایشان مخصوص و مقوم شدہ بود بعد از نواب خلد آشیان بکارگزاری مدارالمہام
 از تولیت حضرت بدر رفتہ بہصرف سرکار در آمد و موجب بکشدنی گشت نواب کلب علی خان صاحب مرحوم
 می خواستند کہ چندہ برائے مصارف خانقاہ برائے دوام مقرر کردہ آید حضرت ایشان قبول نکردند کہ بعد از
 ہمین مواضع در اولاد و امانت از نزع و خسارت آخرت خود ہشد بعد از مراجعت مدینہ منورہ وقت عزیز یافت
 و افاقت در خلوت و عزلت بصفات صبر و توکل و قناعت و رضا و تسلیم و ریاضت و مجاہدات بسر شد چنانچہ
 نقدی کہ در ایام علالت نواب کلب علی خان صاحب مرحوم بواسطہ محمد عثمان خان کار گزار ریاست خدمت
 حضرت فرستادند قبول نیفتاد کہ صدقہ حق مساکین است ما حسبہ بشد برائے صحت ایشان و عامی کم نواب
 ممدوح بعد از استماع جواب رقعہ در خدمت حضرت ارسال داشتند در آن نگاشتند کہ سرچند بتلدے
 فسق و فجور مانہ از اخلاص و عقیدت اہل اللہ دورے

أَحَبُّ الصَّالِحِينَ وَلَسْتُ مِنْهُمْ لَعَلَّ اللّٰهُ يَرْزُقُنِي صَدَقَةً

حضرت دعا فرمودند و اثر اجابت پدیدار شد کہ از منہیات بکلی بیزار شدند و از جمیع صلحائے روزگار
 نواب صاحب مرحوم از عہد ولیعہدی اخلاص و عقیدت با حضرت می داشتند بعد از وقوع دہم و چو آبات
 کہ عین کرامات است علم ترقی اخلاص و عقیدت در میدان محبت و مودت برافراشتند و بعد از اصرار کہ زعفران
 نواب در برابر انکار حضرت تکرار یافت مصارف خدام بقدر کفایت از سرکار قرار یافت و از روزے کہ بنائے

مقامات ریاست والسته بسوا بید حضرت بود در کادری فتح و فی و زی می نمود و پیش گرفت آنا فانا اعزاز
 ریاست می فز و همچنین که زیارت بیت الله مدودت میورد و در حجره صاحب جی قدس سره بعرصه نهاده
 از حفظ قرآن فرغت فرمودند پس بیوه را در عقد از دهان گرفته در احاطه کشته باز خان صفت بنوکل بسری نمودند
 نوبت فقه بخت می کشید و امر من و عورتش بر آن مزیدی گردید اما بوجه کمال استقامت بر هیچ کس از یار و یار
 آثار مصائب پدیدار نشد. حَسْبُكَ اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ و در زبان بود. وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا
 عِندَ اللَّهِ بِرِزْقٍ فَهَذَا خَاطِرُ نَاشَان در مرض خارش که از حد متجاوز شده و الله ماجده حضرت معالج بودند چون حضرت
 و التفات بمداوند بندد و بخند و کلمات بزرگان بر زبان آوردند حضرت آن کلمات را آثار کمال محبت نمودند
 و آخر بدو حرمت اختصار کردند که شفا بدست خداست نه در دست دوا. از همان روز عارضه رو تخفیف نهاد و
 باندک فرصت صحت کلی دست و پا پس از چند حضرت اقامت محله چاه شور را بر خود شیرین فرمودند و عمارت
 عالی با خانقاه از سر کار بر آید ایشان تعمیر پذیرفت اقوام افغان که سرکشی سرشت ایشانست بمقتضای
 جمل و نادانی بر بنای اینک حضرت در تحریق قوی پاس رعایت احدی نفرمودند با حضرت بر سر عدا و آمادۀ ضرر
 و فساد بودند چون حضرت بکمال محبت و شجاعت پروای آن نمی داشتند آخر رفته رفته همه سر اطاعت برتبر
 حضرت گذاشتند انجام کار تمام از اهل بیهود و اسلام حضرت را از پدر مشفق و مهربان ترمی انگاشتند در
 واقعۀ شهر آشوب قتل مدار المهاد بعضی نمک بحرام با غرض خود افترا ساختند و حکام را در گمان انداختند که آنانکه
 بخار این فتنه را بگنجند اند با میای ایشان خون مدار المهاد ریخته اند چنانکه بر بنای همین افترا پریذنت کونسل
 فوج انگریزی طلب داشت و همت بر اخراج حضرت ایشان ازین شهر برگاشت چه یقین می دانست که این کار
 نه آسانست بلکه از اهل این شهر عموماً هر تنه بر ایشان از دل و جان قربانست از آنجا که تا بیدایزدی همراه بود و

دعوی دروغ بے گواه ازین خیال درگزشت و طومار این مقدمه در نوشتن تا آنکه جمله حکام الی لغت بمحضت
 پیش آمدند و پشیمان از اندیشه خویش و از همین بود که ترقی در مشا هر دو نموده امور انتظامی ریاست با اتفاق را
 حضرت وابسته شد و سلسله خود را فی یکسر گسته این همه از آثار کرامات است و حفظ حمایت رحمانی را علامات
 روزی صاحبزاده مهدی علیخان داماد نواب احمد علی خان که مذہب شیعه داشت بغرض فاسد از خدمت
 حضرت ایشان استغاث نمود که آیا تفریح در میان سنی و شیعه جائز است یا نه؟ حضرت جواب آنرا باینکه از
 شاگردان حواله فرمودند و نوشت که نزد خفیه درست نیست چون جواب بدستش افتاد فوراً بآئینک منازعتی با هم
 در میان بودند بنظر گاه نواب کلب علی خان صاحب مرحوم در آورد نواب مرحوم که جواب را دیدند و بکنه آن رسیدند
 بغرض در آمدند و از خود برآمدند که در آن حرفی نسبت بایشان عائد می شد باری بر داری و هویشاری را که فرمودند
 و انکار که جواب تقلم ایشان نیست روزیکه مهدی علی خان نیز حاضر بود درین معنی از حضرت ایشان استغاث و در بیان
 آمد و بر زبان نواب آمد که در جواب همچو استغاثه تامل مناسب بود حضرت در جواب فرمودند حق همین است که نوشته شد
 و انخفاے آن در شرع ممنوع و پاس و رعایت کس در اظهار امر شرعی نامطبوع این قدر گفته برخاستند و
 بدولت خانه رسیده معاف بقصد شاهجهان پور جانب بریلی راه طے نمودند و بمولوی محمد ایداد حسین صاحب برادر
 بزرگ خود بآوردن مستورات و تزایع از عقب ارشاد فرمودند چون این خبر گوش زد نواب صاحب شد از وفور
 محبت و اخلاص که بحضرت داشت بتیاب شد و بعضی را کین را فرمان داد که بهر چه زد و در حضرت ایشان را براه
 دریافتند دستار و عماما بر قدم گزارند و از جانب ماعرض دارند که عفو تقصیر بے ادبی را امید دارم و بر خطای خود
 شرمسار بعد ازین هیچ گاه در احکام شرعیہ مداخلت پیدا در کار و حرف ارباب غرض را در باره حضرت در دربار
 گنجائش بار نخواهد بود و ما بسر کار و رسیدیم و صورت مراد می را در آئینه ذہن رسامعائنه دیدیم غرضش پیش ازین نبو

که اخلاص بعباد و صلح بفساد انجام پذیرد و دانش فتنه عالمی را درگیر و الحاصل نزدیک بر وضع دهموره همین مراتب
 طے گردید و ناچار کار بمعاودت کشید همین که در تسبیح خانه قدم رنجه فرمودند سواری نواب صاحب در رسید و عهد و
 پیمان با هم استوار گردید که در ببادی ریاست نکو شدند و خطائے ارادت مندان بذیل عفو پیوستند ازین
 پس در بیج امرت خدای و در بیج کارے انحراف بیان نخواهد آمد و همین بظهور پیوست چنانکه در اوقات علالت
 نواب صاحب که پس خاص بحضرت رجوع بود در انفصال اکثر مقدمات مورد عایا و زریان سرکار و نمود و آنچه
 در میان و حرفے بر زبان نیامد۔

در معموری اوقات

هرگاه ثلث از شب باقی می ماند بعد از وضو و ادویہ ماثره و نماز تجمد تا صبح بتداوت قرآن شریف مضروب
 بود و سنت فجر ادا فرموده بر شش امین منطبق ساخته بروقت قریضه فجر بقرات طویلہ مسنونہ با عمامه در مسجد
 گذارده بعد از طلوع آفتاب فاتحه خوانده در تسبیح خانه بنفس نفیس با ورا در پرداخته بعد از دعائے حزب البحر
 و نماز اشراق و نماز و دعائے استخاره توجه بجامعین می فرمودند که ایشان تا وقت توجه از ختم حضرت امام
 ربانی یعنی صد بار درود شریف و لا حول و لا قوه الا بالله لا منجاء ولا منجاء من الله الا اليه یا نصد
 بار یا صد بار درود شریف و ختم حضرت ایشان درود شریف صد بار و یا سحی یا قیوم یا من لا اله الا
 انت اسألت ان یجیب قلبی ربو یا معرفیک ابد یا نصد بار یا صد بار درود شریف فراغت می نمودند
 توجه چندان قوی می افتاد که کار ده ساله بیک سال می کشاد پس ازین هنگامه درس و تدریس طلبه نصف النهار
 گرم می ماند در فصل صیفت بعد از قیل و نه یک ساعت و ضوکرده سنت فی الزوال و قرآن شریف بقدر معمول خوانده
 نماز ظهر مطابق خفیه مستجاب تا خیر در مسجد با جماعت پس از سنت قبل الظهر بقاعده مسنون بقرات طویلہ ادا

کرده در تسبیح خانه باریاب حاجت صحبت می داشتند و عصر بطریقه حقیقه تا خیر خوانده تا شام بتدریس
 مثنوی معنوی و مکتوبات امام ربانی و عوارف و احیاء العلوم و تصیده تار حقیقه دیگر کتب تصوف بر سبیل
 هدایت تا نماز مغرب همت می گاشتند قریب اذان فاتحه خوانده نماز مغرب کرده پس از کتبتن تا ویر بر سر
 مصلا توقف کرده در تسبیح خانه با و را دو توجیه مثل اول روز تا ثلث لیل مصروف می شدند اما ختم صلوة تنجین
 سه صد و سیزده بار و ختم غزاجگان نقش بند معمول و مخصوص خدام بود و بعد از فراغ حلقه اکثر در مسجد با جماعت
 علماء و فقراء صلوة العشاء ادا می فرمودند و از آنجا داخل خانه شده با اهل و عیال بقدر سدرتق صرف غذا می شد
 روز سه شنبه که مخصوص بملا حظه تا واسه وارده امصار و اقطار بود در آن روز توقف بتدریس علیه می افتاد
 روز جمعه غسل و تبدیل لباس سفید با قمیص و عمامه بوقت مستحب ظهر چهار رکعت قبل جمعه خوانده بر سر منبر عصبانیت
 راست آغاز بخطبه طویله اول نموده با ختم رسانیده بعد خطبه خفیفه و خطبه ثانیه دو رکعت بسوره جمعه من فقون
 با صفوف جماعت گزارده چهار رکعت احتیاطاً نظر مستجاب و دو رکعت بعد از جمعه ادا کرده بر سر منبر فاتحه خوانده بقدر
 یک رکوع تفسیر قرآن با نکات و اسرار ادا می فرمودند که دل از حاضرین می ربودند. کسی از ارباب سدرت و
 معنی بقدر استعداد و قابلیت کامیاب و باندازه حوصله از آن ثمرت بیات بخش میراب می شدند از بعضی لغز
 سر بر می زد و بعضی از خود بے خبر سر بدیوار و در تا قریب عصر مجلس و عطر بر پا و ابواب هدایت بر که و مہ داشت بود چنانچه
 در مدت سی سال دو بار آغاز تفسیر بانجام کشید و از فاتحه با ختم رسید پس از فاتحه اتمام داد آن نماز سه
 با جماعت کثیره بر مزارات متصله مسجد فاتحه و استغفار خوانده حاضر دولت خانه والدین شریفین گردیده بشرف
 پائوسی رسیده دید دیگر اعزّه و اقارب می فرمودند و بهر یک از اعیان امداد و احسان می نمودند با وصف آنکه در هفته
 همین چار روز بتدریس بر سبیل دوام می شد باری در هفت سال تحصیل عموم تمام می شد.

در این مقامات

نواب قطب الدین خان دهلوی رساله در مناقب حضرت امام ابو حنیفه و اجتهاد ایشان تالیف نموده بودند
مولوی نذیر حسین سرآمد غیر مقلدین را حسد بران داشت که تبر دیدن آن پر داخته رساله بنام معیار ترتیب داده
نزدیک و دور شائع ساخت نواب موصوف ازین معنی خیل پیچ و تاب خورده بسابقه معرفتی که در میان بود
هر دو رساله را بخدمت حضرت فرستاده در باره تردید آن اصرار و مبالغه از حد بکار بردند و قلم آوردند که اکثر
از خیل و هابیه بتوین ائمہ دین کمر بسته سر راه یار و یمن نشسته اند بر داشتن این مردم فریبان از راه و باز نمودن
راه از چاه موقوف بر همت آن دین پناه است که دست دیگران از شکستن سر این اثر و استیذان کوتاه است
این کار از تو آید مردان چنین کنند

هر چند که حضرت ایشان از آنچه امور اجتناب و اعراض می فرمودند اما از اینجا که پاس خاص نواب صاحب
سابق الذکر عزیز بود و رعایت حفظ دین متین نیز قلم برداشتند و هر چه گشتنی بود بنکاشتند و روزی شنبه
و پنج شنبه برائے این کار معین ساختند و بدلائل عقیدیه و نقلیه ثبات و جوب تقلید شخصی را استواری داده از اتهام
آن پیرداختند بعد از تکمیل و ترتیب بانقصار الحق موسوم و معروف گردیده الحق کتابی است که چشم زمانه تا این دم
مثلش ندیده هر که دید بسوی او دیده گذشت و از دل و جان عزیز داشت نواب صاحب دهلوی هر گاه که دیدند
از کمال شادمانی در پوست نگیخته بدل و جان برگزیدند حفظ عقاید دین را احصاری ست و خویشی مفسد
مفسدین را شمشیر آبدار - این مفسدان با آنکه قابلیت ترجمه لفظی قرآن و حدیث ندارند علم الملکوت را از کمترین
شاگردان خود می شمارند و میان بدعوی اجتهاد بسته میا کانه زبان بطعن ائمہ مجتهدین که ستون دین متین اند می کشند
که امام ابو حنیفه آنجا غلط کرده و شافعی اینجا راه خطا پیموده و بایزید منصور زبان بکلمات کفر کشاده و آب
دین بر باد داده اعدو بالله من شرور النفس الامارۃ -

در بیان کشف و کرامات

نواب کلب علی خان صاحب والی ریاست رامپور در مرض الموت بخدمت حضرت ایشان زبان بمعدرت
گشاده و التماس نمودند که هر چند چنانکه باید و شاید ازین جانب خدمت خدام اقدس بطور نه پیوست و در قدردانی
و مرتبه شناسی ایشان غیر از تصور صورت نسبت عفو نقضیر را امید دارم داد و همت را خواستگار که
خداوند کریم بفضل عظیم شکم آسان نماید و خاتمه ام بالخیر فرماید چنانچه حضرت هشت روز بانفس نفیس توجیه به صلاح
حال ایشان برگذاشته و یکدم غیر از وقت طعام که بخانه خود صرف می فرمودند تنها گذاشتند درین چند روز آثار غریبه
ظاهر و احوال و جذبات آشکار شد و ازین سراسه قافی بدار الملک جاودانی انتقال و سبحان صال ارتحال فرمودند
إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ سَرَّاجُوعُونَ شش ماه قبل از انتقال وصیت نامه سر ممبر بحضرت تفویض شده بود که چون مُرَبَّ
روح از نفس تن هال پرواز کشاید مطابق آنچه درین نگارش و گزارش یافته بعمل در آید بر وقت که ملاحظه رفت بسر
سربسته آشکار چند امدد پدیدار شد:

اول اینکه مابین مقبره حضرت شاه جمال و مزار شاه محمد عمر بنده را بنجاک سپارند.

دوم اینکه سوائے حضرت ایشان و برادر ایشان یعنی مولوی امداد حسین صاحب تجیه و تکفین تدفین کارند
سوم آنکه صرف تجیه و تکفین از ریاست نگر و دعیم سه صد روپیه که امانت است بس ست زیاده ازین هوس -
خلاصه همچنین بعمل آمد دیگر حضرت را پدر بار و با مور ریاست کار و بار نبود. هر چند که ریاست اصرار نمود آخر
مال ریاست زبون شد کار و دگرگون شد ملازمان شهری معزول و بیرونی منصوب گشتند قون انگریزی کشند و
احکام شرعی در نوشتند مبلغ هج لکه و پنجاه هزار روپیه که از صرف زکوٰۃ در خرمنه جمع بود نواب ممدوح در حین حیات

خود بجهنت نشوئی آورد که برائے این ذریعہ زکوٰۃ آئینے تجویز کردہ آید کہ بدان جائداد سے خریدہ از تو فیر آن
 وظیفہ من علیٰ وفقرا و مساکین طلبہ و اس می شدہ باشد کہ در این روزگار احدی را تو فیق ادا دایمان نماندہ
 بآنکہ از جائے ذریعہ معاش ندارند و در سوال برخود بسته بایہ نوائی و خوشخواری شب را بروزی آرند اگر حضرت نفیس
 نفیس این بار بر خود گوارا فرماید از ہماوائی و انسب می نماید کہ در آن حیف و میل را احتمال نیست چون ازین باب
 انکار و ازالہ جانب اصرار از حد گذشت از صاحب توفیق این کار تاجیات خود بر خود گرفتند و بعد خود ہمہ
 حضرت پیر دند و دستاویز سے مرتب کردہ در کشنری بریلی رہتہر سائیدہ بدست حضرت نہاد حکم جمع کردن زمین کرد
 مکان ہستہ فرمودند کہ اثر بیہوشی بہ نواب صاحب ہادی شد باز ہر گاہ قدر سے بافاقہ رسید تا کہ دستہ یہ
 ہر جز بقید یافت کار زن عمل بر آن نہ پسندیدند کہ نواب صاحب دعوی اجل را بیک اجابت گفتند و سے
 کہ فرزند تری بود باز ہر زمانہ جمع نمودند و آن دفتر را کا ذخروہ و آن بقیہ را آب برد حضرت پاس بکروشی بجا آوردند
 و ازین عبار کہ برخاستہ بود رو بصفای

رحمہ اللہ

نواب مطلقانی ثبوتہ کہ از مریدان خاص حضرت شاہ عبد الغنی صاحب برادر خورد حضرت شاہ احمد سعید
 صاحب قدس سرہما بودند و از ادراک و فصاحت بہرہ کامل داشتند باشتیاق ملاقات حضرت ایشان
 وارد مسجد شدہ از دور قدر تعظیم خم کردند حضرت نظر باخلاص و ارادت ایشان را در برگرفتہ پہلوئے خود جا
 و اند ایشان ہمیت دوز تر نشستن را یکے از حاضرین از مبالغہ ایشان در تعظیم سوال کرد و جواب یافت کہ حضرت
 ایشان نسبت سابق این قدر علو کردند کہ دل سجدہ می فرمود و بر کوع کفایت نمودم شما کہ چشم ندارید و دست در
 منزلت حضرت چہ شناسید و چہ دانید کہ کدام ہستند۔

تفسرات حضرت از اجرائے قلوب بکرا اللہ و القاسے سکینہ غیر متناہی و جمعیت خاطر و حل مشکلات باطن

و ظاهراً و عبور دادن از مقامات و حالات و رسانیدن بمرتبۀ فنا و استغراق از سیر نفس و آفاق و طهارت از اوصاف
 ذمیمه و وصول با اوصاف حمیده و ایصال بدرجۀ بقا و جز آن توجه باطن که در اندک مدت طالب را میسر می شد
 باندازه شرح و بیان است و در خلعت با ظهار و افشای آن کسانیکه از زندان بعد و صرمان بجهان قرب و صل
 رحمن رسیده اند و بدام حضور و آگاهی و مشاهده بدون مجاهده و کشف توحید جز ترک و تخرید و استغراق بحد دردت
 و حیرت بتیله حدیث مشرف گردیده اند بقطره از آب و ذره از آفتاب پی برده اند و از خمیازه فیض بی پایان
 بیش از جرعه نخورده شود و وحدت در کثرت قدم اول سالکان است و جذبات محبت را سرای معرفت تقدیر است
 ایشان حل مشکلات و قضای حاجات مردم و فتح ابواب ظاهر و باطن و تصرف در کمونات را بخار بالیق که
 عوام از کمالات شمارند و خواص بدان التفات ندارند اکثر وقوع آمده برضی ازینا گذارش و نگارش می پذیرد
 در سفر حجاز هرگاه مرکب نواب محمد کلب علی خان صاحب در آب نزدیک بود که به نوشین و تپه
 گزیند نواب موصوف بامید استمداد بسوئے حضرت نگاشته که دور آورند حضرت ایشان تسلی و تسکین خاطر ایشان
 فرمودند که اگر چه طوفان آفات است اما جهاز ثواب حاصل نجات است ان شاء الله تعالی آخر شرط توفیق بنید
 و کشتی را با صل سلامت کشید.

همچنین در اثنا راه بدین ریخته چهار صد کس از بدویان سواری نواب صاحب در میان گرفتند که تا
 از خطیر لگیریم نگذاریم هر چند شکریان نواب صاحب در راندن آنرا سعی می کردند سوخته نداشت که سواری
 حضرت در رسید معلوم شد که معاند صییت فرمودند بایشان سر و کار بداری بحال خود بگذارید دست اندازید
 و سلامت گزشتند این اثر توجه حضرت بود که بلا صحت زاری و نمود و در نه خدا داند کار بجای کشید پیوست
 که دایه بھوپال چون بداد در فرمان نداد راه نداد باز گردانیدند ناچار بجهان برگردید و بشر آسمان

ہو سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم زسبید۔

وقتے یکے از بردستان این شهر در صد و ایدہ او آزار فقیر شد بواسطہ یکے اجازت ترک شهر از خدمت حضرت طلب داشتہ کہ تاب تحمل آن در خود ندیدم چون توقف مصلحت نبود پیشتر از آنکہ دستوری حاصل کنم در رستم در آنجا راہ چنان ادراک می کردم کہ کسے مرا بہ پس می گرداند و قدم از پیش بہ پس می افتاد آخر چند منزل بد شہر می بیشتر رفتہ بخانہ گشتم چون سعادت قدس بوس دریا فتم فرمودند رفتن شما مصلحت نبود چگونہ می رفتید۔

یکے از مخلصان حضرت را دختر دو سالہ گم شد چون اثرش پدید نیامد قریب بمغرب طالع بگو توالی دادہ صورت واقعہ بخد مت حضرت عرض دادند بعد از تاملے ارشاد شد کہ جائے ترقو نیست ان شاء اللہ تعالیٰ نیم شب دختر داخل خانہ می شود آخر بچہ بین واقع شد کہ بوقت مذکور پیادہ کو توالی دختر را بخانہ خودش رسانیدہ بیان کرد کہ یکے از پیرہ داران شاہ آباد دروازہ اورا بگو توالی حاضر کردہ بود گفت کہ قریب بمغرب دختر می خواست از در شہر بیرون رود بخود گفتم خداوند بچہ کیست مباد بیرون شہر شدہ گم شود دستش گرفتہ وزد خود نشاندم کہ تا کسے از جویندگان در رسید بدو سپارم چون رسید بگو توالی حاضر کردم صبح حضرت فرمودند کہ این دختر را چسبہ در قبضہ تصرف خود آورہ بود چون در دائرہ قطب نوشت بدر برد باز گذاشت و در گذشت۔

روزے حضرت بیادوت فقیر کہ مرض صعب مبتلا بود تشریف فرما شدند حافظ کہیم بخش را در مکان بیرونی کہ بعارضہ درد گردہ از زندگانی نا امید شد و بود ارشاد شد کہ حافظ کہیم بخش حالتے صعب دارد عرض کردم کہ خادم بدو مصیبتے گرفتارم بصیبت خود ہم بصیبت ایشان کہ مردم اگر تیمار من می کنند بکسی ایشان بلائے جانم می شود و اگر بخد مت ایشان مصروف می شوند تنہائی آفتے بسم می آرد۔ این حرف در دل حضرت جا کرد ہر گاہ برخاستند اندکے سر باین ایشان بکث فرمودہ متوجہ شدہ تشریف بردند و مرضی را اثر قدم حضرت رفت اہمان ہم برخاستہ

نشستند غیر از ضعف و نقاہت اثر سے از رنجوری باقی نبود و تا حال چاق و تند رست اند
می فرمودند بتقریب دعا و فاتحہ سر قبر نواب صاحب مرحوم می رفتند در آستانے راہ ظلمتے گنبد اربعہ نماز شد
کہ از زمین سر بفلک می شود، دریا قسم کہ جائیت مخصوص برائے گور فلانے چند سے گذشت کہ آن عیار جفاکار
را ہما سجا خاک کردند و مردمان را از شر و قتلہ او پاک۔

نظر حضرت برائے بیمار ان صوری و محنوی شفا بود چنانکہ بیان شد گذشت

و نیز در سنا مولوی نواب صاحب مہاجر استاد حضرت آمدہ بحضرت فرمودند کہ والدہ شما (مراد بانو سے
خانہ خود) از شدت دروزہ بقیاب و بے قرار است و اتفاقات شما را بید و ارج حضرت فوراً برخاستند فقیر در
رکاب بود حضرت اندرون خانہ قدم رنجہ فرمودند و بندہ بدر استاد ہمین کہ تشریف آوردند فرمودند کہ فضل
الہی مست بندہ را از مولانا نواب صاحب دریافت شد کہ نظر ایشان شفاست و حرز ہر گونہ آفت و بلا بر صنیہ
باتدک توجہ آرام گرفت۔

ڈرینڈ کلکٹر پبلی بھیت چون کشنری بریلی یافت و ایجنٹی ریاست بنا مش قرار گرفت نواب صاحب
پریشانی و اضطراب انداخت ازینکہ سبب اتصال پرگنہ ریاست بصلع مذکور در زمان کلکٹی ادیبان او
و نواب صاحب نزاع و پر خاشے واقع بود خود بمکان حضرت آمدہ پردہ از روی کار برداشتہ فی الضمیر
خود اظہار نمودند ارشاد شد کہ بحسب ظاہر باید کہ در آمیز گاری و پاسداری دقیقہ فرو گذاشت نباید کہ دتا کار از
شفاق بوفاق کشد نواب صاحب فرمان حضرت را بدل و جان گرفتند و بدان کار بندند تا کارش بجائے
رسید کہ از مخالفت گذشتہ مطیع و فرمانبردار نواب صاحب گردید روز سے در آستانے راہ از پیش حضرت گذشت
یکے از مردم نشان داد کہ ڈرینڈست کہ بانواب عذوف دارد نظر بسوئش کردہ فرمودند ہمین ست کہ دشمن بن است

همین که در بریلی رسید معزول گردید و فرمانی از گورنمنٹ صادر شد که در قلمرو سرکار روزگار نیاند که پائیس
را میپور پر خاش می گیرد.

بارها فرمودند که هر که ازین دارالحرب سر بھرت دارد درنگ نکند که روزی می رسد که کفار راه حرمین شریفین
مسدود نمایند و بر مسلمانان دست جور و بیداد کشایند یکی را از اہل جلسہ خطرہ بخاطر گذشت که دیگران را بھرت فرمایند
و خود بھرت نمی نمایند همین که این خطرہ بخاطر گذشت ارشاد شد کہ انتظار کشیدنی نواب صاحب در پیش دارم اگر
بشریعت استقامت گیرد بہتر ورنہ من ہم این دیار را می گزارم. بعد چندے ازین سخن داعی اجل را لبیک گفتند
و جمال خود را از دیدہ ظاہر بیان نہفتند. ہر گاہ زمان رخصت قریب رسید نسبت نوحہ و فریاد کہ عادت زنان ست
ممانعت فرمودند اما بعض از زنان بفرمان نابھردی و کوتاہ اندیشی از وصیت تجاوز نمودند بیان می کردند کہ ما در
خدمت حضرت حاضر بودیم و احوال ایشان را ناظر کہ حضرت با شارت چشم از نوحہ و زاری و گریہ و بے قراری
منع می فرمودند ہر گاہ چشمہا می کشیدند محرابین سطور کہ در تجلیز و تکفین و تدفین حاضر و کمر بستہ بود بچشم خود معائنہ نمود
کہ ہر دو انگشت شہادت چنانکہ بقاعدہ نماز و رتھادت بعقد پیوستہ بود ہزار ہا مردم در جنازہ حاضر و
عورات بر در و بام گریان و ناظر بودند اکثر از ہنود ہم با گریہ و آہ ہمراہی نمودند کہ وہ کے صیغہ در ہجوم برنا و پیر
وراق داعی بر سر او گذشت ہر چند پامال گردید اما با اثر برکات حضرت بھتر گذشت و گزندے بموتش نہ رسید
چنانکہ ہر کس بمعائنہ دید بعد از چندے چنانکہ حضرت خبر داده بودند در بند بمبئی بیماری طاعون را رولج و
خلقے درین پردہ ہلاک و تاراج شد و باز راہ حرمین شریفین را دمہما اللہ شرفاً و تعظیماً بنا بر صلوات خود بندند و
زائرین مشتاقین را بداغ حرمان رنجور و دردمند کردند چون بعضے از دیار از زیت نیز او مرگ را خواستگا
آمدند ناچار در طاعون تخفیف داده را مسدود را کشادند اما قیود و شرائطے کہ از ہزاران ہزار یکے تاب تحمل

آن نذار و نهادند هر چند راه باز و تخفیف آغاز نمودند بارے هر وقت در بند آن بوده اند که کار مسلمانان تنگ
پائے ایشان بسنگ آید

گر همین مکتب و همین مدرست کار هفتان تمام خواهد شد

جناب مولوی محمد امداد حسین صاحب برادر بزرگ حضرت ایشان حکایت می کردند که روزی پس از امانی
فریبند فخر همپائے ایشان از در مسجد بر می آمدم که ایشان از ریگ راه چیزی بر گرفته بدست مبارک پاک گشته
و نگاه داشتند پرسیدم چیست؟ در دست من سپردند دیدم که نگیذ و عمرنگ الماس است و اسم حضرت خواجہ
غریب نواز خواجہ معین الدین چشتی قدس سره العزیز در غایت آب و تاب بختی خوش که نظر رخساره دلبران در
برابر آن جز از رخساره نفروشد و از شرم آب تاب آن عزیز محو صفت خود با شکندامت نکوشد در کنار و در
نگاه نظارگان بکفته دام حروف خود بچو دل عاشق در کند چمن گیسو مجرم و خطا گرفتار چون مات بود پس دوم
و اول بمرمان نهادم حضرت پرده از روی کار برداشتند و باز گرفته با خود نگاه داشتند اما من معنی آن را پرسیدم
و اظهار در هیچ صورت مصلحت ندیدم روزی تقریباً خدمت حضرت اتفاق تحقیق آن دو پنجشنبه دیدم
در مرتبه تصدیق افتاد.

در عهد نواب مشتاق علی خان پاسبان عایت یکے از مہنودان کار فرمایان سرکار حسب مناسبت سپیدار با نام
عهد و در بازداشتن قربانی کا و ہد نمودند اہالی اسلام بخوش تمام آن حال بخدمت حضرت شرح دادہ بخون
رکبتن معاندین و مفسدین و معاوین مستعد و آمادہ شدہ گوش بر آواز خدمت و اجازت بودند و درین کار بقا
درجہ شتابی و انہما را اضطراب انتظار می نمودند حضرت ایشان را از تعجیل در سمجہ امور بازداشتند فرمودند کہ
اول حجت باید پیش نہادن و عرضداشتن درین خصوص دادن اگر قبول نیفتد و کار از چارہ و تدبیر در گذرد.

اختیار باقی است بمبین دور و بمبین بزم و بمبین جام و ساقی است بعد از آن که درخواست قبول نگشت و تحمل از اندازه
در گذشت اہل اسلام گاو ان از ہر جا کہ دیدند گرفتہ دست بقر بانی کشاند و از گوشت پاره با نغمہ در دہان ہنود
نہاند و حکام راہ قرار پیش گرفتند و ہنود ان پناہ بخانہ سائے خویش چون قربانی تمام شد و خلق با رام پیادگان
کو توانی بیند کس اسے گن و از راہ گرفتہ و بند کردند و خاطر خود خورسند مسلمانان کہ از کار خیر یافتند و پیش حاکم
بار بشتافتند کہ اگر جان خود را عزیز داری داسیر ان بے گناہ را بگذرید تا چار فرمان آزادی داد اما کینہہ دزل
مانت نہاد و نفس در بند ان بود کہ حیدہ بکار بردہ مسلمانان را دلاہ کشد و از ہر کہ بمی دہ و مقابلہ در آمدہ انتقام مرم
نغمیش پسے بردہ و جوع بخدست حفت کردہ خواستند کہ قاعدہ نہادہ شود کہ کارسان شود و ہر یکے در امان
کرد و حضرت تحریر سے پیش حکام فرستادند کہ ہر یکے از فریقین از معمول ندیم انخاف و بایجاد امر جدید باہم قصد
نکند اگر بیند کہ کسے از بانین عدل نماست مستحق سزا است چونکہ ندین قاعدہ آچخہ کہ اندیشہ روند متصور نبود
یعنی مراد ہنود کہ آزادی وغیرہ بود چہ و نکشود بعد بر نماستند و ترمیم بعض الفاظ خواستند حضرت کہ بمافی الضمیر نہا
لودند فرمودند کہ اگر امان مسدست منظورست تعمیر و ترمیم درام مجوزہ از امکان دور آخر ناچار در جلسہ عام رؤسا و حکام
بر تجویز بطور مہ و دستخط نمود و بدقتہر پہر دند و غنیمت شمارند و فساد فرار گردید و امن امان قائم گردید بعد از چندے
کہ پیاداش اجرائے قربانی نہ شود رش برداشتند و بنائے بت خانہ جدید گذاشتند باز جوش اہل اسلام تازہ شد
مہ تخریب بستہ شد مت حضرت ایشان متہد فرماں جہاد ویران ساختن ان بنیاد شدند حضرت ہمہ ایشان ابصر
قتانی را ہمنونی فرمودہ بے گناہ داشتند و بلکہ قانون مجبور فرمودند کہ اول درخواست امر جدید کہ بین الفریقین جہاد
نہاد و عند دست بجا کمان مجاز باید داد و بعد از ان ہر چہ صلحت وقت باشد عمل باید آورد ایشان درخواست پیش و
عمل بفکر دور اندیش کردند کہ کام کہ از جانب اہل اسلام ملائے بخاطر داشتند حسب مراد ہنود حکمے کہ سر امر خلاف

خوب تر اندر جهان زمین چه بود کار دوست بر دوست شد یار بر یار

آن همه ندیده بود این همه شادی آن همه گفتار بود این همه کردار

بعد از تحفیه و تکفین نماز جنازه در صحن عید گاه خوانده ازین رو که بسبب کثرت و اثر دعای مردم که تحفین داده
دوازده هزار بودند جائے برائے نماز و قنمی کرد و در مکان مملو که در پس خانقاه پیش روی مسجد که وعظ گاه بود
حسب بیت بجلوت خانه تراب مثل آفتاب در نقاب تجاب جائے دیدند بفرمان رضا و تسلیم که غیر ازین ریز گاه
و پناہ نیست گردن نهادند از اولاد حضرت ایشان که بعنایت الهی همه بر خور دارند چهار پسر دو دختر یادگار صاحبزاده
بزرگ مولوی محمد احسان حسین صاحب که بخدمت حضرت ایشان تحصیل علوم ضروری نموده باقی صحبت شاگردان
رشیدان قبل از باب یتقان تکمیل فرمودند در آن وقت پانزده ساله بودند صاحبزاده دوم میان رضوان حسین که از دیگران
محبوب بودند بعد چند سده سالگی رفاقت پدر بزرگوار خود نمودند صاحبزاده سوم میان مولوی محمد معوان حسین صاحب
بفضل الهی بصحبت کمال تلامذہ آنحضرت از تحصیل علوم ظاہریہ فراغت حاصل کرده تکمیل علوم باطنیہ تدریس علیم
ظاہریہ مشغول اند پشمارم میان محمد ریحان حسین صاحب بعنایت الهی مصروف تحصیل کمال نزد کمال تلامذہ حضرت
ایشان اند حق سبحانه و تعالی ان را از علم و عمر برخوردار و بر مرادات کامگار فرماید بحجرتہ البقی آله الامجاد باقی آثار کرامت که
وراثتے انتقال دہدہ اند و حاضرین شدہ چونکہ در اوراق سابقہ اشارت بدان رفقہ مثل پامال شران طفیل و غیرہ اقدام
بر ناپیر و سلامت اندن از گزند آسیب بحفظ رب تقدیر و در عقد بودن نگشتان شهادت بر تحفہ غسل از رست کرامت
و جز اینہا لحاظ تکرار در رعایت اختصار و ریختن نظر انداز شدہ از اینجا کہ تفصیل تمام احوال از قبیل محال بود و لا جرم انکفاء
ابہار و اجمال نمود و آخر دعوانا ان محمد بن عبد اللہ و آلہ الطیبین و الصالحین علی خیر خلقہ سید المرسلین النبیین ص علیہم السلام
دار حورین سیدہ مولانا محمد و آلہ الطیبین الصالحین اہل البیت المہدیین الی الدین المبین الی یوم الدین آمین

شجره نقشبندیہ مجددیہ

منظومہ جناب مولانا مولوی حضرت حافظ سعید احمد رضا نقشبندی مجددی آپسوی جبرائیل علیہ السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خداوند بحق شاہ عالم!
کہ آل غیوث رب العالمین است
خدا اول کہ نوشش کرد پس را
وجودش را ظهورے گر نگشتے
حقائق راست مرکز محمد
بگویم نعت او این نیست امثال
محمد حامد حمد خدا پس!
محمد! از توئی خواہم خدا را
بحق صدق آل صدیق مکتوب
بحق حضرت فاروق اعظم
بحق آل غریق بحمد عفان!
بحق رونق بزم رسالت!

محمد مصطفیٰ (ص) خداوند
رسم اولین احسن برین است
چو دیدن او نور گشتے سب
خدا فی را خدا پس را که است
ظہور حبیب نہ ذات احمد
پہ ہوش فرمود نعت جان جان
خدا مدح آفرین شریف
ست دریا از آب حبیب شریف
کر دستہ رہن دین محمد
کہ از تویش منو گشت عالم
جو ادعہ ذی انورین شد
علی مرتضیٰ شد و ابیست

بحق که و بستان مبینه !
 زین اشکان بنی بر عشق
 بحق سرور جمله شهیدان
 چه بدر ذات او حصیر شهادت
 بحق دارنیش گنج حقیقت !
 امام الخلق سرین العابدین است
 جو کوسه دریا سینه عدت
 امام باقر علیه السلام است
 بحق آن امام قبله دین
 بعین حضرت مهدی و مهدی
 بحق جمله اولاد محمدیبر

حسن آل تارک ملک و خزینه
 امام و مقتدا و رهبر عشق !
 حسین آل مظفر اسرار یزدان
 نهاده بر سرش تاج سعادت
 کز و مسکوک شدره طریقت
 که فضلش بر همه اصحاب دین است
 عزیز نجسه انوار عزت
 که من از بوز بر اعلیٰ ساقب !
 که در راه هدایت داشت تمکیم
 امام اهل عالم شسته جعفر !
 نسامی آل و از و روح طهر

که هر یک از نور تست شانے

از عالم شد فزول عز و نشانے

اسوٰت حسن و سادات زیشان
 بحق ما بید آل شاه سلطام
 بحق ابو الحسن قطب خلافت !
 بحق ابو علی آل شیخ عالم !

بدر و قاسم مقبول شجاء
 که در راه محبت نیک زد گام
 که از اهل محبت بود دست بخت
 بخواجه یوسف آل غوث مکرّم

بعد الخالق ^{و هو الله} آن پاکباز سے
درون تیرہ را آن کرد صیقل
بآن خواجہ کہ عادت نام و ہست
بحق آن عزیزان ^{و الله} شیخ کامل!
بحق شہ کلال قطب برحق
بحق مقتدائے مقتدایاں
بحق دستگیر خستہ حالاں
زبے خواجہ بہاؤ الدین محمد
چو نقش عشق بستہ در دل خویش
بآن قطب ^{و الله} علاؤ الدین عطار
بہ یعقوبی ^{و الله} کہ دارد دل ربائی
بحق جذبہ آن پیر اخوان ^{و الله}
مقامش برتر از وہم و خیال ست
بزد خواجہ زاہد از ریا پاک
بحق خواجگ ^{و الله} کال پیر کامل!
بآن خواجہ کہ باقی نام دارد
ز فیض او سواد ہست معمور!

کہ در سیر الی اللہ شاہ باز سے
کہ گردید از صفا مثل سمجیل
بحق خواجہ ^{و الله} انجیر سرمست
بآن بابا سما سی مرکز دل
کہ مطلوبش نہ بد جز ذات مطلق
بحق پیشوا سے پیشوایاں!
بآن شکل کشائے دیں سکاں
کہ در رشتہ ہدایت شد منجہ
شاہ نقش بندش گفت در ریش
کہ از غیر حسد آرد دید جبار
نشان فخر دارد کہ پائی!
کہ دارد برتری بر جمیع انیسار
کہ در درکش نہ ہ کس امثال
بد ^{و الله} پیشی کہ حالت فوق ادراک
نہایت با ہدایت کرد مثال
ز شرب جام وحدت ہم دارد
بہار فخر شد نور علی نور

بآن ذائقے کہ دارد اصطفائی بآن رہبر کہ را مشی جست بانی
 بحق مصدر اسرار پنهان ! امام و پیشوا سے حق و انساں

بآن احمد کہ سیرش لامکانی
 بحق آل مجدد الف ثانی

وجودش بود خورشید حقیقت
 بحر آل کہ خلت شد مقامش !
 بآن فرستے کہ اورا کر دستیم
 شیخ عبد از خدا آل ماہ کامل
 بآن پیر سے کہ غایب نام دارد
 بحق شیخ سیف الدین رہبر !
 بآن شاہنشاہ نازک مزاجاں
 بآن دیوانہ حضرت محمد
 بحق منظر انوار یزداں !
 روا ہے یافت از ذاتش طریقت
 بحق آنکہ در گاہش بلند است
 مجدد بود آل اندر زمانش
 بحق پیشوا سے عشق بازاں !

منور شد رکز و راہ شریعت
 سعید غوثِ دُوراں گشت نامش
 بآن خواجہ کہ نام اوست معصوم
 کہ در میدان وحدت بود خوش دل
 کمالات رسالت تام دارد !
 بآن نور محمد سر و اطہر !
 بآن سر دار عشق و عشق بازاں
 کہ خود حضرت مجدد گشته شاید
 حبیب اللہ شمس الدین جاذبان
 گرفتہ نازگی راہ حقیقت
 غلام شاہ علی چو نقشبند است
 بجوم خلق شد بر آستانش !
 کہ نامش بوسعید غوث یزداں

بحق آں دُر دریا سَے بے چوں
 شہِ احمد ^{موجود} سعیدش نام نامی
 کہ آں قیوم و آں غوثِ مجدد
 بذاتِ احمدی مجتے کہ او داشت
 وجودِ خود فنا کرد و بخت یافت
 چو شد مد فوان او اندر مدینہ
 بادشاہِ حسینِ قطبِ دُورال
 کہ آں سیاحِ تسلیمِ حقیقت
 ز فیضِ مغرب و مشرق منور
 قدش یک شعلہ نور الہی !
 علوش را چہ گویم لائتسای
 وجودش آیۃ من آیت اللہ
 بآں شاہِ عنایت پُنجوہ نامی !
 نگاہش کو رویدہ را گسترد نور
 وجودش گر چہ آخر ز اولین ست
 خدا فرمود اورا غوث و قیوم
 ہمہ ستانِ عالم خوشہ چین اند

کہ بد احوالِ آں از عقل بیرون
 بحق می داشت آں وصلِ تمامی
 گرفت فیض از ذاتِ محمد
 چنان نخنہ دریں روکم کسے کاشت
 محمد را طلب کرد و خدا یافت
 شدہ قیاض ہر ملک و خزینہ
 ولی کامل و سلطانِ عرفناں
 کہ آں خواص دریا سَے شریعت
 قلوبِ خلق شد ز ایشان مطہر
 جبینش مطلع سہرِ خدائی !
 اشاعت شد زوے امر و نوای
 جمالش رحمۃ من رتہ اللہ
 ز وصل اللہ نام نشانِ تمامی
 ز انفاسِ شریفش سببِ معمور
 مگر احوال او چوں سابقین ست
 از و تازہ طریقِ خواجہ صوم
 کہ ایشان مقتدائے سالکین اند

زبان عاجز بود در مدحتِ ثناء
الهی بحرِ عشقش موجبِ زن کُن
بریں عاجز و در اسرارِ بکشت
ز نسبتِ خواجگانِ نقشبندی

قلمِ قاصر شود در وصفِ ایشان
در مقصودِ در آغوشش من کُن
طفیلِ اہل بیتِ شاہِ بطحان
بدہ یارب ز فضلِ بہرہ مندی

سعیدِ خاکپائے اہل عرفان
ز تو دارِ دایمِ فضل و احسان

ندارد غیبِ تو آمرزگارے
بجز دنیا دگر خواہش نکردم
ہمہ عمر تلف شد در تباہی
بجز بے حاصلی حاصل نشد بیج
چو بید کردہ ام جرم و خطائے
مگر من بسندہ تو خاکسارم
بدرگاہتِ ہمہ اصحابِ دین را
غدا و ندا بحقِ جملہ اختیار
ز فضلِ خویش کُن آزاد مارا
طفیلِ حضرتِ محبوبِ سبحان
اگر رحمتِ کنی بر حالِ زارم!

چو آمد بر درتِ امیدوائے
گناہ لائقِ بخشش نکردم
نکردم طاعتے نے عذر خواہی
بکارم در فتادہ بیج در بیج
سزاوارم دہی مارا سزاوائے
ز بد کرداری خود شرمسارم
تشفیع آورده ام اہل یقیں را
ز شترِ آخرت مارا نگہ دار
طفیلِ پیرِ یہ ان بخارا
جنابِ غوثِ اعظمِ شاہِ جیلان
شود آساں ہمہ دشوارِ کارم

اگر چہ کردہ ام جرم و خطا ہا
تو غفاری و بس بر من بہ بخشا

شجرہ عالیہ

حضرات نقشبندیہ مجددیہ قدس اللہ تعالیٰ انہم

اسمائے مبارک	تاریخ ولادت	تاریخ وفات	جائے مزار مبارک
الہی بھرت شیخ المذنبین رحمۃ اللعالمین محمد رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم	واقعہ فیل مدینہ ۶۱۰ھ	۱۱ ربیع الاول ۱۱ھ	مدینہ منورہ حجہ صدیقہ
الہی بھرت خلیفہ رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت ابو بکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ	بعد عام فیل ۶۱۰ھ	۲۲ جمادی الاخر ۳۳ھ	ایضاً
الہی بھرت حضرت رسول اللہ صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم حضرت سلمان فارسی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۶۲۵ھ	۱۰ رجب ۳۷ھ	شہر مدائن
الہی بھرت حضرت قاسم بن محمد بن ابی بکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہم	عمر زائد اندیک صد سال	۱۴ جمادی الاولیٰ ۱۰۶ھ	درمیان مکہ مکرمہ مدینہ منورہ
الہی بھرت حضرت امام جعفر صادق رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۸ رمضان ۳۳ھ	۱۵ رجب ۹۳ھ	بیت قبۃ اہل بیت
الہی بھرت حضرت شیخ ابو یزید بسطامی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۳۳۵ھ	۵ شعبان ۳۸۵ھ	سہر بسطام دکن فارس
الہی بھرت حضرت خواجہ ابوالحسن خرقانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۳۷۳ھ	۱۰ محرم ۴۲۵ھ	خرقان مسادات ہند
الہی بھرت حضرت خواجہ ابو علی فارمدی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۳۷۳ھ	۴۴ بیج اول ۴۲۵ھ	طوس حرت سن
الہی بھرت حضرت خواجہ ابو یوسف ہمدانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۳۷۳ھ	۱۵ حب ۴۲۵ھ	موضع مراد آباد سن
الہی بھرت خواجہ ہمان حضرت خواجہ عبدالحق بغدادی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	.	۲ بیج اول ۴۲۵ھ	قصر بغداد سن
الہی بھرت حضرت خواجہ عارف ریڈگری رضی اللہ تعالیٰ عنہ	.	کچھ لڑتے ہوئے	دوسری دہائی ہند
الہی بھرت حضرت خواجہ محمود انجیر فغنوی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	.	۱۵ بیج اول ۴۲۵ھ	موضع بکھڑی رود فار

الشی بخرمت حضرت خواجہ عزیز علی رامیتنی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	۲۸ ۱۲ رمضان ۱۰۴۲ھ	شہر خوارزم از ملک فارس
الشی بخرمت حضرت خواجہ بابا سہاسی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	۴۵۵ھ ۱۰ جمادی الآخر	موضع سہاس زمیل از بخارا
الشی بخرمت حضرت خواجہ سید امیر کلال رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	۴۶۲ھ ۱۵ جمادی الآخر	موضع سوغاریہ زرتین
الشی بخرمت حضرت خواجہ جگان پیر پیران عالم امام الطریقہ	۴۰۸ھ	۴۰۸ھ	قصبہ عارفان
غوث الخلق و الخیمفہ حضرت بہاؤ الدین بخاری رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۴۱۸ھ	۴۹۱ھ	زمیل از بخارا
الشی بخرمت حضرت خواجہ علاؤ الدین عطار رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	۲۰ جمادی الاول	موضع توجفیان از ملک ماوراء النہر
الشی بخرمت مولانا یعقوب چرخ رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	۵ صفر ۸۵۱ھ	موضع مکتوریہ مضافات حصار ملک ماوراء النہر
الشی بخرمت حضرت خواجہ عبید اللہ احرار رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	۲۹ ربیع الاول ۸۹۵ھ	شہر سمرقند
الشی بخرمت حضرت مولانا زاہد رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	یکم ربیع الاول ۹۳۶ھ	موضع خوش از ملک حصار
الشی بخرمت حضرت خواجہ درویش محمد رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۰	۱۹ محرم ۹۶۰ھ	موضع اسفر از شہر ہنر ملک ماوراء النہر
الشی بخرمت حضرت خواجہ ملک رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۹۱۸ھ	۲۳ شعبان ۱۰۳۷ھ	قصبہ کنگ بسیل از بخارا
الشی بخرمت حضرت خواجہ محمد باقی باللہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۹۶۱ھ ۹۶۲ھ	۲۵ جمادی الآخر ۱۰۱۲ھ	بیرون شہر دہلی اجیری دروازہ
الشی بخرمت امام ربانی مجدد الف ثانی امام الطریقہ	۹۶۱ھ ۱۰۳۷ھ	۲۸ صفر ۱۰۳۷ھ	روضہ متصل سمرقند ملک پنجاب
الشی بخرمت قطب ارشاد و قیوم عروۃ الوثقی	۱۰۰۴ھ	۱۱ شوال ۱۰۰۴ھ	۹ ربیع الاول ایضاً
حضرت خواجہ محمد عصوم مجددی سمرندی رضی اللہ تعالیٰ عنہ	۱۰۲۹ھ	۲۴ جمادی الاول ۱۰۲۹ھ	ایضاً

ضمیمہ

بقیہ مقامات ارشاد یہ

و بیان بعض از اعمال و حرز ہائے معمول بہ این خاندان فیض نشان بحبت امراض و غیرہ

حاجت پوری ہونے کے واسطے سورہ نس کا اس طور سے پڑھنا بہت مفید ہے کہ اول میں بار درود
تہمت بعد لفظ بیست و تین بار پڑھے اور ہر ایک پھیر سے بعد اخذ رتلتہ سریت العظیمین را تبارک
عبر و رات تک پڑھے دراشت شہادت کھڑی کر کے کلمات اذان کہے۔ درجب
درشت شہادت پڑھے۔ بعد ازاں پر پہنچے تو بہن آیت سات بار پڑھے اور باکند بڑی عزیز ما علیہم
سات کلمات پڑھے۔ درجب سات کلمات سریت شہادت پڑھے تو پہنچے تو بہن آیت سات بار پڑھے
باکند بڑی عزیز ما علیہم سات کلمات پڑھے۔ درجب سات کلمات سریت شہادت پڑھے تو اس کا کہ کو بہن بار
پڑھے پھر سورہ فاتحہ آیت تسبیح تک پڑھ کر انشت شہادت کے اشارہ سے کلمات اذان کہے
اور سورہ فاتحہ تمام رکے ایک سو بار درود شریف اور ایک سو بار لا حول ولا قوۃ الا باللہ اور ایک سو
بار یا ذا الجلال و الاکرام اور ایک سو بار لا الہ الا انت سبحانک اے کنت من الظالمین
پڑھ کر تین بار درود شریف پڑھے اور اس کا ثواب جناب امام ربانی کی روح پر فتوح کو ہدیہ کر کے اپنی
حاجت پوری ہونے کی دعا اس سورہ کے وسیلہ سے جناب باری میں کرے۔ اگر درمیان میں کام ہو جائے

تو بہتر ورنہ چالیس روز تک پڑھے۔

سُورَةُ الْمُزْمَلِ بھی واسطے کار بر آری کے اس طریقہ سے پڑھے کہ نماز فجر کے بعد یا عصر مغرب کے درمیان یا مغرب و عشاء کے درمیان یَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ پڑھ کر زَمِّلْنِي زَمِّلْنِي يَقْدَرَةُ الْخَفِيِّ وَأَذِرْ كُنِّي قِضَاءَ حَاجَتِي يَا أَحَدُ الْاَلِيسِ بار پڑھے۔ اور اگر تمام سورہ کا وظیفہ کرنا چاہے تو مع موکلات اس طرح ہے کہ اور پڑھے یَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ يَا اللَّهُ يَا سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ یَا اللَّهُ یَا بَدُّ دُحٌ یَا جَبَّارٌ یُّبَلِّغُ اس کے بعد پڑھے قُومِ الْبَلِّ اور جب رَبُّ الشَّرِّ پر پہنچے تو وہ کیلا تک گیارہ مرتبہ پڑھے۔ اور جب سَبِّحْ بِمَا عَزَّزْتَ الْوَهَّابُ پانچ سو بار پڑھے۔ اور سورہ کو تمام کرے۔ اور اول و آخر سینتالیس سینتالیس مرتبہ درود شریف پڑھے۔ وہی طرح سورہ مذکور چالیس مرتبہ پڑھے اور کسی طرح کبھی اپنی حاجت کسی سے نہ چاہے مگر اللہ تعالیٰ سے۔ پوری کر دے گا۔

دوسرے کے واسطے اس طرح پڑھے کہ عمل کیلئے اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ
وَسَلِّمْ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ
وَلَا تَفِرْ اَسْمَاءَ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ تین یا سات بار۔

جن دفع کرنے کے واسطے یہ تعویذ لکھ کر گردن میں لٹکائے۔ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
هَذَا كِتَابٌ مِنْ مُحَمَّدٍ سَلَّمَ سَلَامٌ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ
وَالسَّالِحِينَ رَافِعًا بِطَرَفِ رِجْلَيْهِ يَدُ حَمْنٍ اَمَّا نَعْدُ فَوَلَّكَ لَكَ الْكَلْبُ فِي الْحَقِّ سَعْدًا دَائِدًا

عَاقِبَةُ مَرْيَمَ أَوْ فَاجِرًا مُفْتَحِمًا أَوْ زَعِيًّا حَقًّا أَوْ مُبْطِلًا هَذَا كِتَابُ اللَّهِ يَنْطِقُ عَلَيْكَ وَعَلَيْكُمْ
 بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنِيخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ وَرُسُلُنَا يَكْتُبُونَ مَا تَفْكُرُونَ أَتُرْكُوا صَاحِبَ
 كِتَابِي هَذَا وَتَطِيقُوا إِلَى عَبْدِي لَا ضَرَارَ لِي مِنْ ^{بِرَّكُمْ} أَنْ تَعْبُدُوا أَنْ مَعَ شِدَائِهَا أَخَوَرَّ لِلَّهِ إِلَّا
 هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُجْعَلُونَ تَقْلَبُونَ خَمْرًا تَصُدُّونَ خَمْرًا عَنِ
 خَلْقٍ آثَرٍ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَنْفِخُ فِي نَفْثِهِ إِنَّ اللَّهَ يُكْفِيهِمْ اللَّهُ نَسِيكَفِيهِمْ اللَّهُ
 هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

بنائے ہوئے کوئی شے کا یہ نہیں ہے کہ وہ بے ثقل پر کیس بار ہو رہے فائدہ پڑھ کر اس کی نام
 سے ریس بند رست دڑی کی کسی ہندی میں پانی کرتے ثقل اس میں ڈر دے اور چوٹے پر رکھ کر رم
 اگر ترم دس جن سے ان شا۔ شہ تھانی حاضہ ہو بے گاہ۔

دھو تو نہ کہ بعد یہ رہا غمی سا کھنڈہ تیرے تیرے بھی جو دانت پر پوری ہو بے گاہ۔ رہا تو یہ سے سے
 سے نہ تیرے دندہ نے دل من دے لعل بست گردن کشت دل زن
 مے رز نہ دیکھ بکریہ سے دل تو تو دل نہ دی مےس بہ سے دل مے
 کسی «دندہ» بزرگ، جانتے یا یا خانہ بند ہو جائے یا صافہ میں پتھری بک جائے تو
 یہ آئینہ دندہ پر سے بڑے ہو بے گاہ دُوسرے لُحْبَابُ بَسَتْ فَاكُنْتُ هَبَاءً ضَالًّا وَحِيدًا
 اَلْأَرْضُ وَالْحَبَابُ غَدَاكَ دَنْدَةُ فَاجِدَةٍ۔

اسی طرح یہ آیت بھی وہی تاثیر رکھتی ہے: ^{وَلَوْ} وَإِذْ اسْتَسْقَى مُوسَى لِفَوْمِهِ نَقْلًا خُضِرْتُ
 بِعَصَاكَ الْحَجَرَ۔ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا۔

اور بھی یہ آیت اس کے مانند ہے: قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ مُرُودَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا۔

اور بھی پشاب جاری کرنے کے واسطے یہ آیت مفید ہے۔ لکھ کر گلے میں ڈالے: فَفَعَّلْنَا بَاقِيَ السَّائِرِينَ بِنَاءٍ مُنْهَمِرٍ وَفَجَرْنَا الْأَرْضَ فَجِيًّا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ۔

کسی کا پیشاب جاری رہتا ہو یا حیض کثرت سے ہو یا نکسیر بہتی ہو تو بتائیں لکھ کر بیاہ کو پابک بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ۔ قَبْلِ يَأْ أَرْضُ الْمَلْعَى مَاءٍ لَيْسَ وَمَا سَمَاءُ بِيَوْمِ رَغِيضٍ الْمَاءِ وَبِوَحْيٍ الْأَمْرِ قُلْ أَمَّا إِلَهُكُمْ فَإِنْ أَصْبَحَ مَاءُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ۔

لڑکا بد خو ہو تو یہ آیت لکھ کر گردن میں ڈال دے: اِسْحِرْنَا يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ۔ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ ثَلَاثَ مَآثِمٍ سَيِّئَةٍ وَاِذَا دُوْنُهَا بِیَوْمِئِذٍ یَّتَبَعُونَ الدَّاعِيَ الْاِصْوَاعُ لَا حَسْرَةَ فِی الْاَصْوَابِ۔

کسی کو نظر بد ہو جائے تو بڑھئی کی چند گہ پر کلمہ اَلَا اِسْلَامُ حَقٌّ وَاَلْکُفْرُ وَاَدَسٌ ثَلَاثُ اَسْمَاءٍ مِّنْ مَّوَدِّعِ اَلْاَعْمَالِ۔ اور گھونٹے اور گڑھوں کو آگ میں ڈال کر اس کا دھواں دیکھنے کو بھیجیے۔

پیچک کا عمل یہ ہے کہ سات چوٹ ثابت لے کر ہر ایک چاول پر سات مرتبہ سورہ کوثر پڑھے۔ اور آخر تین تین مرتبہ درود شریف پڑھے اور چاول بچہ کو کھدے۔

بُڑے ہمسایہ کو دور کرنے کے واسطے سورہ کوثر پانی قبر کی مٹی پر جو سات قبروں سے لی گئی ہو۔ سات مرتبہ ہر ایک قبر کی مٹی پر جدا جدا پڑھے اور کسی پارچہ میں باندھ کر اس کے مکان میں ایسی جگہ ڈال دے

وَيَشْفِي صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ . وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ . يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ . وَنُزُلٌ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ . وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ . قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْوَاهِدِي وَشِفَاءً .

قرآن مجید کی تینیس آیتیں جادو دفع کرنے کے لیے نافع اور چاروں نذول اور شیعانوں سے نگہبانی کرنے کے واسطے بہت مفید ہیں۔ لکھ کر دھو کر پلائے یا پڑھ کر پھونک دے یا خود مرہیں پڑھے اور جو کوئی ان آیتوں کو ایک مرتبہ صبح اور ایک مرتبہ شام کو پڑھے گا اللہ تعالیٰ کے امن میں رہے گا اور اس پر کسی قسم کی بددعا کا اثر نہ ہوگا اور دشمنوں اور شیطانوں کے شر سے بے خوف ہوگا۔ وہ آیتیں یہ ہیں سورہ بقرہ کی اول چار آیتیں اور آیۃ الكرسی خلدون تک اور اللہ ما فی السموات آخر سورہ تک اور ان ربکم اللہ الذی خلق السموات۔ المؤمنین تک اور قل ادعوا للہ او ادعوا للرحمن آخر سورہ تک۔ اور الصفت صفا۔ لایرب تک۔ اور بامعشر الحین۔ تلتصرون تک اور لو اننا ہذا القرآن آخر سورہ تک اور قل ادعوا الی۔ شططا تک۔ اور بھنے شروع میں سورہ فائے اور آخر میں چاروں قل بھی پڑھتے ہیں۔

جب چھیک بدن پر ظاہر ہو جائے تو سورہ التوحید میں جتنی بار کلمہ فیاقی الاءدیکما تندیٰ ہے اتنے تار نیلے سوت کے لے کر جمع کر لے اور سورہ مذکورہ پڑھنا شروع کرے جب کلمہ مذکور پہنچے تو اس پر پھونکے اور ایک گرہ لگا دے اسی طرح آخر سورہ تک کرتا جائے پھر مرہیں کی گردن میں باندھ دے اللہ تعالیٰ اس مرض سے عافیت دے گا۔

۱۵ ان آیات کو بعنوان کلید شفاء صغیرہ پر تحریر کر دیا ہے۔

لکھ کر اس کی کمر سے باندھ دے۔ ان شاء اللہ تعالیٰ حمل بٹھے گا۔ یا لونگ کے چالیس دانہ برائی
 اَوْ كَظْمُ نَسِيتٍ سے نو سو تک ہر ایک دانہ پر سات مرتبہ پڑھے اور سورت کو حین موقوف ہونے کے
 بعد سے ہر روز ایک کھلایا جائے اور شوہر اس زمانے میں اُس سے ہم بستہ ہو۔

پیٹ میں بچہ محفوظ رہنے کے واسطے یہ عمل ہے کہ عورت کے ذہن کے برابر اکتائیں تاکہ مے
رنگے ہوئے کریم و اُصید و ماصبرک سے فحشوں سے ایک ساتھ مرتبہ پڑھے و نہ بار بار
گرہ لگا کر اس پر پھونکتا جائے بھر عورت کی کہ سے باندھ دے۔

دردِ ذکا کے وقت یہ آیہ دُکھتے مافیہ کہ آؤ تَعَلَّکَ : اِذْ وَکَ یَورِیْہَا رُفُفًا : ثَوْبًا
 اِثْنِیْہِہَا کَاغْذِیْرَ لَکِیْمَہِ اور پاک کپڑے میں سی کہ عورت کی بایں رن پر رشتہ ساری نہ ہو
 پیدا ہو جائے گا۔ اِنْ نَسِیْتَ اللہُ تَعَالٰی ۔

جس عورت کے بچہ پیدا ہوتی ہو نہ لڑکا، تو حمل پتین مہینہ گزرنے سے پہلے بہاؤ ہو جائے۔
مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْتٰی سِوَا اَنْتَعَالِ تَبْ اَوْ یَبْ یَا ذَکَرِیَّآ سِوَا اُنْتِکَ۔ (سورہ بقرہ ۲۳۳)
پر غلاب اور رعفران سے لکھ کر یہ لکھے بِحَقِّ عَزَّتِہٖ وَعِزَّتِہٖ اِنْبَاصًا یُخَالِضُہٗنَ لِعَصْرِہٖ۔
صَلَّى اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَسَلَّمْ اور عورت کی کمر سے باندھے۔ اللہ تعالیٰ سے لڑکا جس کے لئے
اور جس عورت کے اولاد نہ ہوتی ہو تو یا مُبْدِئِیِّمِں پا۔ یہ کاغذ کا شروع ہر تین
اسے کھلائے اور آیہ اللّٰہُ نَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْتٰی سِوَا اَنْتَعَالِ تَبْ لکھ کر سب سے پہلے
الہی سے حمل خیرے گا۔

جس عورت کا بچہ زندہ نہ رہتا ہو تو اجوائن اور سیاہ مہج پر پیہ کے روزِ ظہر کے شربِ سورۃ

وَالشَّمْسُ چالیس مرتبہ پڑھے اور ہر بار شروع اور آخر میں درود شریف پڑھے اور حمل کے طور سے بچہ کا دودھ چھوڑانے تک تھوڑا تھوڑا عورت کو کھلایا جائے۔ ان شاء اللہ تعالیٰ بچہ کی عمر دراز ہوگی۔ جس عورت کے لڑکی ہی پیدا ہوتی ہو تو اس کے پیٹ پر شہادت کی انگلی دائرہ کے مانند ستر بار پھرائی جائے اور ہر بار میں یَا هَيْتُنْ پڑھا جائے۔

جس مریض کے علاج میں اطباء عاجز ہو جائیں تو سفید چینی کے پیالہ یا رکابی میں یہ عمل لکھ کر پانی سے دھو کر پلائے۔ یَا سَحْبُ حَیْنَ لَا سَحْبَ فِیْ دَیْمُومَةٍ مُلْکِہِ دَبَقَ رَبِّہِ یَا سَحْبُ اور بعضے شروع میں سورہ فاتحہ بھی لکھتے ہیں۔ یہ عمل چالیس روز تک کیا جائے۔

کوئی پیر گم ہو جائے تو یا حَفِیْظُ ایک سو اسی مرتبہ اور اسی قدر یَا بُنَّیْ لَئِہَا اِنْ تَلْکَ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِیْ صَخْرَةٍ اَوْ فِی السَّمٰوٰتِ اَوْ فِی الْاَرْضِ یَا تِہَا اللہ پڑھے۔ ان شاء اللہ تعالیٰ وہ چیز مل جائے گی۔

تپ و لرزہ کے واسطے یہ لکھے رَبَّنِّمِ اللہ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، بَرَاءَةً مِّنَ اللہِ الْعَزِیْزِ الْحَکِیْمِ اِلٰی اَمْرٍ مُّلَدَمٍ اَللّٰہِ تَا کُلُّ النَّحْمِ وَتَشْرَبُ الدَّمُ وَتَهْتَمُّ الْعَظْمُ اَمَّا بَعْدُ یَا اَمُّ الدَّیْمِ اِنْ کُنْتَ مُؤْمِنَةً فَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَسَلَّمْ اِنْ کُنْتَ یَهُودِیَّةً فَبِحَقِّ مُوسٰی الْکَلِیْمِ عَلَیْہِ السَّلَامُ وَاِنْ کُنْتَ نَصْرَانِیَّةً فَبِحَقِّ الْمَسِیْحِ عِیْسٰی بْنِ مَرْیَمَ عَلَیْہِمَا السَّلَامُ اَنْ لَا اَکَلْتَ بِقُلْدَرٍ اَوْ فُلَانَةٍ لِّحْمًا وَلَا شَرِبْتَ لَہٗ دَمًا وَلَا هَتَمْتَ لَہٗ عَظْمًا وَتَحَوَّلَ عَنْہُ اِلٰی مِّنْ اَتَّحَدَ مَعَ اللہِ اِلَہَا اَخْرَجَہُ الْاِہُو الْعَزِیْزُ الْحَکِیْمُ وَالْاَنَانِیَّةُ بَرِیَّةٌ مِّنَ اللہِ تَعَالٰی وَ اللہُ تَعَالٰی بَرِّیُّ مِنْکَ وَحَسْبُنَا اللہُ وَنِعْمَ الْوَكِیْلُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللہِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ وَ

مجلس ۱۰۰

بخار کے واسطے یہ لکھے اور مریض کے سر پر باندھے: کَھَيِّعَصْ، ذِکْرُ سَاحِمَةِ رَيْثَ
سے شَفِیًّا تَکْ اور اَیَّہُ قُلْنَا یَا نَاسُ کُوْنِیْ بَرِّدًا وَّسَلَامًا عَلٰی اِبْرَہِیْمَ لکھ کر دھو کر پڑائے۔

خنازیر یعنی کنٹھ والا کے واسطے پکائے ہوئے چمڑے کا تسمہ بیمار کے فک کے برابر ہے اور
اکتائیس گرہ لگائے اور ہر ایک گرہ کے وقت یہ پڑھے اور پھونکے: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اَعُوْذُ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُوَّةِ اللّٰهِ وَعَظَمَةِ اللّٰهِ وَبِرَّهَانِ اللّٰهِ وَسُلْطٰنِ اللّٰهِ وَكَفِّ اللّٰهِ وَجَوَارِ
اللّٰهِ وَاَمَانِ اللّٰهِ وَحُرْمِ اللّٰهِ وَصُنْعِ اللّٰهِ وَكِبَرِیَّاءِ اللّٰهِ وَنَظَرِ اللّٰهِ وَبِصَاۤءِ اللّٰهِ وَحَزَلِ اللّٰهِ
وَكَمَالِ اللّٰهِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ مِنْ تَشَرُّ مَا اَجَدُ پھر مرغن کی گردن میں لٹکائے۔
صُغْفَ بِنَاتِی کے واسطے ہر نماز فرض کے بعد یہ آیتیں مرتبہ پڑھے: فَكَشَفْنَا عَنْكَ
عِظًا ۙ اَنْ تَبْصُرَ الْیَوْمَ حَدِیْدًا اور آنکھوں پر پھونکے۔

مرض ہوگی کے واسطے تاہے کی تختی کے ایک جانب سینچر کی پہلی ساعت میں یَا قَهَّارُ اَنْتَ
الَّذِي لَا يُطَاقُ اِنْتِقَامُهُ اور دوسری طرف یَا مُدِلُّ کُلِّ جَبَّارٍ عَنِیْہِ یَقْهَرُ عَزِیزِ سُلْطَانِہِ
یَا مُدِلُّ کندہ کر کے بیمار کی گردن میں لٹکائے

یہ اسم اعظم شفا کے واسطے پڑھ کر پھونکے، یا لکھ کر باندھے یا دھوکہ پلائے۔ اللہ اکبر
دس مرتبہ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، قَدْ حَقَّ بِیَوْمٍ عَدَلٌ حُكْمٌ قَدْ وَفَّ لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا
هُدًی وَّ شِفَآءٌ۔ انیس مرتبہ اور ہر مرتبہ بسم اللہ ہونا چاہیے۔ اور یہی اسم اعظم طریقہ مذکور سے جاو اور

قریب دور جن وغیرہ کے دور کرنے کے واسطے مفید ہے لیکن بجائے بتدین آیت کے حَسْبُنَا اللَّهُ وَ
نِعْمَ الْوَكِيلُ رکھا جائے۔

میاں بیوی کی واقفیت کے واسطے شروع میں سے پہلے پہل گھڑی میں آت کے عرق سے
سرا۔ کے بار بار چپڑے یعنی جھلی پر صبح لکھے: وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَنكُمْ قَدِيرًا قَالَتْ سُنَّ فُلُوكُمْ اصْحَابُهُمْ يَنْعَلِيهِمْ أَسْوَآءًا وَكَنتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ
حَافِينَ مِّنَ الْمَرْءِ الْمُنَافِقِ كَذَلِكَ تَسِينُ إِنَّهُ لَمُرَايٍ بِكُمْ تَحْكُمُتُمْ تَقْتَدُونَ وَتَكُنْ مِنْكُمْ
أَقْدَامُهُمْ فِي الْأَرْضِ يَنْتَظِرُونَ لَعْنَةُ اللَّهِ لِيَكُونَ عَمَلُهُمْ وَتَقْتَدُونَ عَنِ اللَّهِ كَرُوا أَدْلِيلَهُمْ الْمَغْدُحُونَ
وَالْمُؤَلَّفُونَ رِيبًا كَثِيرًا أَهْلُ الْكَلْبَةِ أَمْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَلَئِنْ كُنْتُمْ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
وَأَمْرٌ بِمَقَاتِلِ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّهِّرِينَ وَهُمْ يَقْتُلُونَ الْمُطَّهِّرِينَ وَهُمْ لَا يَسْتَحِبُّونَ
الْمَقَاتِلَ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّهِّرِينَ وَهُمْ يَقْتُلُونَ الْمُطَّهِّرِينَ وَهُمْ لَا يَسْتَحِبُّونَ
الْمَقَاتِلَ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّهِّرِينَ وَهُمْ يَقْتُلُونَ الْمُطَّهِّرِينَ وَهُمْ لَا يَسْتَحِبُّونَ

تدلیج۔ اور طلیب پنچ پر رکھے زوجہ ہو یا شہر۔

ہفت کاغذ خرب اور تینیر کے واسطے اکیس بار پڑھے۔ اول راخ گیارہ گیارہ بار درود شریف بھی
اللَّهُ الْكَافِرُ وَتَقْتَدُونَ الْكَافِرُ وَوَجَدْتُ الْكَافِرُ وَكَفَرَنِي الْكَافِرُ وَنِعْمَ الْكَافِرُ وَهُوَ الْكَافِرُ وَدَلِيلُ
الْحَدِّ

تعوذ و بائے ہیفہ و طاعون وغیرہ کا:

اَللّٰهُمَّ بِخُورَتِ حَنَنٍ وَ شَيْخِ مُحَمَّدٍ صَادِقٍ قَادِرٍ قِيَامِ نَفْسِيْ بِدَعْوِيْ مُجِدِّ دَعْوِيْ سَرَّ هَدِيْ

گشتہ و کائی و باد قہ شاد۔ لکھ کر گردن میں لٹکائے یا بازو پر باندھے۔ فقط

۷۷ بہ نام بھور سال کے ہیں۔ ان کی جگہ جہاں بیوی میں موافقت کرنا ہو ان کے نام لکھنا چاہیے۔

اغتصام دعائى حزب البحر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ
عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ إِنَّهُ مِنْ عِندِ رَبِّكُمْ سُوءٌ بِظِهَالِكُمْ ثُمَّ تَابَ مِنْ ذَلِكَ
وَأَصْلَحَ فَإِنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ لَذِيلٍ
الْمُجْرِمِينَ قُلْ إِنِّي نَبِيٌّ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ فَبَدَّلَ خُلُوفِي دُونَ الْأَخْضَرِ
الَّتِي كُنْتُ عَلَيْهَا إِذْ أَتَاكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ الْغَمُّ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيَّ الْغَمِّ
أَمْنَةً نَافِئَةً فَتَشْتَبِي طَائِفَةٌ مِنْكُمْ طَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ
الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ
لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا
قُتِلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بَيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى
مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رَاكِعًا سَجِدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا لِيُخْرِجَهُمْ فِي
وُجُوهِهِمْ مِنْ أَوْتَارِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ ه
كَزَمُوا بِخُرُوجِ شَطَاةٍ فَازْهَرَتْ فَاسْتَفَظَتْ فَاسْتَوَى عَلَى سَوْقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ

لِيَغِظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَا اللَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

أَبَاتَا نَاجٍ حَاحَا ذِ سِرَازِ سِشْ صِضْ طَا طَاعِ غِ فَا قِ كِ لِ مَنِ وَهَآيَا -

دُعَاءُ حَزْبِ الْبَحْرِ

سَرِّبْ سَهْلٌ وَيَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ عَلَيْنَا يَا سَرِّبْ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا عَلِيُّ
يَا عَظِيمُ يَا حَلِيمُ يَا عَلِيمُ أَنْتَ سَرِّبِي وَعِلْمُكَ حَسْبِي فَنِعْمَ الرَّبُّ سَرِّبِي وَنِعْمَ
الْحَسْبُ حَسْبِي تَنْصُرُ مَنْ تَشَاءُ وَأَنْتَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ تَسْأَلُكَ الْعِصْمَةَ فِي
الْحَرَكَاتِ وَالسَّكَنَاتِ وَالْكَلِمَاتِ وَالْإِرَادَاتِ وَالْخَطَرَاتِ مِنَ الظُّنُونِ وَالشُّكُوكِ
وَالْأَوْهَامِ السَّائِرَةِ لِقُلُوبٍ عَنْ مُطَالَعَةِ الْغُيُوبِ فَقَدْ أَبْثَى الْمُؤْمِنُونَ وَزَلُّوا
زَلْزَالَاتٍ شَدِيدًا وَادَّيْقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا دَعَانَا
اللَّهُ وَرَسُولُهُ الْآخِرُ وَرَاهُ فَنِيَّتُنَا وَانْصَرْنَا وَسَيَحْرُلْنَا هَذَا الْبَحْرَ كَمَا سَيَحْرُتُ الْبَحْرُ
لِمُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَسَيَحْرُتُ النَّاسُ لِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَسَيَحْرُتُ الْجِبَالُ
وَالْحَدِيدُ لِدَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَسَيَحْرُتُ الرِّيحُ وَالشَّيَاطِينُ وَالْجِنُّ وَالْإِنْسُ
لِسُلَيْمَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَسَيَحْرُتُ الْمَلِكُ وَالْمَلَكُوتُ لِنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ وَسَيَحْرُلْنَا كُلَّ بَحْرٍ هَوَّلَكَ فِي الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ وَالْمَلِكِ وَالْمَلَكُوتِ وَبَحْرِ
الدُّنْيَا وَبَحْرِ الْآخِرَةِ وَسَيَحْرُلْنَا كُلَّ شَيْءٍ بِإِذْنِ بَيْدَةِ مَلَكُوتِ كُلِّ شَيْءٍ كَهَيْئَةِ
كَهَيْئَةِ كَهَيْئَةِ أَنْصَرْنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ وَأَفْتَحْ لَنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ
الْفَاتِحِينَ وَأَغْفِرْ لَنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ وَأَرْحَمْنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

وَأَرْضُنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ط وَأَحْفَظُنَا فَإِنَّكَ خَيْرُ الْحَافِظِينَ ط وَاهْدِنَا
وَنَجِّنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ط وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رِيحًا طَيِّبَةً كَمَا هِيَ فِي
عِلْمِكَ وَأَنْشُرْهَا عَلَيْنَا مِنْ خَزَائِنِ رَحْمَتِكَ وَأَحْيِلْنَا بِهَا حَبْلَ الْكَرَامَةِ مَعَ
السَّلَامَةِ وَالْعَافِيَةِ فِي الدِّينِ وَالْدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ط
اللَّهُمَّ يَسِّرْ لَنَا أُمُورَنَا مَعَ الرَّاحَةِ لِقُلُوبِنَا وَأَبْدَانِنَا وَالسَّلَامَةِ وَالْعَافِيَةِ فِي
دِينِنَا وَدُنْيَانَا وَكُنْ لَنَا صَاحِبًا فِي سَفَرِنَا وَخَلِيفَةً فِي أَهْلِنَا وَأَهْلِمِسْ عَلَى وُجُودِ
أَعْدَائِنَا وَأَسْخِمْهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ الْمَضَى وَلَا الْبَاقِيَ وَالْبَيْنَا
وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ . وَلَوْ نَشَاءُ
لَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ . يَسَّ وَالْقُرْآنُ
الْحَكِيمُ إِنَّكَ لِمَنْ الْمُرْسَلِينَ ه عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ه تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ
لِنُنْذِرَ قَوْمًا مِمَّا أَبَاءَهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ه لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ه إِنَّا جَعَلْنَا فِيْ أَغْنَانِهِمْ أَغْلًا لَا فِيْهِ إِلَى الْآذِقَانِ فَهُمْ مُّقْحَحُونَ ه
وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ رِيْبُونَ ه
شَهِتَ الْوُجُوهَ ط شَهِتَ الْوُجُوهَ ط شَهِتَ الْوُجُوهَ ط وَغَنَتِ الْوُجُوهَ لِلْحَيِّ الْبَقِيَّةَ
وَقَدْ خَابَ مَنْ حَبَلَ ظُلْمًا ط طَسَمَ حَمَ عَسَقَ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ
بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ط حَمَ حَمَ حَمَ حَمَ حَمَ رَفَعَتْ بِهَا رَبُّنَا تَعَالَى
كُلَّ بَلَاءٍ وَقَضَاءٍ يُبْغِيءُ مِنْ هَذِهِ الْجِهَاتِ السِّتَّةِ تَأْمَنُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ

جَمِيعَ الْاَفَايِتِ وَالْعَامَاتِ اَللّٰهُمَّ لَا تَقْتُلْنِيْ بِغَضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنِيْ بَعْدَ اِيَّاكَ
وَعَايَنِيْ قَبْلَ ذِيَّتِ اَنْفُسِكَ لَا تُؤَاخِذْنَا بِسُوءِ اَعْمَالِنَا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا
يَرْحَمُنَا وَكُفَّ اَبْدَانَنَا يَا حَبِيْبِيْنَ عَنَّا يَا حَفِيْظُ اَحْفَظْنِيْ وَيَسِّرْ اُمُوْرِيْ وَحَصِّلْ
مُرَادِيْ طَا حَمْدُكَ اَلْاَمْرُ وَحَمْدُكَ اَلْاَمْرُ فَاعْلَمْنَا لَا يُنْصَرُونَ طَا حَمْدُكَ تَنْزِيْلُ الْكِتَابِ
مِنْ اَللّٰهِ تَعَالٰى بِرِزْقِ الْبَهَائِ طَا غَاغَا الَّذِيْ وَقَبِلَ التَّوْبَ شَدِيْدُ الْحَقَابِ ذِي
الْقَوْلِ طَا لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَرْبِيبُ الْمَصِيْبَةِ بِرَحْمَةِ اَللّٰهِ يَا بَنَاتِ تَبَارَكَ جِطَانُنَا يَس
سَقَفْنَا كَهَيْهَةِ كَيْفَ دَنَّا حَمْدُكَ عَسَقَ جَمَائِنَا فَنَسِيْكَ فَيَكْفُكُمْ اَللّٰهُ وَهُوَ التَّيْبُ
وَالْحَيُّ وَهُوَ الْمَنَّانُ الْمَنَّانُ عَلَيْنَا وَعَنْ اَللّٰهِ نَاظِرُهُ اَلْيَنَّا بِحَوْلِ اَللّٰهِ لَا
يَعْدُ رَايَانَا وَاسْمُكَ وَرَايَهُمْ فَحَيْهَ طَا بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مُّجِيدٌ فِيْ تَوْحِيْدٍ مَّحْفُوْطٍ
وَاللّٰهُ خَيْرُ حَاظِنَانَا وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ هَ اِنْ رَزَقَنِيْ اَللّٰهُ الَّذِيْ نَزَلَ الْكِتَابُ
وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِيْنَ دَسِيْبِيْ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ هَ بِسْمِ اَللّٰهِ الَّذِيْ لَا يَضُرُّهُ شَيْءٌ فِيْ الْاَرْضِ وَلَا
فِي السَّمَاءِ وَهُوَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ اَلْعَدِيْبُ هَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاَللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ هَ
حَسْبِيَ اَللّٰهُ عَلَى خَبَرِ خَلْقِهِ مُجَدِّدُ اَيَّامِهِ وَاهْتِمَامِهِ اَجْمَعِيْنَ هَ اخْتَامُ دَعَا حَزْبِ الْبُحْرِ
يَا اَللّٰهُ يَا نُورَ يَا حَقُّ يَا مُبِيْنُ اَكْسَبْنِيْ مِنْ نُورِكَ وَعَلَّمْنِيْ مِنْ عِلْمِكَ
وَنَهِّنِيْ مِنْ غَمِّكَ وَاسْمَعْ مِنْكَ وَابْصُرْ فِيْ يَدِيْ وَاقْبَلْ مِنْ شَهْوَدِكَ وَعَرِّفْنِيْ
النَّصِيْقَ الْبَاطِلَ وَهُوَ دَمًا عَلَى يَفْضُكِ اِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ يَا سَمِيْعُ يَا عَلِيْمُ

يَا حَلِيمُ يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ اسْمَعُ دُعَائِي بِخَصَائِصِ لُطْفِكَ آمِينَ آمِينَ
أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ يَا عَظِيمُ السُّلْطَانِ
يَا قَدِيمُ الْإِحْسَانِ يَا دَائِمُ النِّعَمِ يَا بَاسِطُ الْيَسْرِ يَا مُدَبِّرُ الْعَصَا يَا دَافِعُ
الْبَلَاءِ يَا حَاضِرُ الْبَيْتِ يَا غَائِبُ يَا مُوجِدُ الْغَيْبِ يَا شَدِيدُ الْقُدْرَةِ يَا شَفِيءُ الْوَلَدِ
طَيْفَ الصُّنْعِ يَا حَلِيمُ أَلَّا يَجْعَلَ رِئِيسَ حَاجَتِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِاسْمِكَ الْهَاجِزِ مِنَ الْكَافِرِينَ السَّالِمِينَ الْمُنْزَلِ الْمُقَدَّسِ
الْمُقَدَّسِ الْمُبْطِنِ الصَّاهِرِ يَا دَهْرِيَا دِيهَوْرِيَا دِيهَاسِرِيَا اسْرُلْ يَا أَبَدِيَا مَنْ
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفُوًا أَحَدٌ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ
يَا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يَا مَنْ لَمْ يَجْلِدْ مَا شَرُّ الْإِنْسَانِ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ
يَا كَافٍ قَبْلَ كُلِّ كَوْنٍ يَا كَافٍ بَعْدَ كُلِّ كَوْنٍ إِيهْيَا أَشْرَافِيَّةً أَدْنَى أَصْبَاحِ رُسُلِكَ
يَا مُجَلِّي عِظَائِمِ الْأُمُورِ سُبْحَانَكَ عَلَى حُلْمِكَ بَعْدَ سِرِّ سُبْحَانَكَ عَلَى عَفْوِكَ
بَعْدَ قُدْرَتِكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ تَعَالَى
رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ لَا يَسِيءُ كَمَثَلِ شَيْءٍ وَهُوَ السَّوِيءُ الْعَلِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ بَعْدَ كُلِّ شَيْءٍ كَمَا صَابَتْ رُسُلُكَ وَبَارَكْتَ
وَرَحِمْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ

کَلِيدُ الشِّفَا

۳۳ آیتیں

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قرآن مجید کی یہ تینتیس آیتیں جادو دفع کرنے کے لیے نافع اور چوروں اور درندوں شیطانوں سے نگہبانی کرنے کے واسطے بہت مفید ہیں، لکھ کر دھو کر پائے یا پڑھ کر پھونک دے یا خود مرض پڑھے۔ اور جو کوئی ان آیتوں کو ایک مرتبہ صبح اور ایک مرتبہ شام کر پڑھے گا، اللہ تعالیٰ کی امان میں رہے گا اور اس پر کسی اسم اور دعا کا اثر نہ ہوگا، اور دشمنوں اور شیطانوں کے شر سے بے خوف ہوگا۔
اول و آخر گیارہ گیارہ مرتبہ درود شریف پڑھنا چاہیے :

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ؕ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ؕ مَلِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ ؕ اَیُّكَ نَعْبُدُ وَ اَیُّكَ نَسْتَعِیْنُ ؕ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ ؕ صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ ؕ غَیْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ وَ لَا الضَّالِّیْنَ ؕ اٰمِیْن

اَلْحَمْدُ ؕ ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَیْبَ فِیْهِ ؕ هُدًی لِّلْمُتَّقِیْنَ ؕ الَّذِیْنَ یُؤْمِنُوْنَ بِالْغَیْبِ وَ یُقِیْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ یُنْفِقُوْنَ ؕ وَ الَّذِیْنَ یُؤْمِنُوْنَ بِمَا اُنْزِلَ اِلَیْكَ وَ مَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ؕ وَ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ یُؤْتِنُوْنَ ؕ اُولٰٓئِكَ عَلٰی هُدًی مِنْ رَبِّهِمْ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ؕ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ مَا
بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۚ وَسِعَ
كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۚ لَا
أَكْرَاهُ فِي الدِّينِ مُقَدَّرٌ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ
بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۚ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۚ اللَّهُ
وَالَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاءُ هُمُ
الطَّاغُوتُ يُخْرِجُوهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ۚ

اللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخَفُّوهُ
يَسْأَلْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرْ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبْ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۚ أَمَّا الرُّسُولُ فَإِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْهِ مِنَ سُرِّيهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ أَمَّا بِاللَّهِ وَ
مَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا تَفْرِقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
عُفِّرْنَا نَكَرَتْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۚ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ۚ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَاْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا
إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۚ وَ
اعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۚ

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ
عَلَى الْعَرْشِ تَدْبِيرُهُ يَوْمَ يَكْفُلُ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ
بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَخَرُّعًا
وُحْفِيَّةً ۚ إِنَّهُ لَا يَجِبُ الْمُعْتَدِينَ ۝ وَلَا تُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَ
ادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ۝

قُلْ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ ۚ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا
تَجْهَرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۚ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الدُّلَىٰ وَكَبِيرًا
تَكْبِيرًا ۝

وَالصَّفَاتِ صَفَاءً ۚ قَالَ الرَّجُلُ رَجَاءً ۚ فَالتَّالِيَتِ ذِكْرًا ۚ إِنَّ إِلَهُكُمْ لَوَاحِدٌ ۚ
رَّبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ۚ إِنَّا زَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ ۚ وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ۚ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَا
الْأَعْلَىٰ وَيُقَدُّونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۚ دُخُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۚ إِلَّا مَن
خِطَفَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ ثَاقِبٌ ۚ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهْمُ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ
مَنْ خَلَقْنَاهُ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّن طِينٍ لَّازِبٍ ۝

يَمْشُرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ ۚ إِنَّ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَوْقَاتِ السَّمَوَاتِ وَ
الْأَرْضِ فَانْفُذُوا ۚ لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝ يُرْسِلُ

عَلَيْكُمْ شَوْاطِئُ مَنْ نَارُهُ وَنَحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ هـ

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَ
تِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ هـ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هـ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ هـ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يُشْرِكُونَ هـ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ هـ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ هـ

قُلْ أُوتِيَ الْإِلَافَةَ اسْمِعْ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا هـ يَهْدِي
إِلَى الرُّشْدِ فَاْمَنَّا بِهِ وَلَكِن نُّشْرِكُ بِرَبِّنَا أَحَدًا هـ وَإِنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ
صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا هـ وَإِنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا هـ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ هـ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ هـ وَلَا أَنْتُمْ عِبَادُونَ مَا أَعْبُدُ وَلَا
أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ هـ وَلَا أَنْتُمْ عِبَادُونَ مَا أَعْبُدُ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ هـ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ هـ اللَّهُ الصَّمَدُ هـ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ هـ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ هـ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ هـ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ هـ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ هـ وَمِنْ
شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ هـ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ هـ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ هـ مَلِكِ النَّاسِ هـ إِلَهِ النَّاسِ هـ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ
الْخَنَّاسِ هـ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ هـ مِنَ الْإِجْدَةِ وَالنَّاسِ هـ

خاتمہ کتاب

الحمد لله والمنة کہ ترتیب یک جائی مقامات اِذْشَادِیْہ و ترجمہ مقامات اِذْشَادِیْہ مع بعض زوائد ضروریہ، نیز انوار اِخْمَدِیْہ فی مناقب عنائتہ باروم بتاریخ ۳ صفر المظفر ۱۳۷۷ھ روز ثنبہ اتمام کو پہنچی۔ یہ حقیر ہرگز اس قابل نہ تھا مگر فضل الہی شامل حال ہوا۔ ناظرین باتمکین سے استدعا ہے کہ ہمیشہ اس حقیر سراپا تقصیر کے حق میں دُعاے خیر فرمائیں اور بارگاہ ایزدی میں ملتی ہوں کہ یہ ہدیہ محقر قبول ہو جائے اور حق تعالیٰ برکات حضرات اکابر اور نسبت و فیوض حضرت پیر دستگیر رضی اللہ عنہم سے مالا مال فرمائے۔ بِفَحْوَاۤءِ کُلِّ مَنْ عَلَیْہَا فَاِنَّ وَ یَبْقٰی وَ جْہُ سَرِّکَ ذُو الْجَلَالِ وَ الْاِکْرَامِ یہ حقیر فانی نہ رہے گا اور کتاب یادگار باقی رہے گی اِنْ شَاءَ اللہ تعالیٰ۔

بماند سالسا این نظم و ترتیب زما ہر ذرہ خاک افتد بجائے
مگر صاحب دے روزے بہ رحمت کند در حق این مسکین دُعاے

ذکر نیکو رستگاں دارد ثواب عاصیاں را سے رہاند از عذاب
ہر کرا باشد محبت با خدا! کے بداند واصلانش را جدا
ذکر ایشاں ذکر آں یزدان بود یاد نیکاں یاد آں سبحان بود

وَإِخْرُجُوا نَا إِنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ - رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا
 إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
 وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى نَبِيِّهِ الْكَرِيمِ وَعَلَى آلِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَأَصْحَابِهِ
 أَلْفَ أَلْفِ صَلَوَاتٍ وَتَسْلِيمٍ +

(کتابہ خاکسار محمد یوسف کاتب ساکن حضرت کیلیانوالہ ضلع گوجرانوالہ)